

Seier for SSL

Sosialistisk studentlag har sikret seg fem av 25 plasser i Studentstyret neste år.

Side 8

43 nye studier

De nye bachelorprogrammene er klare. Hva kommer du til å studere høsten 2003?

Side 12-13

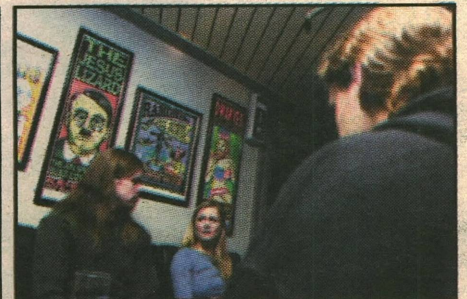
Foto AUDUN RUNDBERG

Studentprestene i Norge:

– Egen biskop for studenter

– Det holder ikke å bare strø noen prester rundt omkring. Man må ha en struktur som organiserer og støtter arbeidet for mennesker i midlertidige livssituasjoner, sier studentprest Tor Stranda. Studentprestene i Norge ønsker et eget bispedømme for studenter, pasienter, vernepliktige og innsatte.

Side 7

Zoom-vinnere

The Hangovers reiser til Oslo for å forsvare Tromsøs ære.

Side 26-27

Tatovering

Vi sendte vår reporter til tatoveringssjappa. Han ble merket for livet.

Side 19

Ånd og kropp

Side 18

Studentsamfunn i 35 år: Debatt, fest og krise

Side 24 - 27

Utopia

Utopia er et organ for studentene i Tromsø. Avisa gis ut med støtte over semesteravgiften.

Ansvarlig redaktør:
Audun Rundberg

Kulturredaktør:
Kjartan Otterå

Desksjef:
Per Josef Kr. Insulán

Fotoansvarlig:
Monja Fischer

IT-ansvarlig:
Sigurd Stordal

Redaksjonen:
Arnt V. Arntsen
André Bruun
Markus Bruun
Mari Bråtveit
Marte S. Dragset
Dag Ellingsen
Jon Terje Eiterå
Magnus Enxing
Glenn Fagervik
Kjartan Habbestad
Anders Holm
Trond Høibø
Anders Karlskås
Irmelin Kjelaas
Calvin Krogh
Tania Lopez
Ragnhild Vik Nilsen
Morten Oddvik
Erica Restoften
Tone Slotsvik
Reni Wright

Adresse:
Universitetet i Tromsø
Hovedgården
9037 Tromsø

Telefon:
77 64 59 00

Faks:
77 64 51 99

E-post:
utopia@utopia.no

Vev:
www.utopia.no

Annonsering:
Kontakt oss for tilbud,
annonse@utopia.no

Opplag:
5000

Neste deadline:
21. november 2002

Neste utgivelse:
27. november 2002

Trykk:
Troms avistrykk

ISSN:
0806-9611

Erfaringer fra USA og Storbritannia viser at land med lav skatt ikke har bedre økonomi enn andre land. Burde ikke snart regjeringen gjøre som SV og lage en politikk som virkelig virker i stedet for å skjule seg bak nyliberal BI-ideologi, skriver SVs Lena Jensen og Åsa Elvik.

Kan man leve uten skattelette?

SV-REPRESENTANTER: Lena Jensen og Åsa Elvik.

Alle foto STIG M. WESTON

Kronikk ÅSA ELVIK OG
LENA JENSEN,
SVs stortingsgruppe

Et søk på Google gir oss 667 treff med kombinasjon av ordene "Per Kristian Foss" og "skattelette". Typiske sitater som "Foss vil ha skattelette", "Skattelette demper presset mot renten", og "Ny milliard i skattelette" flommer på skjermen. Skattelette er blitt ei lett salgbar løsning på de fleste politiske utfordringer. Med mindre politikk skal de politiske utfordringene løses. Det er den nyliberale hovedtesen.

Men problemene forsvinner ikke. I dag har vi ei Høyre-dominert regjering hjulpet til makta av et enda mer skattedogmatisk Frp – samtidig som næringslivet går i brokkbind. Kan det være noe med denne skatteideologien som ikke virker?

Problemet for regjeringa er at internasjonale erfaringer viser at skatte- og avgiftsnivået ikke er utslagsgivende for økonomisk vekst. Land med lavere skatter, som regjeringens forbilder USA og Thatchers England, har ikke hatt noen raskere økonomisk vekst enn land med høyere skattenivå og større offentlig sektor, som Norge, Frankrike eller Sverige. Det eneste

USA og England har oppnådd, er større forskjeller mellom folk.

Regjeringen vet dette veldig godt sjøl, uten at Per Kristian Foss snakker veldig høyt om det. I regjeringens nylig framlagte nasjonalbudsjett står det diskret på side atten at lavere skatt ikke fører til raskere økonomisk utvikling. Tallene viser at Norge på nittitallet har hatt raskere økonomisk utvikling enn USA, til tross for et noe høyere skattenivå i moderlandet.

Tesen om at "lavere skatt = god politikk" må ikke bare revurderes, men forkastes.

Hva er det da som skal til? En rekke norske og internasjonale studier viser at elementer i en god næringspolitikk er trygghet fremfor usikkerhet, kompetanse fremfor rutine, og samarbeid om nye løsninger fremfor priskrig. Kunnskap, utvikling og innovasjon må ligge som grunnpilarene i en hver næringspolitikk som har som mål å virke. Næringslivet må ha som mål å bli best mulig, ikke billigst mulig.

Derfor er Høyres skatteletteprat blitt politikkenes negative parallell til kinder-egget: Det er flat populisme, det skaper forskjeller og det gjør ikke næringslivet bedre. Tre kjipe ting på én gang.

SV har nylig framlagt vårt

alternative budsjett der vi går i mot denne amerikaniseringen av samfunnet. SV har laga et budsjett for mindre forskjeller mellom folk, og med en næringspolitikk som virkelig virker.

I media og i stortingsdebattene disse dagene høres det ut som om den viktigste politiske forskjellen går mellom de som ønsker et stramt budsjett og de som vil øse ut oljepenger. SVs alternative budsjett er like "stramt" som regjeringa sitt forslag, men vi omprioriterer med hard hand. Mens regjeringa sitt budsjett er stramt for offentlig sektor og peiser på det private forbruket, strammer SV inn det private forbruket og satser på skole, næringspolitikk, grønn nyskaping og rettferdig fordeling.

• SVs satsing på barn og unge og på skolen er tydelig i vårt alternative budsjett. Vi foreslår et løft på til sammen 3 milliarder for å investere i et faglig og fysisk læringsmiljø i skolen.

• Neste år gjennomføres kvalitetsreformen for høyere utdanning, som blant annet skal gi studentene tettere oppfølging og jevnlig evaluering underveis i studiene. SV har lagt inn 300 millioner ekstra til universiteter og høyskoler for å sørge for at kvalitetsreformen kommer på skinner

fra første stund. Kvalitet koster.

• Å kutte i bevilgninger for å få balanse i budsjettet uten noen annen begrunnelse, kaller en det *saldering* på fagspråket. Vi kaller det manglende vilje og evne til å prioritere. Når regjeringa kutter reisestipendet til studenter og lar være å prisjustere studiestøtta, er det et tegn på manglende vilje til å prioritere.

• Vi vil dessuten bruke 550 millioner kroner mer til forskning og nyskaping enn regjeringa. Her satser vi på marine næringer, på nyskaping i næringslivet, på forskning i universitet og høyskoler, på nyskaping under SND og enda litt til.

Dette er skritt på veien. Problemet er at hvis en ikke tar de første skrittene i år, så blir det lengre å gå neste år. Alt i alt handler budsjettet om prioritering og valgvalg. Budsjettprosessen på Stortinget er et sirkus og et spektakkel. Likevel er det her de store valga blir tatt. Dette handler sjølsagt om ideologi, men det handler også om å prioritere hvordan en vil bruke det handlingsrommet en faktisk har. Vi har valgt å satse for å skape et samfunn der verdier fortsatt kan skapes.

Populært kampspråk

TRYGT: Inne i stova er det trygt. Vi har kaffi og litt mat. Samtidig, i verda utanfor, går kampen. Brølende og giftige kjempar dei, medan blodet fossar ut av kjeften.

Illustrasjonsfoto AUDUN RUNDBERG

Vi er i eit slik selskap. Ein fredagskveld, ein gjeng med studiekameratar. I stova til ein. Han serverer kaffi, og litt mat.

Kommentar KJARTAN OTTERÅ

Nokre har øl og vin. Vi har det fint. Ein har med seg ein kamerat han kjenner frå militæret som er på helgebese. Han verkar grei. Vi pratar om laust og fast, om veka som har gått og helga som skal kome, og om heime og borte og det som måtte passa. Vi pratar også litt politikk, om politikarar, om dei som slit og dei som har flaks. Ingen kringel eller aktiv diskusjon. Berre forhandlande semje. Det er då katastrofen treffer inn. Kameraten frå militæret viser seg å vera ein ihuga FRP'ar. Han støttar Framstegspartiet og pratar brått sikkert og engasjert om innvandringspolitikk og oljemilliardar. Forsamlinga stivnar, blir taus. Nokre kjenner varmen stiga. Frå brystet og opp, gjennom halsen og ut i hovudet. Ei skodde legg seg over tankar og kreativitet. Lamma av eit språk og ein argumentasjon heilt annleis det vi er van med. Det bryt med vår tregt opparbeidde situasjonsforståing, meiningar og argument har kodar. I vår lukka verd er relasjonane trygge, men svake. Dei må vernast.

I ei anna verd. Den politiske. Den offentlege sfæren der politikk blir diskutert og kampen for makta vert utkjempa. I den verda har språket og argumentasjonen

andre kår. Der er det dei leiande straumane som styrer. Politikarar må naturleg nok ta omsyn til veljarane. Går dei i mot desse, dør dei.

Før var Framstegspartiet eit parti som avvikte frå verdiane til dei aller fleste veljarane. Og dei avvikte frå det som var akseptabel politikk i Noreg. Deira standpunkt i blant anna innvandrings- og kriminalpolitikk var uakseptabel for den gjengse veljar. Partiet stod for det som var galt, og gjennom å ta sterk avstand frå denne definerte mange parti seg som dei med dei rette verdiane og rette sakene.

I dag slår FRP sin politikk an som aldri før. Deira enkle løysingar på komplekse problem appellerer. Det er eigentleg ikkje så overraskande. Dei er jo løysingar. Servert på riktig måte, er dei svara vi søker. I store delar av Europa har ein dei same straumane. Der er dei enda sterkare.

Problemet er ikkje at dei populistiske partia lever så godt og at dei får så stor oppslutnad. Med ein brei front frå venstresida, skulle ein tru ein kunne stått i mot. Problemet kjem når venstresida speler med, bruker populismens språk i debatten. Når dei enkle løysingane blir oppskrifta på deira jakt etter oppslutning. Då blir heile det politiske landskapet flytta fleire hakk mot høgre.

Når tradisjonelt tryggje og ansvarlege parti lovar milliardar i statsbudsjett utover det dei sjølv veit er forsvarleg, er det eit teikn på resignasjon, på eit tap for den leiande sin argumentasjon og røyndomsframstilling. Deira kamp blir maktkamp der integritet og ideologi blir tapt. Samtidig, i ei stovet ein stad i Noreg, sit vi, ein gjeng frå faget med TVen av. Vi pratar om laust og fast og litt politikk. Om politikarar som slit og om dei som har flaks, og om veljarar som ikkje har skjont kva ansvarleg politikk er. Kameraten frå selskapet er ikkje her denne gongen. Han er på trygg avstand, tilbake i militæret. Vi kan igjen trygt diskutere og prate innanfor våre rammer. Vi pratar ikkje så mykje om det som skjedde. Det var ei ganske sår oppleving. Kanskje vart vi konfrontert med ei røynd vi helst ikkje vil vedkjenna. Og heilt sikker ikkje vil involvera oss i. Vi sit trygt nå. Innanfor veggane. Ute bles vindane. Kalde vindar som riv i taket. Berre tanken på å gå ut får oss til å krympa saman og breia teppet over kroppen.

10 år siden

Den levende legenden Noam Chomsky holder foredrag i Tromsø lørdag 21. november. Chomsky, verdens fremste lingvist, vil delta i *The 8th workshop on comparative Gemranic syntax*, som arrangeres på Universitetet. Han er kanskje for noen bedre kjent for sine politiske aktiviteter enn for sitt lingvistiske arbeid. Helt siden Vietnam-krigen har han vært en kjent opposisjonell i sitt hjemland USA.

Henta fra saken *Noam Chomsky til Tromsø*

25 år siden

Du har jobba aktivt i Studentutvalet på Progressiv front si plattform dette semesteret. Korleis vil du oppsummere dette arbeidet? – Eg synes Studentutvalet har jobba bra dette semesteret. Vi har teke opp sentrale studentpolitiske saker som til dømes kampen mot disiplinærlova og grad og cand.mag.-komiteen. Forutan dette har Tromsfisk-kampen vore sentral, sjølv om det ikkje vart streik på Universitetet slik målet var.

Henta fra saken *Intervju med Kirsti frå Studentutvalet*

Årlig økning, takk

Leder Hvert år deler Studentstyret og Studenttinget ut midler fra semesteravgifta til de største studentorganisasjonene. Studentstyret fordelte semesteravgifta tidligere i høst. I år manglet det bare 21.000 kroner for å kunne gi alle det de hadde søkt om. I fjor var situasjonen helt motsatt.

■ Semesteravgifta hadde ikke blitt økt på lenge, og flere organisasjoner fikk langt under det de hadde søkt om. I høst ble semesteravgifta økt fra 350 kroner til 400 kroner. For at semesteravgifta skal økes må Studentstyret og Studenttinget ta initiativ til det. Studentsamskipnaden i Tromsø må deretter si seg enig, og Utdannings- og forskningsdepartementet må til slutt godkjenne økninga. Hver gang avgifta skal økes, må den gjennom denne mølla.

■ Semesteravgifta går til studentorganisasjoner, men også til andre tjenester som Studentenes sosialtjeneste, barnehagene og underskuddsgaranti for studenthuset Driv. Ved å bli student, blir du i en eller annen form bruker av disse organisasjonene og tjenestene, enten du har barn, trener eller går på konsert.

■ Selv om semesteravgifta ikke øker hvert år øker utgiftene til de som er avhengige av den. Studentorganisasjonenes driftskostnader øker selvfølgelig i takt med den generelle pris- og lønnsveksten i samfunnet. I realiteten får derfor organisasjonene mindre tilskudd for hvert år som går siden forrige økning i semesteravgifta.

■ I Trondheim justerer man avgifta hvert år. Ulempen er at man får litt rare beløp som ikke er avrundet. Fordelen er at de som får tilskudd fra semesteravgifta, får ei støtte som står i forhold til de utgiftene de har.

■ Studentstyret og Studenttinget bør gå inn for at semesteravgifta økes en gang i året og dermed samsvarer med den generelle pris- og lønnsveksten. Studentene vil neppe ha store problemer med å betale summer som ikke er delelig med femti eller hundre, og Studentsamskipnaden og studentorganisasjonene vil definitivt ikke ha problemer med å få større tildelinger.

Mester i språk

Det nye studietilbudet til Universitetet i Tromsø er klart. Undringen over den utstrakte bruken av engelske ord termer vokser. Men tenk over det, ville du egentlig likt å kalle deg ungkar i biologi?

Ein annan bakgrunn

– Skriv at eg elsker snø! seier Maria Claudia Buitrago. Ho veit kva ho snakkar om, for dette er ikkje den første hausten ho er i Tromsø.

Tekst TONE NJØLSTAD
SLOTSVIK

Å vere student i Colombia er veldig forskjellig frå å studere i Noreg. Ein skilnad er det økonomiske. Ein må betale skulepengar. Det blir den personlege økonomien til kvar enkelt som avgjer om ein kan studere eller ikkje. Her finnast ingen Lånekasse som ein kan vere vennar med til ein er ferdig med utdanninga. Mange må jobbe ved sida av studiane.

– Det blir liten plass til ideala. Ein går på universitetet for å få betre sjansar til å få ein jobb, ikkje for å lære, seier Maria Claudia Buitrago frå Colombia. Ho framhevar at ein ved mange universitet kan skaffe seg ei god utdanning, og at nivået på undervisninga er høg.

Det siste året har studietuasjonen i Colombia endra seg mykje. Eitt av problema er at økonomien til dei offentlege universiteta er forverra. Kanskje enda meir dramatisk er det at ein ikkje kan kritisere styresmakta.

– Rettar er eit farleg ord, seier Maria. Ho tar ei pause. For å snakke om situasjonen i Colombia med ei kritisk røyst er vanskeleg, sjølv om ho er i Tromsø og heimlandet er langt vekke. Det blir viktig å understreke at ho ikkje er her for å spreie kritikk: – Eg er her som forskar, ikkje aktivist.

Draumen om utlandet

Det er kanskje ikkje så underleg at mange studentar i Colombia vil reise til utlandet. Der ligg moglegheitene, der ligg framtida.

– Eigentleg burde ein heller gjere noko med situasjonen i Colombia, meiner Maria. Ho har studert økonomi, lingvistikk og språk ved Universitetet i Bogota, og har i tillegg utdanning innan internasjonal lov og menneskerettar både frå Colombia og Europa.

Som fleire andre såg ho alle fordelane med å forlate heimlandet for ein periode. For nokre år sidan tok ho grunnfag og mellomfag i sosialantropologi her i Tromsø,

FRÅ COLOMBIA: – Me er ikkje her berre for å lære, men òg for å lære bort, seier Maria Claudia Buitrago frå Colombia.

Foto TONE NJØLSTAD SLOTSVIK

før ho drog tilbake til Colombia for å jobbe med eit prosjekt retta mot interne flyktningar. No er ho i Tromsø nok ein gong.

Spør du Maria, er ein av dei største forskjellane på universitet her og i Bogota den materielle standarden. Her har ein tilgang til datamaskinar, kan delta på ulike seminar og foredrag, og ikkje minst er biblioteket heilt annleis enn i Bogota.

– Biblioteket der eg studerte tidlegare hadde få bøker, og der-

som dei ein trengde var utlånte var det ikkje mogleg å bestille nye frå andre bibliotek. Slik sett er Universitetet her i Tromsø heilt utruleg. Det hender eg skulle ønske eg kunne overnatte på biblioteket!

Verda utanfor Tromsø

Maria kjem fleire gonger tilbake til kor taknemleg ho er for å kunne ta ein mastergrad i Noreg. Samstundes er ho opptatt av at dei utanlandske studentane som kjem til Tromsø har mykje å til-

føre, og at ein må lytte til det dei fortel. Og kva veit vi eigentleg om Colombia? Står det om Colombia i avisa, er det fordi FARC-geriljaen har kidnappa fleire turistar eller politikarar. Eller fordi Alvaro Uribe, som blei valt til president i år, varsla at han ønska ei militær løysing på den nær 40 år lange blodige konflikten. Maria er opptatt av å formidle at Colombia er så mykje meir enn dette.

Av og til kan det være vanskeleg å overbevise norske studentar

om kor viktig verda rundt oss er. Kanskje me burde vere meir nysgjerrige på kva slags bakgrunn utanlandske studentar har? Maria seier det slik:

– Me er ikkje her berre for å lære, men òg for å lære bort.

Besøk fra Vest-Sahara

Torsdag 14. november kommer Yahia Mahmond, student fra Vest-Sahara, for å fortelle om situasjonen i landet.

Tekst KJARTAN OTTERÅ

Vest-Sahara var i mange år herja av krig og okkupasjon av nabolanda Mauritania og Marokko. I 1979 trakk Mauritania seg ut. Marokko har fortsatt kampen mot landets befolkning. Etter mange

års motstand ble saharawiene, folket i Vest-Sahara, drevet ut i ørkenen i den algeiske delen av Sahara. 160.000 av dem slo seg ned i fire flyktningleirer – og der bor de fortsatt. Yahia Mahmond, som for tiden studerer i Sverige, vil fortelle hvordan det var å vokse

opp i den algeriske ørkenen.

SAIH (Studentenes og akademikernes internasjonale hjelpefond), sammen med Norsk studentunion og Studentenes landsforbund fokuserer i år på konflikten i Vest-Sahara. May Camilla Munkejord i SAIH Tromsø mener verdenssamfunnet og media har sviktet Vest-Sahara.

– Allerede i 1991 ble det inngått en fredsavtale mellom Polisario, frigjøringsbevegelsen til saharawi-

wiene, og Marokko. Fredsavtalen innebar blant annet at det skulle gjennomføres en folkeavstemning der saharawiene skulle bestemme om de ville være et fritt land eller om de ville være en del av Marokko, forteller Munkejord.

– I FNs sikkerhetsråd la Frankrike og USA fram et forslag til en resolusjon som innebar at Vest-Sahara skulle være en del av Marokko. Norge gikk etter mye nøling mot USA sitt forslag.

Dermed har i prinsippet saharawiene fremdeles rett til å holde folkeavstemning. Problemet er at Marokko gjør alt de kan for å motarbeide dette. Samtidig har konflikten vært helt usynlig i media, avslutter Munkejord.

Om du vil høre mer om Vest-Sahara kan du møte opp på Driv 14. november klokka 19:00.

Utviste kamerunsk student

Stephen Tedajio, som besøkte Tromsø i september sammen med Tchebonsu Ngankan, har blitt utvist fra universitetet han studerer ved. Tedajio har vært aktiv i opprettelsen av den kamerunske studentorganisasjonen UNEEC.

Tekst ERIK HAGEN OG AUDUN RUNDBERG

Tedajio ble utvist kort tid etter at han returnerte til Kamerun fra et to ukers opphold i Norge. Tedajio har ikke fått noen begrunnelse for den uventede utvisningen.

På invitasjon fra Studentenes og akademikernes internasjonale hjelpefond reiste Tedajio rundt i Norge sammen med lederen av studentunionen UNEEC. Sammen besøkte de forskjellige studentorganisasjoner, studentparlamentar og medier for å fortelle om situa-

sjonen sin og for å få inspirasjon for arbeidet hjemme i Kamerun.

– Kun Universitetsrådet kan utvise studenter på denne måten, sier Tedajio. – Og i dette tilfellet har rektoren utvist meg helt på egenhånd.

Fraværende

I Kamerun er studentdemokratiet i praksis fraværende. Paul Mbiya, har vært president i Kamerun i 20 år. Mbiya er landets andre president siden løsrivelsen fra Frankrike i 1960. Presidenten utnevner universitetenes rektorer

og samtlige ansatte. Lærere som stiller seg kritiske til systemet, mister jobben.

Tedajio var med i organiseringen av et frivillig valgobservatørkorps bestående av studenter under forrige valg. Da avslørte de valgfusk ved flere stemmelokaler.

Dobbel pris

Studentene i Kamerun må betale dobbel pris på offentlig transport i forhold til prisen for vanlige statsansatte. Lån- og stipendordninger er fjernet. Bibliotekene har ikke fått nye bøker siden 80-tallet. Som

et krav fra Verdensbanken ble det mot slutten av 90-tallet opprettet en nasjonal studentorganisasjon, med økonomisk støtte fra samme bank.

Organisasjonen er opprettet av staten, og tar ikke opp saker som angår demokrati eller elementære studentrettigheter. Det er derfor Tedajio og flere andre valgte å starte UNEEC.

– Det er derfor jeg nå er utvist, hevder Tedajio.

Kamp mot kinesisk okkupasjon

Tibet har vore okkupert av nabolandet Kina sidan 1949. Folket blir overvaka og undertrykt. Organisasjonen Students for a free Tibet samlar studentar frå heile verda til kamp mot den kinesiske okkupasjonen.

Tekst KJARTAN OTTERÅ

Nyleg besøkte Lhadon Tethong Tromsø, der ho held foredrag på Internasjonalt seminar og for studenter på Universitetet. Ho er ein av fire som jobbar heiltid i New York i organisasjonen. No reiser ho rundt og fortel om tilhøva i Tibet, og prøver å verva europeiske studenter til Students for a free Tibet (SFT).

– Vi treng fleire folk utanfor USA, fortel Tethong. Det er ikkje meint at medlemne skal gjera så veldig masse. Men når det skjer noko må vi ha folk på plass som kan demonstrere og gjera kampen synleg.

Ikkje-valdeleg kamp

SFT oppsøker internasjonale konferansar og møter, der dei held dei demonstrasjonar og heng opp banarar. Alt som kan retta søkelyset på situasjonen i Tibet og den kinesiske okkupasjonen. Sjølv om dei driv ein offensiv kamp, er ein viktig føresetnad at kampen skal byggja på ikkje-vald. Og ein av oppgåvene til organisasjonen er nettopp å driva opplæring i å aksjonera.

– Vi arrangerer årleg leirar der medlemne får ikkje-valdeleg kamptrening, fortel ho. Vi arrangerer også leiarskapstrening, lobbyverksemd og mediatrening. Våre medlemar er overalt der vi kan påverka, både på internasjonale og nasjonale konferansar og møter, seier Tethong.

Tortur vanleg

– Det er mange rundt omkring i verda som trur fridom for Tibet er mogleg. Det er framleis håp. Difor er det også så mange som er med i kampen.

Tethong kan fortelja om uroekkjande tilhøve i fjellandet. Der

PÅ Plass:

– Vi treng fleire folk utanfor USA. Det er ikkje meint at medlemne skal gjera så veldig masse. Men når det skjer noko må vi ha folk på plass som kan demonstrere og gjera kampen synleg, fortel Lhadon Tethong, leiar av Students for a free Tibet.

Foto KJARTAN OTTERÅ

overvaking og undertrykking er ein del av kvardagen.

– Det er tryggeliksvalter og kamera over alt, og kvar minste protest blir slått knallhardt ned på. Og folk med utdanning blir ofte fengsla. Dei vert sett på som kontrarevolusjonære. Tilhøva i fengsla er langt frå bra, og tortur er vanleg, fortel ho.

Kvart år rømmer mange folk over fjella og ut av landet. I dag bur det tibetanarar i eksil over heile verda. Dei fleste bur i India men det er også mange i vesten, blant anna i Noreg.

Utbytting og audmjuking

I dag blir Tibet behandla som ein koloni av Kina, noko som

går hardt utover økonomien og ressursgrunnlaget til fjellandet. Kinesarane tar ut store mengder tømmer frå skogane, og mange dyreartar er utrydningstruga på grunn av kinesisk jakt, fortel Tethong. Men den kinesiske okkupasjonen inneber også ei audmjuking.

– Tibetanske born får ikkje lære sitt eige morsmål. På skulen lærer dei berre kinesisk, seier ho. Men det som kanskje er mest nedverdige er at kinesarane byggjer store monument til ære for det dei kallar den kinesiske frigjeringa av Tibet.

Fredsprisvinnar til Tromsø?

– Fredsprisvinnar og menneskerettsførekjempar Aung San Suu Kyi bør bli utnemnt til æresdoktor ved Universitetet i Tromsø, seier prorektor Gerd Bjørhovde til Tromsøflaket.

Tromsø har fått fredsstudie og er i ferd med å markera seg som eit fredsuniversitet, og ein rekkje fredsprisvinnarar er allereie blitt æresdoktorar ved Uio. Difor vil det vera ein logisk konsekvens at Suu Kyi blir æresdoktor, meiner ho.

Suu Kyi leiar i dag opposisjonspartiet the National League for Democracy i Burma, og har sidan

1989 stort sett sete i husarrest, kontrollert av militærjuntaen. Den ikkje-valdelege kampen ho fører for demokrati og menneskerettar har nytt stor respekt i heile verda, og i 1991 fekk ho Nobels fredspris. I 2000 vart husarresten oppheva og Bjørhovde håpar no fredsprisvinnaren vil koma til Tromsø.

– Vi veit at ho vil til Noreg og Nobelinstituttet, og vi ønskjer å gje ho sjansen til å sjå meir av landet vårt, seier ho.

Problemet er at Suu Kyi sikkert får reise ut, men får problem med å koma heim igjen til heimlandet, skriv Tromsøflaket.

Ung Tromsø
Norges Røde Kors

Jobb for Røde Kors i utlandet!

Ungdomsutveksling i regi av en humanitær organisasjon har for mange vært starten på en internasjonal karriere. Norges Røde Kors sender ungdomsdelegater ut i verden for å jobbe med konkrete utviklingsprosjekter, for eksempel informasjonskampanjer om hiv/aids og oppstart av aktiviteter på barnehjem.

Vi søker deltakere til Grunnkurs i internasjonalt arbeid. Kurset kvalifiserer deg til å bli Norges Røde Kors Ungdomsdelegat og gir innsikt i utfordringer knyttet til internasjonalt humanitært organisasjonsarbeid. Kurset vil ha deltakere fra Norge, Kenya, Sudan og Uganda.

Vil du søke? Sjekk ut våre hjemmesider

Kurset holdes på engelsk og varer en uke. Kost, losji og reiseutgifter dekkes.

Utfordrer kristne organisasjoner

TA STILLING:

Ingjerd Helene Jøssang og Kari Helene Skog fra Tromsø kristelige studentforbund ønsker at de andre kristne studentorganisasjonene i Tromsø tar stilling til spørsmål om homofili og kvinnelige prester.

Foto AUDUN RUNDBERG

Tromsø kristelige studentforbund utfordrer Ny generasjon, Tromsø kristelige studentlag, Studentstyret og Universitetet til å ta stilling. Til hva?

Tekst AUDUN RUNDBERG

I forrige utgave av Utopia hadde Ingjerd Helene Jøssang, leder av Tromsø kristelige studentforbund, et leserinnlegg der hun ba to andre kristelige organisasjoner redegjøre for sitt syn på homofili og kvinnelige prester. De to organisasjonene Jøssang henvendte seg til var Ny generasjon og Tromsø kristelige

studentlag. Hun har til nå ikke fått noen svar eller reaksjoner fra organisasjonene.

– Men jeg har fått kommentarer fra andre som ikke er medlem, forteller Jøssang.

– Synes du det er rart at du ikke har hørt noe til nå?

– Både òg. Hvis de vil bruke god tid på å formulere et skriftlig svar så er jo det greit, påpeker Jøssang.

Vet hvor de står

I mars i år skrev representanter fra Bergen kristelige studentforbund en kronikk i Studvest der de fokuserte på kvinnesynet til Bergen kristelige studentlag. I et leserbrev svarte Bergen kristelige studentlag følgende:

– Vi føler ikke at media, i dette tilfellet Studvest, er rette organ å diskutere dette i. Dette er også vanskelig siden det er uenighet innad.

Jøssang mener organisasjonene er klare over hvor de står i forhold til hverandre i disse spørsmålene. Likevel ønsker hun at Ny generasjon og Tromsø kristelige studentlag skal gå ut med sitt syn offentlig.

– Vi har ingen grunn til å tvile på hva de mener. Disse temaene er blant det som gjør oss forskjellige, sier Kari Helene Skog, sekretær i

Tromsø kristelige studentforbund.

Tromsø kristelige studentforbund tilhører Norges kristelige studentforbund (NKS). Tromsø kristelige studentlag tilhører Norges kristelige student- og skoleungdomslag (NKSS). NKS og NKSS var tidligere én og samme organisasjon. Med bakgrunn i en konflikt om spørsmålet om kvinnelige prester og homofili brøt en fraksjon fra og dannet NKSS.

Viktige saker

– For oss er dette to utrolig viktige saker, sier Skog. – NKS har vært engasjert i disse sakene i flere år. Jeg mener det er håpløst at man skal debattere dette fremdeles.

– Er det politisk ukorrekt å være mot kvinnelige prester og praktisering av homofili?

– Om ikke politisk ukorrekt, så gjelder det diskriminering. Man

kan respektere at andre har annerledes meninger, men man trenger ikke akseptere det, påpeker Skog.

Både Universitetet i Tromsø og Tromsø kommune har erklært seg som antirasistiske soner. Jøssang og Skog mener dette får betydning for de tre kristne organisasjonene.

– Ny generasjon og Tromsø kristelige studentlag bør tenke gjennom disse sakene og ta stilling til dem. Vi ønsker også å utfordre Studentstyret og Universitetet til å si hva de mener om saken, uttaler Skog. Skog og Jøssang presiserer at dette er en utfordring, og ikke et angrep.

– Det handler om tro. Det gjør dette vanskelig, avslutter Skog.

Les Ny generasjons svar til Tromsø kristelige studentforbund på side 15.

Fakta

– Tromsø kristelige studentlag tilhører Norges kristelige student- og skoleungdomslag (NKSS). NKSS har omtrent 2000 studentmedlemmer, og har også medlemmer fra grunn- og videregående skole.

– Ny generasjon i Tromsø tilhører den nasjonale organisasjonen med samme navn. Ny generasjon har omtrent 6500 medlemmer i Norge, og har også medlemmer fra grunn- og videregående skole.

– Tromsø kristelige studentforbund tilhører Norges kristelige studentforbund.

INN VINDUET: Natt til 31. oktober fikk Studentrådet på Avdeling for lærerutdanning ved Høgskolen i Tromsø uønsket besøk inn gjennom et vindu. Erik Høst, leder av Studentrådet, forteller at ingenting er forsvunnet.

Foto AUDUN RUNDBERG

400.000 stjålet fra Univer

I løpet av august og september har verdier for 400.000 kroner forsvunnet fra Gjennomgangsbygget ved Universitetet i Tromsø. Høgskolen har imidlertid opplevd få tyverier.

Tekst AUDUN RUNDBERG

Natt til 31. oktober fikk Studentrådet på Avdeling for lærerutdanning ved Høgskolen i Tromsø uønsket besøk. Et vindu på kontoret stod åpent, og innbryteren trengte bare å tvinge det opp for å komme seg inn. Et stillas foran vinduet sørget for at personen kunne jobbe uforstyrret. Kjeltningen måtte imidlertid returnere

tomhendt. Kontoret inneholder ingen verdier, og ingenting er blitt borte.

– Jeg tipper personen har blitt forstyrret, for ellers hadde han vel brutt opp skapene for å se om det var noe der, undrer Eirik Høst, leder av Studentrådet. Høst sier det er heslig at folk har vært inne og snoket på kontoret deres.

Høgskolen har opplevd få tyverier i år.

Lite plaga

– Generelt er vi lite plaga, men det er jo irriterende nok det som skjer når det oppstår skader, sier Ben Schei, direktør på Høgskolen.

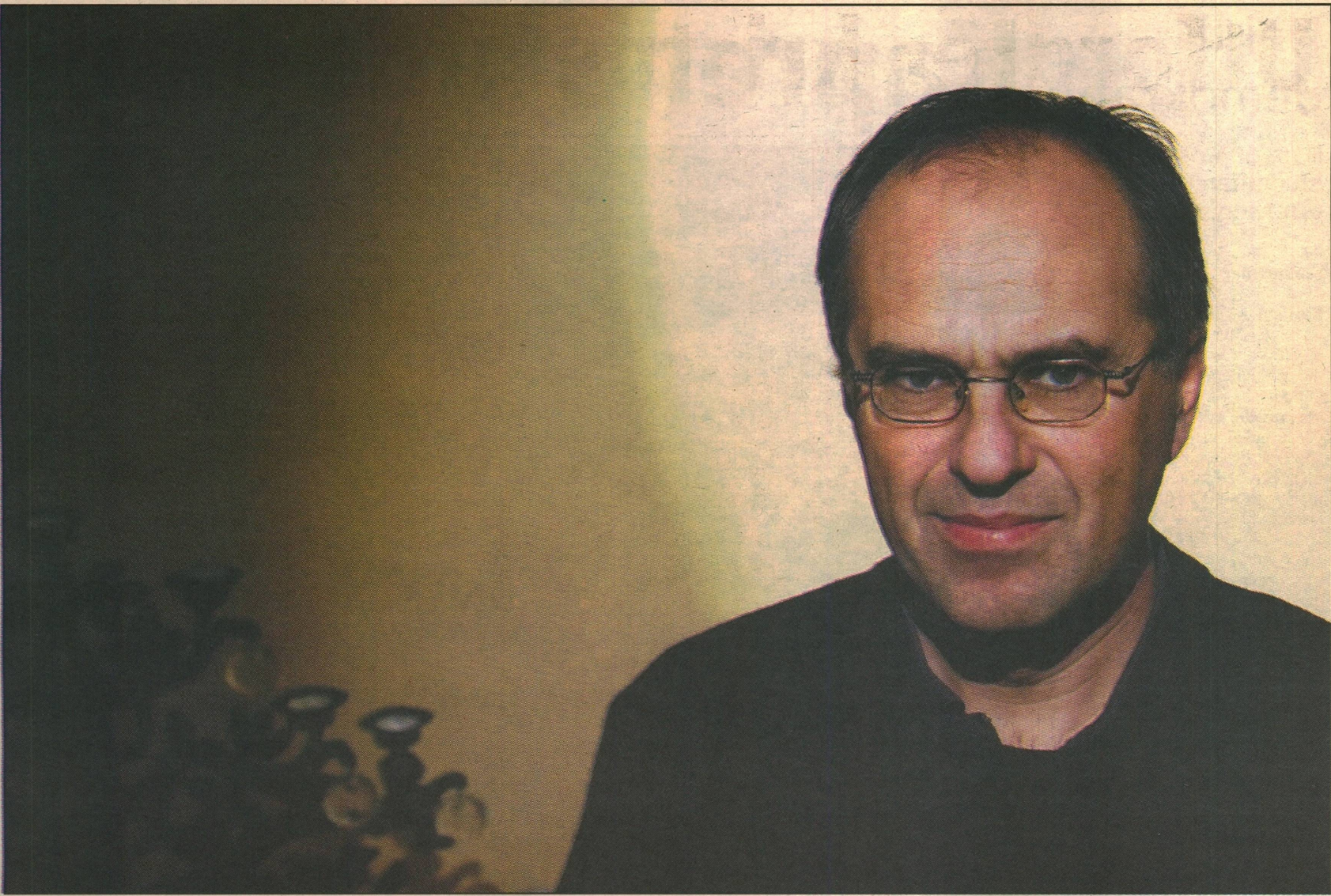
– Vi er små, og studentene kjenner hverandre. Det synes nok litt mer når det kommer ukjente personer hit, mener Schei.

Mens Høgskolen kun har hatt mindre tilfeller av tyverier i år, har det i løpet av høsten forsvun-

27 NYE STILLINGER:

Studentprestene i Norge mener det trengs 27 nye stillinger i Norge for å få det tilbudet som Stortinget og kirka har uttalt at de vil ha. – Jeg har liten tro på at våre stemmer blir hørt innenfor den regionale strukturen, sier studentprest Tor Stranda.

Foto AUDUN RUNDBERG

Ønsker egen biskop

– Det holder ikke å bare strø noen prester rundt omkring. Man må ha en struktur som organiserer og støtter arbeidet for mennesker i midlertidige livssituasjoner, sier studentprest Tor Stranda.

Tekst AUDUN RUNDBERG

Den norske kirke har til sammen tretten studentprester ved ulike læresteder i Norge. Norge er delt opp i elleve bispedømmer, og studentprestene tilhører de bispedømmene de arbeider i. Studentprestene i Norge ønsker nå å tilhøre et eget bispedømme.

Geografisk innretta

– Dette er snarere et debattutspill enn et krav, sier Tor Stranda, studentprest i Tromsø. – Det vi foreslår er ganske radikalt. Det er en måte å synliggjøre at det er grupper som ikke passer inn i den geografiske inndelinga til kirka.

Bispedømmet skal være for mennesker i midlertidige livssituasjoner. Stranda nevner pasienter, studenter, vernepliktige og

innsatte som mennesker i slike situasjoner.

– Innad i kirka blir disse gruppene lite hørt fordi vi ikke har en struktur som fanger opp deres virkelighet. Kirka skal arbeide for disse gruppene, men geografisk inndeling har lite med dem å gjøre, påpeker Stranda.

Studentprestene mener et tolvte bispedømme er den beste måten å bli hørt på. Stranda sier mennesker i midlertidige livssituasjoner ikke har de samme behovene som medlemmer av vanlige menigheter.

Annerledes behov

Det å være studentprest er i følge Stranda en jobb som er forskjellig fra det å jobbe i en vanlig menighet. Kirka og bispedømmene er mest innretta mot bofaste inn-

byggere, men studenter er ofte midlertidige innflyttere uten feste i et lokalmiljø eller bymenighet. Han forteller at studentprestene har mange like erfaringer fra arbeidet.

– Også når vi møter andre prester som er i lignende situasjoner erfarer vi dette, forteller han.

Mens en vanlig prest jobber mot mennesker i alle aldre og holder mange seremonier, handler jobben som studentprest mye mer om samtaler med enkeltpersoner.

– Ikke alle studenter er like, men livssituasjonen de er i gjør at de trenger folk å snakke med for å få speilet sine tanker, mener Stranda. – Vi driver heller ikke oppsøkende virksomhet. Vår oppgave er å si "her er vi". En annen organisasjonsstruktur vil kunne hjelpe oss å sette ting på kartet.

Gjøre en jobb

Studentprestene mener det trengs 27 nye stillinger i Norge for å få det tilbudet som Stortinget og kirka har uttalt at de vil ha for studentene.

– Jeg har liten tro på at våre stemmer blir hørt innenfor den regionale strukturen, sier Stranda. Det er derfor vi kaster ut denne brannfakkelen. Stranda mener forslaget bryter med hele det eksisterende systemet, og at samfunnet har endra seg siden Norge ble kristnet for tusen år siden.

– Vi må ta hensyn til at kirka også skal betjene folk som er i midlertidige livssituasjoner, mener han.

I dag er det tretten studentprester ansatt i Den norske kirke.

– De fleste av disse har kommet som direktiver fra Stortinget. Vi

Regjeringen bestemmer

Ole H. Fisknes, ekspedisjonssjef i Kirkeavdelingen i Kultur- og kirke departementet henviser til Kirkeloven på spørsmålet om hvem som kan opprette bispedømmer. I kirkelovens paragraf to heter det: *Endringer i den kirkelige inndeling og navn på kirke, sokn, prestegjeld, prosti og bispedømme fastsettes av Kongen. Departementet treffer de bestemmelser som er nødvendige for gjennomføring av inndelingsendringer og foretar nødvendige lempninger i anvendelsen av gjeldende lov.* Dermed er det regjeringen som kan vedta å opprette et nytt bispedømme.

hadde nok ikke fått så mange om ikke Stortinget hadde bestemt det.

– Jeg tror nok at kirka ikke føler ansvaret som så sterkt. Kirka har nok også følt at andre har tatt ansvar for personer i midlertidige livssituasjoner. Med en egen biskop vil saker fra vår egen virksomhet komme på agendaen, poengterer Stranda.

et

net verdier for 400.000 kroner fra Gjennomgangsbygget ved Universitetet i Tromsø. Her holder Institutt for biologi og Institutt for geologi til.

Verst for studentene

I månedsskiftet august-september var det tre innbrudd i Gjennomgangsbygget. Anne Høydal, administrativ leder på Institutt for biologi, tror de er mer utsatt enn andre på grunn av beliggenheten. I tillegg er det vanskelig å vite hvem som hører til i bygget med så mange ansatte og studenter.

Under de tre tyveriene forsvant det blant annet datautstyr, kikker-

ter, mikroskoper, en videospiller, en forsterker, et aggregat og en dykkerdrakt.

– Det største problemet er at dette er utstyr som brukes i undervisningen, sier Høydal. Hun anslår at nesten halvparten av verdiene er kommet til rette. Noe ble funnet i skogen utenfor bygget, mens andre ting har dukket opp hos kjenninger av politiet. Instituttet har omdisponert midler for å erstatte noe av det tapte utstyret

Ingen dans uten musikk

Fredag 1. november ble Haakon Nordrum, alias DJ Arctic Voice, frastjelt en mappe med CDer. Mappa lå på kontoret hans på studenthuset Driv. – Jeg skulle spille senere på kvelden, men det kunne jeg altså ikke, forteller han. Forholdet er anmeldt til politiet. En eventuell angrende synder kan kontakte Haakon på telefon 77600776.

slik at studentene ikke skal lide.

– Universitetet har ikke noe fond hvor man kan få dekket utgifter til å erstatte stjålet utstyr, forteller Høydal. Dermed må instituttene dekke innkjøp for å erstatte utstyr over de ordinære budsjettene.

– Man må jo regne med at det blir stjålet noe på en så stor arbeidsplass, men i den grad man kan gjøre noe med det, så bør man gjøre det. I lengden blir det dyrt for Universitetet, påpeker Høydal.

Forsikret gjennom foreldre

En innboforsikring dekker blant annet tyverier og plutselige og uforutsette skader på innboet ditt. Selv om du ikke bor hjemme hos foreldrene dine er det ikke sikkert at du må tegne egen innboforsikring.

– Om du er midlertidig borte fra hjemmet vil vi som regel dekke tyverier over foreldrenes innboforsikring, sier Ulf Tranung i Gjensidige Nor. Han påpeker at

det kan være forskjeller mellom forsikringsselskapene.

– Dekker innboforsikringa alle gjenstander?

– Så lenge gjenstanden befinner seg innenfor hjemmets fire vegger er det ingen begrensninger. Men mange har kanskje bærbare datamaskiner eller andre ting som man bør tegne egen forsikring på, sier Tranung.

Henger nøye sammen

Politiførstebetjent Ole Martin Berg ved politiet i Tromsø sier vinnings- og narkotikakriminaliteten henger nøye sammen. – Når markedet vil ha mer stoff vil man oppleve flere tilfeller av vinningskriminalitet for at markedet skal få råd til stoffet, forteller Berg.

Nei til demokrati

Bare ni prosent av studentene stemte ved urneivalget. Heldigvis.

Kommentar TROND HØIBØ

Se for deg at fem prosent av de med stemmerett i Norge stemte på Høyre. Og at partiet endte opp med rent flertall i Stortinget. Det kunne blitt resultatet hvis det var tilsvarende valgdeltakelse som ved urneivalget i Tromsø. Ganske sikkert ville man satt store spørsmålstegn ved systemet. Det burde man også sette ved studentdemokratiet.

For når det ikke betyr noe hvem som vinner og valgkampsakene ofte fremstiller studenten som bare opptatt av sin egen, snevre verden, stemmer heldigvis ikke studentene. De færreste vet hva partiene har bidratt med i Studentstyret. Det er sannsynligvis fordi det ikke er så mye å fortelle om. Ikke nødvendigvis fordi de gjør en dårlig jobb, men fordi de ikke utgjør noen forskjell. Du trenger ikke ha politiske partier i Studentstyret for å gi studentene billigere kantine eller integrere internasjonale studenter bedre.

Demokratiet er ikke nødvendigvis det beste alternativet overalt og til alle tider. Det er et stort samfunnsstyrende system som ikke er skapt til detaljstyring. Den kan trygt overlates til andre. Det må ikke gå inflasjon i bruken av begrepet. Da kan det bli et tomt skall en kan fylle med det en ønsker. Vi må verne om demokratiet for å bevare respekten og tilliten til det.

Et demokrati krever også politiske partier. Men partiene ved Universitetet i Tromsø er ikke politiske. Hva er det med Sosialistisk studentlags valgkampaker som er sosialistisk? Hva gjør Moderat liste moderat? Ingenting. Det virker som om partiene forsøker å toppe hverandre i å finne på saker som ligger rett foran nesa på studentene. Som bedre åpningstider på biblioteket, eller kafé på campus. Forsåvidt greie saker, men det har ingenting med politikk å gjøre.

Men kanskje er det nettopp å konsentrere seg om studentenes lille del av verden medlemmene av et studentdemokrati skal gjøre. De kan ikke ta grepet på samfunnet, men de kan gjøre hverdagen til de som studerer litt bedre. Problemet er at man kaller det et demokrati og listene politiske. Demokrati og politiske partier bør være hedersbetegnelser. Studentdemokratiet og partiene ved universitetene bidrar ikke til det.

Det er bra å være engasjert. Men valgdeltakelsen ved studentvalget i Tromsø er ikke et mål på studentenes engasjement. Og det å stemme for å stemme blir feil. Å stemme blankt er protest mot partiene. Å ikke stemme er protest mot systemet. Jagland gikk av ved 35 prosent. Ni prosent burde være klar beskjed.

Systemet må endres

I fjor stemte under fem prosent av studentene i Bergen ved Studentrådsvalget. Systemet må endres, mener Frank Aarebrot, valgforsker og professor i sammenlignende politikk ved UiB. Aarebrot mener vi bør ta utgangspunkt i den gamle indirekte ordningen, der studentene velger representanter ved sitt institutt til et fakultetsråd. Dette rådet velger igjen kandidater til studentrådet. – Resultatet av dette ville vært en mer fagpolitisk dagsorden, som igjen hadde økt engasjementet hos studentene, da det påvirker deres hverdag i større grad, sier Aarebrot til Studvest.

Kaprer Studentstyret

SSL: Sosialistisk studentlag fikk 43,6 prosent av stemmene ved årets urnevalg, og får dermed ett ekstra mandat i Studentstyret neste år. Fra venstre: Brynjar Jørstad, Anja Skjelnes, Rune Henriksen, Jeanine Ringstad og Terje Håkstad.

Foto AUDUN RUNDBERG

Urnevalget ved Universitetet i Tromsø er over. Sosialistisk studentlag gikk av med seieren og får fem av elleve mandater i Studentstyret neste år.

Tekst AUDUN RUNDBERG

Under urneivalget skal studentene ved Universitetet i Tromsø velge elleve representanter til Studentstyret neste år. 555 studenter stemte ved valget, og valgdeltakelsen endte dermed på 8,8 prosent. I fjor stemte 7,1 prosent, og i 2000 6,3 prosent.

– Valgdeltakelsen er fremdeles for lav, sier Tor Arne Morskogen, leder av Studentstyret. Han sier han er rimelig sikker på at alle studentene visste at det var valg.

– Deltakelsen beregnes av det totale antall studenter. En rimelig andel er deltids- eller distriktsstudenter, og befinner seg ikke på universitetsområdet, påpeker Morskogen. Han tror det først og fremst er valgkampen som har betydning for valgdeltakelsen.

Fire lister stilte til valg i år, mot fem i fjor. Sosialistisk studentlag, Moderat liste og Sosialdemokratisk liste er gamle kjenninger, mens Velferdsintensivt parti er ny av året. Fæstli folkeparti, fjorårets store overraskelse, stilte ikke til valg i år.

Solidaritet

I 2001 hadde Sosialistisk studentlag (SSL) seks mandater. I år har de fire. SSL fikk 43,6 prosent

av stemmene, og får dermed ett ekstra mandat i Studentstyret neste år.

– Vi er fornøyde. Valgresultatet viser at SSL er et stadig parti, uttaler listetopp Terje Håkstad. Rune Henriksen tror folk ville stemme på SSL selv uten valgkamp.

– Vi er ikke bare et velferdsparti, selv om studentvelferd er viktig. Vi står for noe mer enn dette som folk også kan stå inne for, sier Håkstad. Kvalitetsreformen er en sentral sak for SSL. Samtidig vil de fokusere på solidaritet og internasjonale forhold.

Synlige i Studentstyret

Moderat liste (ML) kapret også ett ekstra mandat, med 27,2 prosent av stemmene. I fjor var lista to stemmer fra å få tre mandater. Listetopp Marianne Dobak Jensen er godt fornøyd med at valgoppslutningen gikk opp og at ML fikk ett ekstra mandat.

– Vi har gjort en god valgkamp, og vi skal gjøre en god jobb i Studentstyret, forteller Jensen.

– Vil dere være synlige også når det ikke er valgkamp?

– Vi vil i alle fall være synlige i Studentstyret, sier Jensen.

Skal velge arbeidsutvalg

Det er 25 representanter i Studentstyret. Elleve er valgt fra de politiske listene, og i løpet av november skal det være valg på fakultetene.

28. november skal de nyvalgte representantene velge arbeidsutvalg for 2003. Arbeidsutvalget består av fire personer. Leder, internasjonalt ansvarlig, utdanningspolitisk ansvarlig og velferdsansvarlig. En av disse er i tillegg nestleder. Leder og nestleder må velges blant medlemmene i Studentstyret. De to andre trenger bare være studenter ved Universi-

tetet i Tromsø.

– Vi har ingen klare kandidater. Vi bør få noen inn i arbeidsutvalget, sier Terje Håkstad fra Sosialistisk studentlag.

Petter Johansen fra Velferdsintensivt parti uttaler at han vil stille til valg til arbeidsutvalget.

– I arbeidsutvalget kan man jobbe mer ovenfor studentene. Informasjons- og velferdsarbeid er mest interessant, sier Johansen.

– Vi har ingen klare kandidater. Jeg tror folk er inne i en beslutningsfase nå, sier Marianne Dobak Jensen fra Moderat liste.

Heller ikke Sosialdemokratisk liste har kandidater klare på dette tidspunktet.

– Vi har noen følgere ute, forteller Jørn Weines.

Valgresultatet

Disse elleve ble valgt inn i Studentstyret.

1. Anja Skjelnes (SSL)
2. Marianne Dobak Jensen (ML)
3. Rune Henriksen (SSL)
4. Petter Johansen (VIP)
5. Tor Arne Morskogen (ML)
6. Terje Håkstad (SSL)
7. Jørn Weines (SD)
8. Brynjar Jørstad (SSL)
9. Fredrik Kvensjø (ML)

10. Idar Thorvaldsen (VIP)
11. Jeanine Ringstad (SSL)

Studentstyret består av elleve representanter fra politiske lister, tolv representanter fra fakultetene, én representant fra International students union og én representant fra Samisk studentforening. Forkortelser: SSL, Sosialistisk studentlag, ML, Moderat liste, VIP, Velferdsintensivt parti, SD, Sosialdemokratisk liste.

Valg til Studenttinget

I forrige Utopia skrev vi om valget til avdelingsstyrene og styret ved Høgskolen i Tromsø. Nå er også resultatet fra valget til Studenttinget klart. Følgende studenter er valgt inn i Studenttinget for perioden 1. januar 2003 til 31. desember 2003: Thomas E. Nygård, AFH, Ken-Gøran G. Pedersen, AFI, Jøran Dehlin

Sivertsen, AFI, Kristian Weihe, AFI, Omar Nasra Ali, AFK, Ola Rokkones, AFK, Per Ivar Thorstad, AFK, Inger Lise Johannesen, AFL, Anette Kristensen, AFL og Kent Are Solli, AFL.

Forkortelser: AFH, Avdeling for helsefag, AFI, Avdeling for ingeniør og økonomifag, AFK, Avdeling for kunsthøgskolen, AFL,

Avdeling for lærerutdanning.

Valgdeltakelsen var 3,5 prosent. Den lave deltakelsen skyldes at det ikke var flere kandidater enn posisjoner i Studenttinget. Mange studenter unnlot dermed å stemme fordi alle kandidatene ville komme inn likevel.

FORNØYD: – Vi er veldig fornøyd, sier Andreas Rodtwitt, leder av Studentsamfunnet, etter at Studentstyret innvilga søknaden på 410.000 kroner. Økinga fra i fjor skal brukes til å bedre vilkårene for undergruppene.

Foto AUDUN RUNDBERG

Øste av studentenes penger

Studentstyret har fordelt neste års semesteravgift. Fordelinga ble en gavepakke til studentorganisasjonene. Det manglet bare 21.000 kroner for å kunne innvilge alle søknadene.

Tekst AUDUN RUNDBERG

Formålet med semesteravgifta er å dekke utgifter som knytter seg til studentenes velferdsbehov. I høst økte semesteravgifta for studentene ved Universitetet i Tromsø fra 350 til 400 kroner. Etter at Studentsamfunnet i Tromsø hadde fått sitt hadde Studentstyret 2,7 millioner igjen å fordele. Tromsøstudentenes idrettslag, Studentsamfunnet og studentavisa Utopia har de siste årene fått flere hundre tusen kroner hver.

Fikk underskuddsgaranti

Før studenthuset Driv åpnet i april 2000 vedtok Studentstyret å opprette en underskuddsgaranti. Garantien er på 100 kroner for hver student. I 2000 og 2001 gikk Driv med store underskudd, og måtte benytte seg av garantien. Garantien går ut i år. Utvalget som behandlet søknadene for møtet i

Studentstyret ønsket ikke å opprette en ny underskuddsgaranti. Pengene skulle i stedet gå til et fond for fremtidige formål.

Et klart flertall av representantene ønsket imidlertid å videreføre garantien. Fredrik Kvensjø, studentstyrerepresentant og medlem av utvalget, mener vedtaket var positivt.

– Det var selvfølgelig noe annet enn det utvalget hadde gått inn for. Tanken var at fondet skulle gå til Driv om de hadde behov for det, uttaler Kvensjø.

– Vedtaket taes mot med glede, sier Haakon Nordrum, styreleder på studenthuset Driv. Vi var skeptiske når utvalget innstilte på å ikke opprette noen ny garanti. Driv går fremdeles med underskudd og har behov for hjelp, forteller Nordrum.

Etter at Studentstyret bestemte seg for å sette av 635.000 kroner til garantien, manglet det bare

21.000 kroner for å kunne innvilge alle søknadene. Det kom flere organisasjoner til gode.

Glede i Studentsamfunnet

I fjor fikk Studentsamfunnet 360.000. I år søkte de om 410.000 kroner, men utvalget innstilte på 350.000. Da møtet var over hadde Studentsamfunnet likevel fått pengene de søkte om.

– Vi er veldig fornøyd, sier Andreas Rodtwitt, leder av Studentsamfunnet. Rodtwitt sier de vil forsøke å bedre kommunikasjonen med medlemmene, og vil innføre tiltak som skal holde på medlemmene. Økinga fra i fjor skal brukes til å bedre vilkårene for undergruppene.

Førrige gang semesteravgifta ble økt var i 1996. Under fjorårets tildeling fikk flere av organisasjonene langt mindre enn de søkte om. I Trondheim justeres semesteravgifta en gang i året,

ettersom lønnsutgiftene og prisene stiger. Kari Mette Darell Eliassen, styreleder i Studentsamfunnet i Tromsø, ser fornuften i en slik ordning.

– Dette er en debatt som Stu-

dentstyret og Studenttinget må ta. Nå får vi et par år der det er mye penger til fordeling, så blir det lite penger på grunn av pris- og lønnsvekst, sier Eliassen.

Slik gikk tildelinga

Studentstyret hadde 2.729.000 kroner til fordeling. Det var søkt om til sammen 2.740.000, forutsatt at posten Studentforeninger var 150.000.

Søker	Tildelt
Studentstyret	250.000
Utopia	500.000
Studentsamfunnet	410.000
UKA 2003	70.000
Jusshjelpe	75.000
International students union	60.000
Studentforeninger	199.000
Internasjonalt seminar	40.000
Tromsøstudentenes idrettslag	440.000
Studenthytte på elvenes	50.000
Underskuddsgaranti for Driv	635.000

Underskudd også i år Studenttingets tildeling

1. oktober i år hadde studenthuset Driv et foreløpig underskudd på 550.000 kroner. På samme tid i fjor var underskuddet omtrent 1,1 millioner kroner. Styreleder Haakon Nordrum forklarer den positive utviklingen med at Driv har klart å kutte i personalkostnadene og andre utgifter, samti-

dig som flere rutiner og driften er mer innkjørt. Omsetningen har gått ned fra i fjor, men streiken i hotellbransjen i vår og usedvanlig mange arrangementer denne høsten har bidratt til å hente inn tapte inntekter.

– Det har gått over all forventning. Det ser mye bedre ut nå,

forteller Nordrum, som understreker at man ikke kan forvente å halvere underskuddet hvert år.

Studenttinget ved Høgskolen i Tromsø skal fordele semesteravgifta i desember. Da blir også de nødt til å ta stilling til spørsmålet om underskuddsgaranti for studenthuset Driv.

Studenttinget har bidratt med 100 kroner per student til å dekke underskuddet til Driv i 2000 og 2001. I motsetning til Studentstyret har de ikke satt av penger til underskuddsgarantien. Pengene har kommet fra midler som eksisterte for studenthuset

ble til. I følge Asbjørn Hudø, leder av Studenttinget, er disse midlene snart oppbrukt. Om Studenttinget bestemmer seg for å opprette en ny underskuddsgaranti blir de nødt til å sette av penger.

I høst ble semesteravgifta økt med 50 kroner, eller 100 kroner i året. Hele økinga kan dermed gå med til underskuddsgarantien. Dette kan få konsekvenser for Studenttinget og de som mottar støtte fra dem, tror Hudø.

– Vi får ikke øke aktiviteten vår

som vi hadde planlagt. Grunnlaget for å øke semesteravgifta var ikke at pengene skulle gå til Driv, men å lette situasjonen for foreningene, forteller Hudø.

Han presiserer at Studentstyrets vedtak ikke legger noen føringer for hva Studenttinget skal foreta seg.

– Men det ville vært rart om vi vedtar å ikke opprette noen ny garanti. Du kan kanskje kalle det illojalt, sier Hudø.

Likevel penger til Nordnorsk vitensenter

Tekst AUDUN RUNDBERG

Regjeringa har ikke satt av midler til Nordnorsk vitensenter i sitt forslag til statsbudsjett for 2003. Utdannings- og forskningsdepartementet jobber imidlertid med en

melding om en realfagsstrategi.

– Det positive er at vitensentrene vil få en plass i meldinga, sier Tore Vorren, styreleder for Nordnorsk vitensenter. Han har fått signaler om at det ligger penger til Nordnorsk vitensenter

blant udisponerte midler i statsbudsjettet.

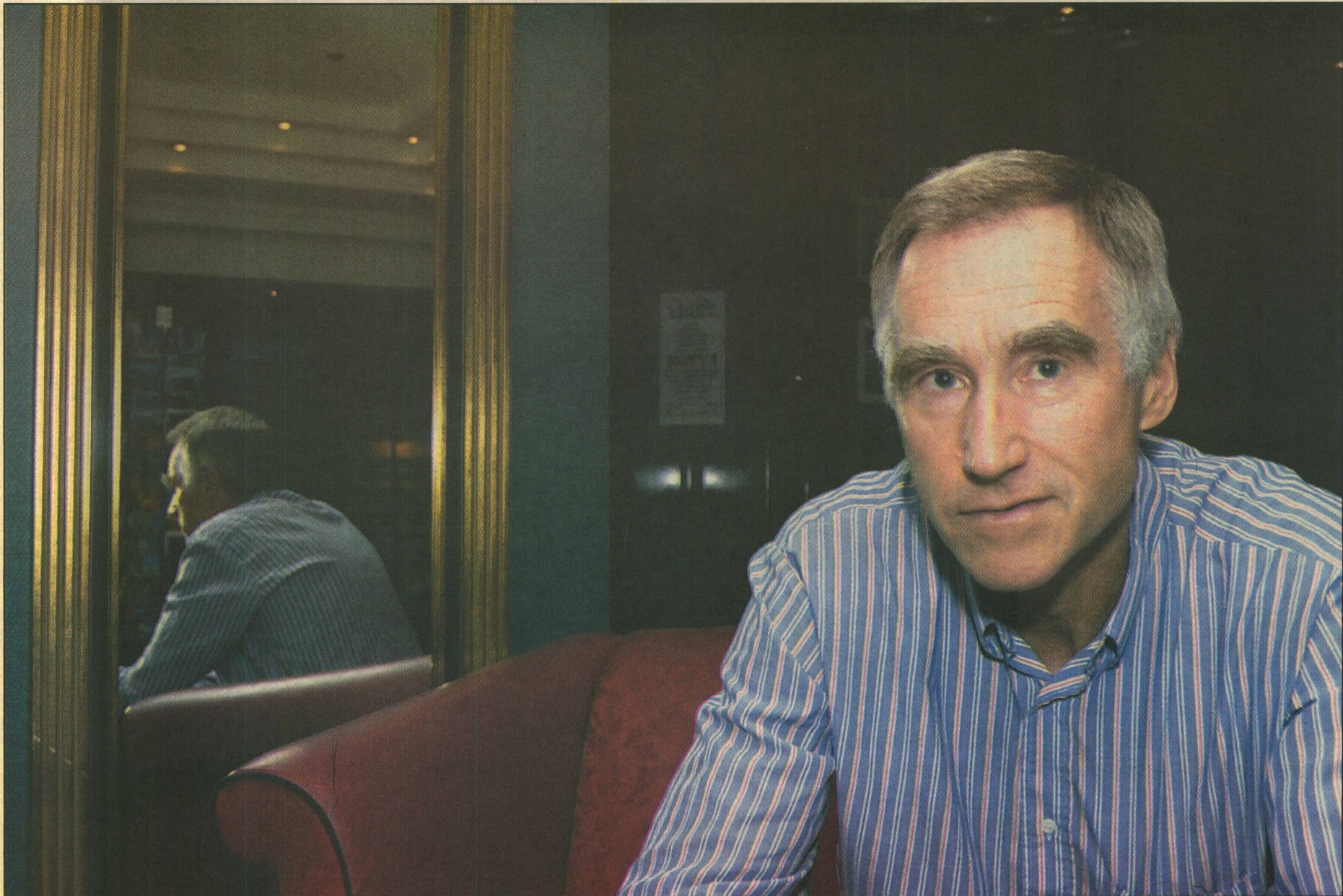
Regjeringa har ikke sagt noe om Nordnorsk vitensenter får overta Nordlysplanetariet. Nordnorsk vitensenter trenger nemlig lokaler, og Nordlysplanetariet,

som ligger rett ved siden av Administrasjonsbygget på universitetsområdet, har lenge vært øverst på ønskelista. Nordlysplanetariet er eid av Statsbygg. Nå kan Universitetet i Tromsø bli nødt til å kjøpe bygget, og i følge Vorren

har Universitetet bestemt seg for å gjøre det.

Nordnorsk vitensenter vil øke interessen for realfag, og ble stiftet 29. august 2002.

Første tannlegeprofessor i Tromsø

SÅ BRA SOM MULIG: – Mitt hovedmotiv er å gjøre dette så bra som mulig. Jeg er ikke opptatt av at utdanninga i Tromsø skal bli sett på som bedre enn de andre. Jeg vil heller fokusere på det som er spesielt og gjøre det så bra som mulig, poengterer Harald M. Eriksen, professor ved Odontologisk fakultet ved Universitetet i Oslo og professor II ved Universitetet i Tromsø.

Foto AUDUN RUNDBERG

Miljøene rundt de to eksisterende tannlegeutdanningene i landet har vært skeptiske til ei utdanning i Tromsø. I høst ble Harald M. Eriksen ansatt som første professor ved tannlegeutdanninga i Tromsø.

Tekst AUDUN RUNDBERG

Universitetet i Tromsø har jobbet for ei tannlegeutdanning i 30 år. I mai i år ga regjeringa beskjed om at den ville prioritere ei tannlegeutdanning i Tromsø i statsbudsjettet for 2003.

– Dette er en helt feil satsing. Politikerne må sørge for rekruttering av spesialkompetanse og lærerkompetanse før de kan drømme om et nytt lærested, sa

president i Den norske tannlegeforening Carl Christian Blich til Universitas i mai.

I dag utdanner både universitetene i Bergen og Oslo tannleger. Fagmiljøene har uttrykt bekymring for at det ikke er nok lærere til å besette stillinger ved tre tannlegeutdanninger i Norge.

Første fra Oslo

Tidligere i høst ble Harald M. Eriksen, professor ved Det odontologiske fakultet i Oslo, ansatt i en 20 prosent stilling ved tannlegeutdanninga ved Universitetet i Tromsø. I 1965 foreslo Ruudkomiteen å opprette ei tannlegeutdanning i Tromsø.

– Jeg har sagt hele tiden at om dette ble noe av så ville jeg være med på det, forteller Eriksen. Han mener det er uproblematisk at han som første vitenskapelig ansatt ved tannlegeutdanninga kommer fra et av de eksisterende miljøene.

– Når det først er et vedtak får man heller fokusere på å hjelpe til, mener Eriksen. Han har ikke fått noen negative reaksjoner på ansettelsen fra sitt eget fagmiljø.

Eriksen innrømmer at det er et problem å rekruttere personer til vitenskapelige stillinger. Tannlegeutdanninga i Tromsø vil etter hvert trenge 40 nye fulltidsansatte.

Eriksen har fått henvendelser fra personer ved læresteder i utlandet som er interesserte i utdanninga.

Annerledes

Etter planen skal ti studenter starte på tannlegeutdanninga i Tromsø høsten 2004. Antallet studenter skal etter hvert utvides til 40. Utdanninga kommer til å bli annerledes enn de eksisterende utdanningene. De to første årene er integrert med profesjonsstudiet i medisin. Ellers vil man satse på å bruke den offentlige tannhelsetjenesten i større grad enn i Oslo og Bergen. Gjennom praksis på tannlegekontorer sentralt og i distriktene skal studentene få bred erfaring med behandling.

– Det er moro å være med på å bygge opp noe nytt. Spesielt kontakten med offentlig tannhelsetje-

neste er en skikkelig utfordring, mener Eriksen.

Tannlegemangel

– Hva er det beste argumentet for å ha en tannlegeutdanning i Tromsø?

– Det er mangel på tannleger i Norge og mange ledige stillinger i den offentlige tannhelsetjenesten. Spesielt langs kysten fra Møre og Romsdal og nordover er det mange ledige stillinger, sier Eriksen. Han mener Tromsø er et naturlig valg for et nytt lærested.

– Mitt hovedmotiv er å fokusere på det som er spesielt for Tromsø og gjøre dette så bra som mulig. Jeg har møtt en utrolig entusiasme både fra Universitetet i Tromsø og fra tannhelsetjenesten i hele Nord-Norge.

Ny lov om personnavn i 2003

Tekst AUDUN RUNDBERG

Den nye loven om personnavn åpner for en mer liberal holdning til navneformer og til hvilke mellom- og etternavn folk kan bruke.

Etter den nye loven kan folk hente mellom- og etternavn helt fra tippoldeforeldre, eller ektefelle

eller samboers tippoldeforeldre. Samer, kvener og finner kan hente tilbake mellom- og etternavn enda lengre tilbake dersom tidligere navneskifte kommer av fornorskingspolitikk.

I dag er det umulig å bytte til etternavn som er brukt av mindre enn 500 personer med mindre man

får samtykke. Etter lovendringa senkes grensa til 200.

I dag kan man ikke ta i bruk nye doble etternavn. Et eksempel er Harlem Brundtland, som blir oppfattet som et dobbelt etternavn. Harlem er imidlertid et mellomnavn, og Brundtland er et etternavn. Etter loven kan hver

person ikke få flere enn to etternavn, og etternavnene må være knyttet sammen med bindestrek.

Det blir også lettere å velge fornavn med uvante skrivemåter og navn som ligner på kjente ord. Endringa vil gjøre loven mer tilpasset praksis. Under gjeldende lov har en godtatt navn som

Zebastian, Freddrik, Pho, Äld Dagaz Radio, Tiger og Bergart. (Kilde: Ivar Utne, Norsk språkråd)

“Jeg ringer deg”

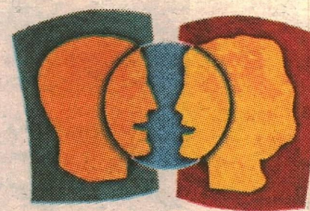

Med NetCom Student har du ingen unnskyldning for ikke å ringe

Du betaler bare 50 øre minuttet til andre studenter med samme abonnement. For alle andre samtaler betaler du bare 99 øre per minutt – uansett hvem og når du ringer. Noen fordeler skal man jo ha som student.

Frem til 31.12.02 får du fri innmelding

(normal pris kr 100,-) Månedssavgift kr 155,-. Oppstartsavgift for alle samtaler: kr 0,59

NetCom
fremtiden er trådløs

Her benytter du deg av tilbudet om NetCom Student: Klart Svar tlf 800 87 877 • GSM Senteret tlf 800 80 600 • Oslo TeleCom tlf 22 93 34 00
• Ecom tlf 55 94 44 00 • Telebutikken tlf 815 22 518 • E-post: student@netcom-gsm.no • Se også våre nettsider www.netcom.no/student

Studentavis anmeldt for rasisme

Antirasistisk senter har anmeldt studentavisen ved juridisk fakultet ved Universitetet i Oslo for hets mot samer. – Dette er så graverende og grovt at vi synes det er viktig at politiet ser på saken, sier Henrik Lunde, informasjonsleder ved Antirasistisk senter til Univer-

sitas. Studentavisa Stud.jur. har i seks år hatt en spalte som omhandler den fiktive sammen Ronny Hætta, eneste jusprofessor ved Universitetet i Tromsø. – Hadde vi ment at dette er rasistisk, ville vi ikke trykket det, sier en av dagens tre redaktører for Stud.jur. Dag Vemund Haanæs.

Studentsamskipnaden bryter loven

Studenter som ikke leverer ny husleiekontrakt til Studentsamskipnaden i Oslo (SiO) i tide straffes med en regning på 300 kroner, skriver Universitas. – Husleieloven setter klare betingelser for hva man kan kreve inn penger for. Forsinket levering av kontrakter er ikke

nevnt, og gebyret på 300 kroner er derfor ulovlig, sier Jon F. Claudi i Juss Buss. I fjor var det 500 studenter som ikke rakk å fornye kontrakten. Til sammen utgjorde det rundt 150.000 kroner til SiO.

Ledige høyskoler

I dag er det 2500 ledige studie-plasser ved høyskolene i Norge. Det er lærestedene i distriktene som taper kampen. Samtidig reiser flere utenlands for å studere, skriver Aftenposten. Høyskolene rundt om i landet er akkurat ferdig med å melde inn status etter at studieåret er godt i gang. Resultatet er

FN-ROLLESPILL: Fra våren 2003 tilbyr Universitetet et FN-rollespill. Her blir studentene kjent med politiske prosesser og lærer både gjennom teori og praksis. **Arkivfoto STINE BØE**

Nå blir det praksis

Fra våren 2003 tilbyr Universitetet et FN-rollespill. Her blir studentene kjent med politiske prosesser og skal lære gjennom både teori og praksis.

Tekst MAGNUS ENXING

Deltakerne får kunnskap om internasjonal politikk og diplomati. Det skjer via simulering av FN's generalforsamling og Sikkerhetsrådet. Kurset er allerede etablert over hele verden. Hver student velger ut en stat hvis posisjon skal representeres med hensyn på en spesiell problemstilling, for eksempel striden mellom Irak og USA. Studentene blir oppdelt i delegasjoner som danner Sikkerhetsrådet.

Lære via emne

I løpet av kurset skal studentene bli forberedt til en to dagers konferanse. I disse to dagene overtar studentene fullstendig diplomatenes rolle. Og det stanser ikke med klærne. I løpet av de to dagene er det også en fest. Også på festen varer diplomatrollen. På denne måten lærer man på alle nivåer. Man får økt kunnskap om å skrive, snakke, løse konflikter, være leder og forske. Kurset og konferansen er obligatorisk for å få vektall,

men konferansen er åpen for alle.

Spiller i hele verden

Kurset er åpent for alle studenter, men man bør ha studert i minst ett år.

– Forskjellige studenter bringer inn mer varierte synspunkter, sier Gunnhild Hogensen, som styrer prosjektet. – Jeg fikk mer kunnskap gjennom mine egne opplevelser med sånne FN-rollespill enn å bare delta i teoretiske kurs, forteller Hogensen.

Det er mulig å være med på flere konferanser av denne typen. For eksempel i Canada i mars 2003, i Oslo i april eller på et stort internasjonalt rollespill på Harvard, hvor denne ideen har sin opphav. Det er mulig å få penger fra staten for å reise dit.

Hogensen mener det er best å ha mellom 30 og 60 deltakere. Men etter bare ei uke og allerede fjorten påmeldinger er det klart at du må være raskt ute for å få plass.

Én av fem har høyere utdanning

Tekst AUDUN RUNDBERG

I dag har om lag 22 prosent av befolkningen over 16 år universitets- eller høyskoleutdanning. Det er Statistisk sentralbyrå som har gjennomført undersøkelsen. Andelen har steget fra 7 prosent i 1970 og 10 prosent i 1980.

Andelen med høyere utdanning er størst i fylkene Oslo og Akershus. I Oslo har 37 prosent av befolkningen høyere utdanning, i Akershus 28 prosent. Nesten hver tredje person i landet med høyere utdanning bor i disse to fylkene. I Troms har 21 prosent av befolkningen over 16 år høyere utdanning. Hedmark, Oppland og Nordland har den laveste andelen i landet, omtrent 16 prosent hver. Undersøkelsen viser også at

flere kvinner enn menn har kortere høyere utdanning, mens flere menn enn kvinner har lengre høyere utdanning. De fleste menn har en utdanning innenfor et naturvitenskapelig fagfelt. Kvinner med kortere høyere utdanning har ofte lærerutdanning eller en utdanning innenfor helse- og sosialfag. Mange kvinner med en høyere grad har utdanning innenfor et naturvitenskapelig fagfelt.

I 2001 var omtrent 60 prosent av studentene ved høyskolene og universitetene i landet kvinner. 60 prosent av de uteksaminerte kandidatene fra de statlige høyskolene var kvinner, det samme for de som var ferdige med kortere studier og hovedfag. Samtidig ble 40 prosent av doktorgradene i fjor tatt av kvinner.

43 nye studieep

I Søkerhandboka 2003 vil potensielle studenter møte en ny verden. Hva sier du til en bachelor i språk og økonomi, eller en lærerutdanning i realfag?

Tekst AUDUN RUNDBERG

17. oktober vedtok styret til Universitetet i Tromsø hvilke studieprogrammer som skal lyses ut gjennom Samordna opptak neste år. Tidligere søkte du om opptak til åpne studier ved Universitetet. Til neste år vil du møte en mye lengre liste over studier. Til sammen 32 bachelorprogrammer og elleve integrerte helhetlige mastergradsprogram er godkjent.

Bachelor i språk og økonomi

Det humanistiske fakultet skal sammen med Institutt for økonomi tilby en bachelor i språk og økonomi. I løpet av tre år skal studentene lære seg et av språkene tysk, finsk, russisk, fransk eller engelsk. I tillegg skal studentene ha ett år samfunnsøkonomi. Som avslutning skal studentene skrive en oppgave om økonomi på det språket de har valgt. I tillegg er mulighetene til stede for utveksling til et land der språket du har tatt brukes.

– I de fleste internasjonale organisasjoner vil man ha god bruk for samfunnsøkonomi. Og om du jobber i utlandet kommer du til kort om du ikke kan språket, sier Carl Erik Schultz, professor ved Institutt for samfunnsøkonomi ved Norges fiskerihøgskole. Sammen med førsteamanuensis Claire Armstrong har han vært med på å utvikle dette bachelorprogrammet.

– Om du bare studerer språk finner du kanskje ut at det er litt tynt når du er ferdig med studiene, sier Armstrong. Hun forteller at det ikke er mange studenter som kombinerer språk og økonomi ved Universitetet i dag.

Schultz og Armstrong tror flere

vil være interessert i et slikt studium når de blir klar over at det finnes. Instituttet har erfaring fra utlandet som tilsier at kombinasjonen språk og økonomi er populær og nyttig. Sentralbanksjef Svein Gjedrem er blant de planlagte eksterne foreleserne.

Lærerutdanninger

Fra høsten 2003 er det tre forskjellige måter å bli lærer på ved Universitetet. Du kan enten ta en bachelorgrad og ta praktisk-pedagogisk utdanning (PPU) etterpå, eller ta en mastergrad og PPU etterpå. Eller du kan søke deg inn på en femårig lærerutdanning. I Søkerhandboka 2003 vil det være to slike lærerutdanninger fra Det matematisk-naturvitenskapelige fakultet (Matnat).

– Intensjonen er å synliggjøre lærerutdanningene på Universitetet. Kanskje får vi noen som ellers ville ha gått på en høyskole og tatt fordypning i matematikk til å studere her i stedet, sier Anne Bruvold, førstekonulent på Matnat. Bruvold forteller at det er for få på allmennlærerutdanningene som velger matematikk og naturfag som fordypning på landsbasis.

Lærerutdanninga i realfag gir deg undervisningskompetanse i ett eller to fag. Utdanninga er retta mot videregående skole. Den andre lærerutdanninga fokuserer på naturfag og matematikk, og er retta mot ungdomsskolen. Du får imidlertid ikke undervisningskompetanse på barneskoletrinnet.

– Faget står i fokus. Det er den største forskjellen fra lærerutdanningene på høyskolene. Der står pedagogikken i fokus, forteller Bruvold.

Blir jeg bachelor?

Fra 1. juli 2003 tildeler Universitetet i Tromsø bachelorgraden. Bachelorgraden tar tre år, mens de eksisterende cand.mag.-gradene tar fire år eller tre og et halvt år for realfag. Studenter som allerede er i gang med cand.mag. må derfor løses inn i det nye systemet. Her er noen eksempler på hva som kan skje med din utdanning til våren 2003.

Eksempel 1: Bachelor til våren

Du begynte å studere åpne studier høsten 2000. Når våren 2003 er omme har du tatt ex.phil., ex.fac., ett grunnfag og et fullt mellomfag. Da har du 60 vektall. Dette er et eksempel på en fagkombinasjon som tilfredsstiller kravene til bachelorgraden, og du vil dermed få tildelt bachelor-vitnemål etter 1. juli.

Eksempel 2: Bachelor til**våren – realfag**

Du studerer åpne studier i realfag. Følgende eksempel på fagkombinasjoner innen realfag gjør at du vil få tildelt bachelorgraden etter 1. juli 2003: Exphil (5 vektall) + realfaglig emnegruppe (20 vektall) + realfaglig emnegruppe (20 vektall) + realfaglig studieretningsgruppe (10 vektall) + emne(r) på 5 vektall.

Eksempel 3: Cand.mag. til våren

Du begynte å studere åpne studier høsten 1999. Når våren 2003 er omme har du studert i fire år, og du oppfyller kravene til cand.mag.-graden. Da må du be om å få utstedt cand.mag.-vitnemål før 1. juli 2003. Hvis ikke vil du få bachelor-vitnemål, med et tillegg som forteller hvilke ekstra vektall du har tatt.

Eksempel 4: Cand.mag. i 2005

Du studerer åpne studier. Når våren 2003 er omme tilfredsstiller du verken kravene til bachelor- eller cand.mag.-graden. Dersom du

SAMARBEID: Det humanistiske fakultet sammen er det 43 nye studieprogrammer som

Klare for ny g

Universitetet i Tromsø har vedtatt overgangsordninger fra gammel til ny gradsstruktur. Forutsigbarhet, likhet og fleksibilitet er stikkordene.

Tekst AUDUN RUNDBERG

Høsten 2003 begynner alle nye studenter på de nye bachelor- og

påbegynte dine studier høsten 2002 eller tidligere, kan cand.mag.-graden tildeles for eksamener som er avlagt til og med våren 2005 til studenter som ikke fyller kravene til bachelorgraden og dermed kan få/har fått tildelt denne graden.

Eksempel 5: Lukket studium

Du studerer profesjonsstudiet i medisin eller et annet lukket studium, for eksempel sivilingeniørstudiene, farmasi eller psykologi. Medisin og psykologi fortsetter som før. Dersom du har påbegynt et sivilingeniørstudium, farmasistudium eller fiskerikandidatstudium høsten 2002 eller tidligere, kan disse gradene tildeles etter nåværende ordning til og med våren 2007.

Eksempel 6: Jus 1. avdeling 1

Den nye studieordningen på jus er et helhetlig masterstudium, hvor man etter endt studie bli master i rettsvitenskap. Du begynte på 1. avdeling juss høsten 2002, og skal ta eksamen våren 2003. Du må søke om opptak til 2. avdeling, og vil bli

tydelig: Høgskoler i distriktene taper stadig terreng, og har problemer med å konkurrere om studentene. Et eksempel er Høgskolen i Finnmark som hadde 883 ledige studieplasser i år. Der møtte kun 544 studenter, eller litt over 60 prosent, opp ved studiestart.

Hacket Handelshøyskolen
9. oktober var hackere mililimetre fra å ødelegge hele datasystemet til Norges Handelshøyskole. Ukene etter har vært et mareritt for internettavhengige studenter og forskere, skriver Studvest. I sommer ble skolen utsatt for en serie hackerangrep og skjerpet etter

det inn sikkerheten. Likevel greide hackere å ta seg til rette og ødelegge en av serverne i oktober. IT-avdelingen vurderte situasjonen som så alvorlig at de stengte av nesten hele kommunikasjonen med Internett. Studenter og forskere mistet all tilgang til internett i tre uker.

Stipend for fiskeriskriveri

Fiskeri og havbruksnæringens forskningsfond har satt av midler til en stipendordning. Målet er å motivere studenter som skal skrive hovedoppgave til å velge fiskerirelaterte problemstillinger. Stipendene i 2002 er på inntil 25.000 kroner hver, og halvparten av stipendene skal øremerkes kvinner. Ordningen administreres av Fiskerinæringens kompetansesenter i Tromsø.

Likevel treårig bachelor

Høgskulen kan førebels ikkje tildele fireårige bachelorgradar i utøvande musikk. I vår protesterte studentar kraftig mot forslaget frå Undervisningsdepartementet.

Tekst AUDUN RUNDBERG

I samband med overgangen til ny gradstruktur foreslo Undervisnings- og forskningsdepartementet (UFD) å gjere dei utøvande kunstutdanningane i Noreg treårige i stortingsmeldinga om høgare kunstutdanning. Fleire av utdanningane er i dag fireårige. Dette gjeld mellom anna den utøvande kunstutdanninga ved Avdeling for kunstfag ved Høgskulen i Tromsø.

Ikkje i Tromsø

– Ingen er interesserte i å senke nivået på dei utøvande musikarane. Orkestra kjem i alle fall ikkje til å vere det, og kjem til å hente folk utanfrå, sa Ellen Katrine Trelease Eriksen, leiar av Studentrådet på Avdeling for kunstfag ved Høgskulen i Tromsø til Utopia i april.

Stortinget behandla i sommar stortingsmeldinga. Her ble det bestemt at grunnutdanninga for utøvande og skapande musikkutdanning skal kunne vere fire år ved utdanningsinstitusjonar som ser det som nødvendig. Dette vedtaket legg grunnlaget for UFD sitt

arbeid med kven som skal ha tre- eller fireårige utdanningar.

11. oktober i år kom UFD med ei forskrift om gradar og normert studietid ved universitet og høgskular. I forskrifta kjem det fram at Universitetet i Bergen og Noregs musikkhøgskule kan tildele ein fireårig bachelorgrad som omfattar utøvande og skapande musikkutdanning.

I avsnittet som gjeld Høgskulen i Tromsø er det berre oppført ein treårig bachelorgrad. Om dette vert ståande vil Høgskulen ikkje kunne ha ei fireårig utdanning i utøvande musikk i framtida.

Inga hendvending

– Vi har ikkje fått noko hendvending frå departementet om dette. Hadde vi fått ei hendvending, ville leiinga på Avdeling for kunstfag og eg visst om det. Leiinga, eg og rektor vart overraska då forskrifta kom, seier Tore Nesheim, studiedirektør ved Høgskulen i Tromsø.

Høgskulen har ikkje bestemt seg for om dei vil ha ei treårig eller fireårig utdanning. Derfor vil dei at utdanninga skal vere fireårig inntil vidare.

– Kvifor satse på historia?

– Høgskulen i Tromsø kan få 4-årig bachelor om dei vil, seier Rolf Reikvam, leiar av Kyrkje-, utdannings- og forskningskomiteen i Stortinget.

Reikvam stod bak forslaget om å gjere det mogleg for utdanningsinstitusjonane å velje mellom ei treårig eller fireårig utøvande kunstutdanning.

– Eg trur dei vil gjere noko frykteleg

dumt om dei beheld den fireårige utdanninga, fordi flest mogleg går mot ein treårig bachelor. Kvifor satse på historia, når du kan satse på framtida, spør han. Reikvam meiner høgskulane i staden burde utvikle eit godt treårig tilbod.

Reikvam meiner ikkje det er snakk om forskjellsbehandling når Noregs musikkhøgskole kan tildele

fireårig bachelor allereie, medan Høgskulen i Tromsø ikkje kan det.

– Dei har moglegheiten til å utvikle eit masterstudium på toppen av bachelorgraden, seier Reikvam.

Eit mastergradstudium vil føyre til at den utøvande kunstutdanninga ved Høgskulen vert maksimalt fem år.

ogrammer

id med Norges fiskerihøgskole starte opp et bachelorstudium i språk og økonomi. Til høsten 2003.
Montasje J. T. EITERÅ/M. LJØSNE/A. RUNDBERG

struktur

masterprogrammene ved Universitetet i Tromsø. Men hva skjer med de som allerede er i gang med cand.mag. eller hovedfag?

– Universitetet i Tromsø har vært ganske tidlig ute med å utarbeide overgangsordninger fra gammel til ny gradsstruktur, sier Ingrid Salvesen fra Studieavdelinga ved Universitetet. – Vi har spekulert mye på hvilke problemstillinger som kan dukke opp, og håper vi har tatt høyde for de fleste. Vi håper også vi har tatt høyde for de som faller utenfor ordningene.

Salvesen mener forutsigbarhet for studentene i overgangen mellom gammel og ny ordning er viktig, og at ordningene praktiseres likt over hele Universitetet.

Universitetsstyret har tidligere i høst vedtatt hvilke overgangsordninger som skal gjelde i Tromsø. Utgangspunktet fra Undervisnings- og forskningsdepartementet er at overgangen til den nye strukturen skal gå så raskt som mulig. Om du lurer på noe bør du kontakte en studieveileder der du studerer.

tatt opp på ny studieordning høsten 2003. Jusstudiet skal forkortes fra seks til fem år. Du vil kunne avslutte studiet til jul i 2007 etter 10 semester mot tolv i dag.

Eksempel 7: Jus 1. avdeling 2
Du skal ta eksamen på 1. avdeling jus nå til jul 2002. Du må søke om opptak til 2. avdeling jus, og vil bli tatt opp etter en blandingsordning i januar 2003- med gammel 2. avdeling og ny 3.-5 avdeling. Du får en studietid på 11 semester.

Eksempel 8: Jus 2. avdeling 1
Du er ferdig med 2. avdeling jus til jul 2002. Du vil begynne på 3 avdeling jus i januar 2003, og følge den gamle studieordningen.

Eksempel 9: Jus 2. avdeling 2
Du er ferdig med 2. avdeling jus til våren 2002. Du får tilbud om å gå over på ny studieordning på 3. avdeling fra og med høsten 2003. De som velger dette alternativet vil få et studium på 11. semester. Andre studenter som tar 2. avdeling høsten

2003, får samme valget

Eksempel 10: Jus 3. og 4. avdeling
Du studerer jus på 3 og 4. avdeling. Du vil fullføre studiet etter gammel modell. Den største endringen for deg blir at det fra og med høsten 2003 vil bli innført bokstavkarakterer.

Blir jeg master?

Du studerer hovedfag. Dersom du har påbegynt hovedfag høsten 2002 eller tidligere, kan du fullføre hovedfag etter gammel ordning til og med våren 2007. Dersom du forventer å avslutte ditt hovedfag etter 1. juli 2003 og ønsker å gå over i et mastergradstudium, kan du ta kontakt med ditt fakultet og få informasjon om overgangsordninger. Studenter som ønsker overgang til mastergrad, må fylle de formelle kravene som stilles til de nye mastergradsprogrammene.

Her er lista

Til sammen 43 studieprogrammer skal utlyses gjennom Samordna opptak. Av disse er 32 treårige bachelorprogrammer, og elleve femårige integrerte helhetlige mastergradsprogrammer. De nye 2-årige mastergradsprogrammene er klare i januar 2003.

Det samfunnsvitenskapelige fakultet

Bachelorgradsprogram i: historie religionsvitenskap arkeologi filosofi sosiologi sosialantropologi statsvitenskap psykologi pedagogikk samfunnsplanlegging og kulturforståing fleirkulturalitet russlandsstudier helseadministrasjon

Det humanistiske fakultet

Bachelorgradsprogram i: kunstvitenskap antikke studier dokumentasjonsvitenskap litteratur språk språk og litteratur språk og økonomi

Det juridiske fakultet

Integrerte helhetlige mastergradsprogram i: jus

Det matematisk-naturvitenskapelige fakultet

Bachelorgradsprogram i: biologi fysikk geologi informatikk kjemi matematikk og statistikk matematikk med informatikk

Integrerte helhetlige mastergradsprogram i:

industriell matematikk informatikk kommunikasjon og mikroelektronikk romfysikk arktisk naturbruk og landbruk

lærerutdanning i naturfag og matematikk lærerutdanning i realfag

Norges fiskerihøgskole

Bachelorgradsprogram i: akvakultur fiskerifag samfunnsøkonomi marint retta bedriftsutvikling og leiing bedriftsøkonomi og logistikk

Integrerte heilskaplige mastergradsprogram i:

fiskehelse
Det medisinske fakultet
Integrerte helhetlige mastergradsprogram i: ingeniørvitenskap, retning molekylær bioteknologi farmasi

Sorggruppe

Ved dødsfall i nær familie og vennekrets oppleves sorg. I studenthverdagen kan det være vanskelig å bearbeide disse følelsene hvis en ikke får noen å dele de med.

Studentpresten og Studentenes Sosialtjeneste inviterer studenter i sorg til å være med i en sorggruppe. Grappa har kontinuerlig inntak, og møtes hver 14.dag på prestekontoret. Ønsker du å vite mer om gruppa, ta kontakt med:

Studentrådgiver Eline Stenseth
Tlf 77 64 41 66
eller
Studentprest Tor Stranda
tor.stranda@adm.uit.no
77 64 40 97 / 91 34 20 23

English summary

Wish for their own bishop

Student chaplains in Norway want their own bishopric. At present, they serve under the bishop in the area they work, but they feel they should have a bishop of their own due to the fact that not all groups fit into the geographical segmentation of the church. – This is more a debatable statement than a demand, says student chaplain Tor Stranda. The bishopric will be there for people in temporary phases of life, such as students, patients, conscripts and prisoners. – These groupings rarely get a saying in the church because we don't have a structure that grasps their reality. The church shall work for them, but geographical structure has nothing to do with them, Stranda points out. To be a student chaplain is according to Stranda different from work in a normal congregation. – A priest or vicar does a lot of ceremonial work, whereas a student chaplain's work is more a one-on-one affair. Our job is mainly to say "Here we are", and due to this, we feel that our own bishop will help us get our situation on the agenda.

Seizes student council

Leader of the student council, Tor Arne Morskogen, says that the voter participation in this year's election is too low. Only 8,8 percent of 555 students voted in the election. Still, it is an increase from the past two years. Sosialistisk studentlag (SSL) came out victorious with 43,6 percent of the votes. This gives them five representatives on the council. – We are satisfied. The result proves that SSL is a steady party, says Terje Håkstad. Moderat liste (ML) got an extra seat on the council compared to last year with 27,2 percent of the votes. Marianne Dobak Jensen says that they did a good campaign, and that they will do a good job on the council. The rest of the council will be voted for on each faculty during November.

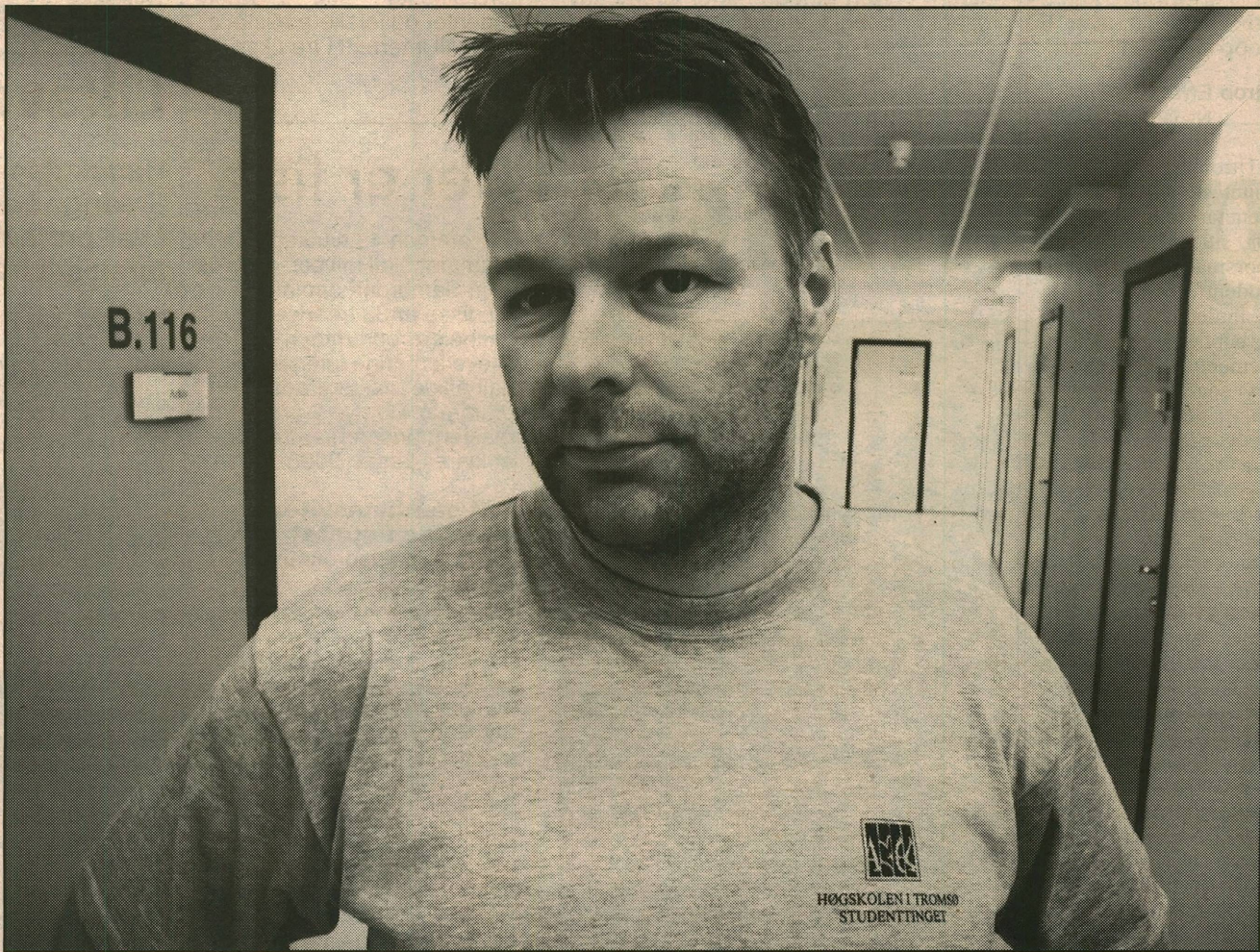
Visit from Western Sahara

Morocco military forces have been present in Western Sahara since 1979. If you want to know more about the conflict in Western Sahara, come to Driv 14. November at 19:00. Saharawi exchange student Yahia Mahmond will tell about how it was to grow up there, and how the conflict has affected people there.

Avliver friske hester

To av seks hester har måttet avlives som resultat av dyreforsøk ved Veterinærhøgskolen, skriver Universitets. For et par uker siden måtte en ellers helt frisk hest avlives etter å ha fått operert inn utlagt tarm ved Veterinærhøgskolen. Det samme skjedde da forskningsprosjektet ble startet for halvannet år siden. – Dette gjør meg sint. Jeg var ikke klar over at denne type forsøk foregikk hos oss, og jeg synes det er helt forkastelig, sier veterinærhøgskolestudent Siri Martinsen. Hun er også leder i NOAH – foreningen for dyrs rettigheter.

Vil ha neste styreleder

NATURLIG:
– Når Universitetet og Høgskolen har en felles studentsamskipnad er det at naturlig at også Høgskolen har en styreleder med jevne mellomrom, mener Asbjørn Hudø, leder av Studenttinget ved Høgskolen i Tromsø.

Arkivfoto
AUDUN
RUNDBERG

I 1998 var styrelederen i Studentsamskipnaden student ved Høgskolen. Siden den gang har styrevervet tilhørt studenter fra Universitetet.

Tekst AUDUN RUNDBERG

Asbjørn Hudø, leder av Studenttinget ved Høgskolen i Tromsø, sier det begynner å bli lenge siden styrelederen i Studentsamskipnaden (Sitø) i Tromsø kom fra Høgskolen. Forrige gang var i 1998, da Bjørn Rasmussen var styreleder. Det var også første gang styrelederen kom fra Høgskolen. Høgskolen ble imidlertid tilknyttet Sitø først i 1997.

Studentstyret ved Universitetet i Tromsø velger to representanter til styret i Sitø. Studenttinget velger én. Begge skal velge én representant hver til styret for nyttår. På første styremøte etter årsskiftet velger styret i Sitø selv leder og nestleder blant de tre studentrepresentantene.

Intensjonsavtale

– Når Universitetet og Høgskolen har en felles studentsamskipnad er det naturlig at også Høgskolen har en styreleder med jevne mellomrom, mener Hudø.

Studenttinget og Studentstyret har en intensjonsavtale om å bytte styreleder annenhvert år. Hudø mener det er umulig å ha en fast avtale om å bytte.

– Det er kandidatene som bør være det avgjørende, forteller Hudø.

– Er det vanskelig å finne kandidater til et stort verv som representant i styret til Sitø?

– Det er vanskelig å finne kandidater til alt av verv på Høgskolen, sier Hudø. – Folk må være interesserte og ha kompetanse.

Universitetet og Høgskolen er tjent med å ha en god styreleder i Studentsamskipnaden.

Truls Boholm sitter i dag som Høgskolens studentrepresentant i styret til Sitø. Det har han gjort siden januar. Boholm har ikke tatt stilling til om han ønsker å stille til gjenvalg.

Fristende verv

– Men er det interessant å stille til gjenvalg?

– Det er veldig interessant, særlig med tanke på alle de forandringene som kommer til å skje innenfor høyere utdanning framover, uttaler Boholm.

– Frister vervet som styreleder?

– Det frister veldig når du først

driver med studentpolitikk. Å sitte som styreleder i en studentsamskipnad er nok den høyeste posisjonen du kan få. Det er en enorm utfordring og erfaring å være styreleder for så mange som er så viktige for studentene i Tromsø, mener Boholm.

Kari Mette Darell Eliassen har vært styreleder i to år. Universitetets andre studentrepresentant er Elin Isaksen. Isaksen har sittet i styret siden i sommer, og skal sitte der frem til sommeren 2003. Isaksen sier hun skal stille til valg som styreleder.

– Jeg har vært opptatt av disse tingene lenge. Tidligere satt jeg i velferdskomiteen til Studentstyret, og etter det var jeg velferdsansvarlig i arbeidsutvalget. Nå har jeg sittet i styret til Studentsamskipnaden siden i sommer, og blitt kjent med organisasjonen og hvordan den fungerer. Jeg har veldig lyst til å fortsette, forteller Isaksen.

Dette kan du gjera

I heimen

Sei nei takk til reklame
Kompostere matavfall
Reparere klær, møbler, sko og andre ting sjølv
Låne i staden for å kjøpe
Bruke tøybleier
Ikkje sløse med papir

På handletur

Ta med handlenett heimanfrå
Leggje igjen unødvendig emballasje i butikken
Kjøpe kvalitet, varer som varer
Kjøpe brukt
Bruke loppemarknad
Unngå eingongsprodukt

Eit steg for miljøet

Korleis kan du vera med og redusera avfallsmengda? Kva kan du gjera for miljøet i kvardagen? I lag med Tromsø kommune og Miljøheimevernet kan du ta avfallssteget.

Tekst KJARTAN OTTERÅ

Kvart år produserer kvar innbyggjar i Tromsø 272 kilo avfall. Ved å endre vanar og haldningar meiner miljørådgjevar i kommunen, Svein Gunnar Karlstrøm, at dette kan reduserast.

– Ein kan gå aktivt inn og sjå kva ein som forbrukar sjølv kan gjera. Ein treng ikkje slita seg ut, det handlar eigentleg om haldningar, trur han.

30 kilo i året

I lag med Eidi Ann Hansen i Miljøheimevernet har Karlstrøm vore med og utforma ein brosjyre

med ulike tiltak du kan gjere for å redusera avfallsmengda i kvardagen. Eit par enkelte ting du kan gjere er å seie nei takk til reklame i postkassa. I dag mottar kvar husstand 30 kilo uadressert reklame i året, og ved ein enkel lapp på postkassa kan du hindra dette. Ved å kompostere matavfallet sjølv sparar du 600 kroner i renovasjonsavgift, samtidig som du reduserer avfallsmengda. I Tromsø blir det kvart år brukt tolv millionar plastposar. Ta med handlenett heimanfrå i staden for å ta ny pose kvar gong. I tillegg bør du tenkja på kva varer du kjøper i forhold til emballasje.

Gje vekk opplevingar

Hansen meiner folk også bør tenkja over kva dei treng her i livet.

– Ein må spør seg: Har eg bruk for alt eg kjøper? Treng eg fleire ting? Folk må reflektera litt over kva liv dei ønskjer å leva. Kva skal ein bruka tida si på? Skal ein bruka heile laurdagen på å springa rundt på butikken, eller skal ein finna på noko anna saman med familie eller vennar? spør ho.

Vidare meiner ho at ein ikkje nødvendigvis må kjøpa alt.

– I staden for å kjøpa gaver så kan du laga ting sjølv. Eller du kan gje vekk opplevingar, som kino- eller teaterbilletter. Det er jo noko å tenkja på nå før jul.

Svar til "Antirasistisk sone?" og Tromsø kristelige studentforbund

Utrop ENDRE MEDHAUG, leder Ny Generasjon Tromsø

I Utopia nr 13 2002 ble blant annet student organisasjonen Ny Generasjon bedt om å redegjøre for sitt syn på noen konkrete spørsmål av Tromsø kristelige studentforbund.

Innledningsvis vil jeg berømme forbundet for sitt politiske engasjement – vi trenger folk som bryr seg på universitetet i Tromsø. Samtidig vil jeg presisere at Ny Generasjon nok har et noe annet fokus og formål enn Forbundet. Og for Ny Generasjon blir det derfor unaturlig å begi seg inn på politiske eller teologiske debatter – det er ikke det vi driver med.

Hva er formålet til stud. org. Ny Generasjon?

Det grunnleggende formålet for Ny Generasjon er å legge til rette for at våre medstudenter skal få muligheten til å lære å kjenne Jesus Kristus som en kjærlig Gud som bryr seg om hver enkelt. Medlemmene i organisasjonen har fått opplevd Jesu kjærlighet i sitt liv, og ønsker derfor å gi det videre

til våre medstudenter. Vi tror nemlig at alle studenter trenger å få fred med sin skaper, for virkelig å leve maksimale liv.

Med dette som den grunnleggende inspirasjon ønsker vi, gjennom ulike tiltak og arrangementer, å arbeide for å bedre studentvelferden og trivselen for studenter samtidig som vi setter fokus på en Gud som er relevant, og interessert i hver enkelt students liv. Dette semesteret har vi blant annet tre såkalte "Alpha-kurs", der deltakerne får en viss innføring i kristen tro samtidig som man diskuterer temaer som for eksempel "tro og vitenskap", "Hvorfor tillater Gud lidelse", "den hellige Ånd" osv.

Toleranse eller meningsdiktatur?

På denne bakgrunn vil jeg knytte noen kommentarer til forbundets innlegg. Når det gjelder debatten om kvinnelige prester virker nok den ganske fremmed for de fleste i Ny Generasjon. Selvfølgelig skal også kvinner få lov til å forkynde og fortelle om hvem Jesus er, og hva han har gjort for oss. Helst

ikke bare innenfor kirkas vegger men også på puber og kafeer, på torget, i klasserom, på universitetet og overalt der det er folk. Stå bare på!

Når det gjelder Forbundets ønske om å ta statstøtten fra organisasjoner som har andre meninger enn de selv i visse teologiske og politiske spørsmål, tar vi sterkt avstand fra dette. Dette er en form for misforstått toleranse, som også viser manglende respekt for ytringsfriheten, en av de mest grunnleggende menneskerettigheter. Et mangfoldig og tolerant samfunn er avhengig av at man kan akseptere at man har ulikt syn i slike spørsmål.

Til slutt vil jeg på vegne av Ny Generasjon ønske Forbundet Guds velsignelse i sitt videre arbeid!

Jeg – en rasist?

Utrop OLAV BENJAMINSEN, Moderat liste

I forbindelse med årets urnevalg til Studentstyret verserte det en mail blant en del av studentene, der Moderat liste ble karakterisert som en rasistisk liste.

Det ble her ikke henvist til at det var punkter i programmet som ble ansett for å være rasistiske, slik at det må ha vært de kandidatene som sto på lista avsenderen mente hadde et rasistisk syn. Som en av kandidatene på Moderat liste ved årets valg antar jeg at denne ufine beskyldningen gjelder meg også, i lik linje med andre på denne listen. Dette er en type beskyldninger jeg vil ha meg frabedt!

Jeg er også kjent med at denne mailen ble brukt av enkelte politiske grupperinger for å sanke stemmer. Jeg må si at dette viser klart at den politiske kampen føres på en måte jeg hadde håpet jeg

skulle slippe å få oppleve på dette nivået. Det virker nærmest som om at dersom man slipper opp for holdbare politiske argumenter, så velger man å "ta spilleren i stedet for ballen" og komme med direkte utidige beskyldninger om sine motstandere.

Jeg finner det svært beklagelig og betenkelig at personer som stiller til valg som studentenes høyeste tillitsmenn ved Universitetet velger å drive politikk på denne måten, en måte som nærmest kan karakteriseres som "barnehagenivå". Man burde ærlig talt kunne forvente seg noe annet i en slik situasjon.

Når det gjelder beskyldningene om rasisme tar jeg det meget alvorlig, og ber om at avsenderen av den omtalte mailen snarest begrunner dem. Dersom det viser seg at beskyldningene ikke kan begrunnes og bare er satt ut for å være et billig og ufint middel i

valgkampen, ber jeg om at avsenderen er voksen nok til å komme med en unnskyldning for dette til de personene som er blitt berørt av disse beskyldningene. Dette vil i så fall si mer om avsenderen av mailen og de som benyttet seg av denne for å slå billig politisk mynt, enn om Moderat liste.

Jeg skal være den første til å ta avstand fra alt som lukter av rasisme, og dersom jeg hadde hatt den minste mistanke om at Moderat liste representerte et rasistisk syn hadde jeg aldri kommet til å stille som kandidat for denne listen. Og det samme kan jeg trygt si når det gjelder de øvrige som står på listen.

Jeg håper denne saken kan være en vekker for flere når det gjelder de metodene som blir brukt innenfor studentpolitikken her ved Universitetet, slik at lignende hendelser kan unngås ved senere anledninger.

– Systemet set grenser

– Systemet set grenser for kva vi kan sortera av avfall, seier Sigrid Hellerdal. Ho er ein av fire jenter i kollektivet Maryborg.

I kollektivet Maryborg ved Stor-skogen er miljø og avfallshandtering eit høgst aktuelt tema. Ein del får dei til, men skal dei gjera meir må forholda seg betre til rette, meiner dei.

– Systemet set grenser for kva vi kan sortera av avfall, seier Sigrid Hellerdal. Ho er ein av fire jenter i kollektivet. – Vi prøver å sortera litt, men alt hamnar jo i restavfallet likevel.

– Vi har ikkje noko avfallskon-teinarar å kasta det ulike søplet i, legg Vivian Stovik til. Vi har berre vanlege søplesekkar. Dessutan slit vi litt med ein masse sekkar vi ikkje får kasta. Kommunen tar

berre i mot kommunale sekkar, og vi har masse gamle sekkar ståande rundt omkring som vi ikkje blir kvitt.

– Systemet er for dårleg, konkluderer dei med.

Jentene gjer sitt for å redusera avfallsmengda på andre måtar. Forutan å kjøpa påfyllingsprodukt i butikken, passar dei på å ha med sekk eller nett heimanfrå når dei skal handle. Dei har derimot ikkje vurdert å kasta frå seg emballasje i butikken etter at dei har betalt, slik Miljøheimvernet oppfordrar til.

– Det har vi ikkje tenkt på, seier dei.

Men dei er med på å tenkje

MILJØBEVISSTE: Jentene i kollektivet Maryborg prøver å vera miljøbevisste, men meiner systemet set grenser. Frå venstre: Linda Gulli (fast gjest i Maryborg), Sigrid Hellerdal, Sigrid Ingebrigtsen, Elin Austerheim og Vivian Stovik (kollektivsjef).

alternativt når det gjeld jule- og fødselsdagsgåver. Å gje vekk klatrekurs eller teaterbilletter blir nemnt, samtidig er dei hylarar på å strikka.

Centrum * Libris

Vi har bøkene og materiellet du trenger

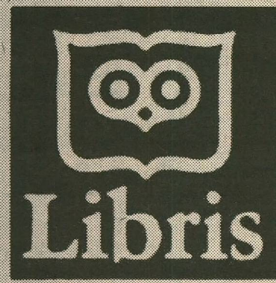
Stor fagbokavdeling i 2. etg. med fagbøker, tidsplanleggere og gode tilbud på skolerekvisita, posters, multimediaavdeling, video etc.

1. etg: Velassorterte bokavdelinger, engelske bøker, turkart etc.

Vi bestiller prompte de fagbøker som trengs uten ekstra omkostninger.

Postboks 533, 9256 Tromsø
Bok- og papirhandelen i Sjøgata

Telefonnr.: 77667200
Telefaksnr.: 77685301
E-post: erik@centrumlibris.no
Internett: www.centrumlibris.no

NTNU inn i NSU
Studentene ved Norges teknisk-vitenskapelige universitet (NTNU) har meldt seg inn i Norsk studentunion (NSU). NTNU har stått utenfor siden 1998. Fra 1. januar 2003 representerer NSU alle universiteter og vitenskapelige høyskoler i landet. 55,7 prosent stemte for, 31,8 prosent stemte mot og 12,5 prosent stemte blankt. Til sammen 2286 studenter avla stemme.

Strid om pensum
En amerikansk pensumbok i biologi ved Universitetet i Oslo lovpriser genteknologi og fremstiller europeere som reddhæret. Studenter og fagansatte reagerer på ukritisk behandling av det kontroversielle temaet, skriver Universitas. – Innholdet i kapitlet om genteknologi er grovt og vridd. Dessuten har jeg funnet flere eksempler på direkte feil, sier Inger Nordal, som foreleser evolusjonsbiologi i grunnkurset i biologi.

Ingen bombe i Trondheim
Politiet evakuerte i oktober deler av Realfagsbygget til Norges teknisk-naturvitenskapelige fakultet (NTNU) etter at det ble funnet en bombelignende gjenstand. Tre professorer ble indirekte truet i papirene som var lagt ved, skriver Under dusken. En bombeekspert fra politiet konkluderte etter hvert med at det som så ut til å være en bombe var en ufarlig gjenstand. – Det er helt klart at dette kunne forveksles med en hjemmelaget bombe, sier eksperten.

Er science fiction

Forfatteren H. G. Wells krysset vitenskapens grenser. Han fraktet ikke bare sine lesere tusener av år inn i framtiden, han forviste dem også til et lavere trinn i næringskjeden og reduserte menneskeheten til føde for marsboernes invasjonstyrke.

Om det ikke høres sannsynlig ut, så er det fordi det er oppspinn fra ende til annen. Men alt er temaer hentet fra en av nyskaperne i angloamerikansk litteratur på 1900-tallet. Vi kan følge hans kreative spor helt fram til moderne science fiction-filmer som *Independence day* (1996), *Hollow Man* (2000) og *The time machine* (2002). Men hvordan gikk det til at H. G. Wells, en gang en omdiskutert sosialistisk samfunnskritiker, ble forvandlet til kommersiell yngling? Og hvorfor har denne suksessen tatt brodden bort fra hans biologiske skrekkvisjoner?

Darwinismen

Frykten for industriell konkurranse rammet Storbritannia etter den store verdensutstillingen midt i århundret. Nye vitenskapskoler ble opprettet og disse ble etter hvert flyttet til sentrum av London hvor de ble oppslukt av det ekspanderende London-universitetet. I motsetning til Cambridge og Oxford var London-universitetet sekulært. Det ble grunnlagt for å gi industriens og markedets menn adgang til profesjonsstudiene. I 1880-årene da studenten H. G. Wells, et typisk produkt av den lavere middelklassen, spaserte mellom de majestetiske søylene her, hadde de omstridte darwinistene fått kontroll over de fleste vitenskapssamfunnene. Wells kunne trygt følge forelesningene til kontroversielle biologer som Thomas Huxley (1825-1895), som nå var rektor for en av vitenskapskolene og medlem av den akademiske makteliten. I biologihistorien blir Huxley husket som en demagogisk kjenne som ga liv til teorien om at fuglene er dinosaurenes etterkommere. Slik kom Wells til å stå med en fot i den darwinistiske revolusjonen og en annen i populærlitteraturen. Hos empirikeren Darwin, Huxleys gamle kamerat og læremester, finner han næring til sine fantastiske beretninger.

I debattsamfunnet ved Huxleys skole plukket Wells opp tanker om tid og rom som ble grunnlaget for boken *The time machine* (1895). Her tar Wells oss med inn i framtiden, og han beskriver en verden hvor menneskeheten har delt seg i to arter. Vi følger dermed den biologiske endringsprosessen og får i Wells fantasi et bilde av menneskehetens levedyktighet. Det siviliserte viktorianske klassesamfunnet forvandler over tid menneskene til to arter med instinkter som koker i blodårene. Dette blir ikke bare en myte hvor dyriske krefter sliter menneskekroppene fra hverandre. Det blir også en skjult kritikk av forfatterens samtid forstørret tusen ganger i tidsmaskinen.

Sosialismen

Den utopiske sosialismen er nemlig the missing link i den moderne leserens forståelse av Wells. Det var en sosialisme uten Marx, basert på utopier om rettferdighet, på Ruskins estetiske forakt for industriens smog eller på motstanden mot eiendoms-

retten, slik som de kom til uttrykk i bøkene til amerikaneren Henry George (1839-1897). Det var slike tenkere, og ikke Marx, som appellerte til Viktoriatidens masser. Wells så mor og søsken streve som økonomiske slaver i 1900-tallets England. Det var så vidt han selv unnslopp et monotont og forutsigelig liv som butikkmedarbeider. Dette må ha påvirket hans skrivelser. Bøkene hans fanget oppmerksomheten til lederne av det sosialistiske Fabianersamfunnet, og de inviterte ham til å bli medlem. Fabianerne, egentlig en moderat organisasjon, besto av en broket forsamling som alle reagerte mot industrisamfunnets profittjag. Til å begynne med samlet de seg i hjemmene til framstående medlemmer som Frank Podmore og William Morris, som alle bodde innenfor Londons bygrense. Til slutt vokste organisasjonen seg ut av spisestueene.

Akkurat på den tiden da Wells slo gjennom som forfatter blomstret organisasjonen og prestisjetunge institusjoner som London school of economics ble grunnlagt. Selv om H. G. Wells sympatiserte med arbeiderne og var en utrettelig forkjemper for demokratiet, flørtet han med tanken om et intellektuelt elitestyre, en historisk bevegelse med utgangspunkt i middelklassen som skulle reformere og redde samfunnet. Proletariatets diktatur var for ham en vederstyggelighet. Naturlig nok ble Wells en omdiskutert skikkelse i Fabianersamfunnet, og var alltid i konflikt med ledelsen.

I Fabianersamfunnet sto Wells ofte på taletolen og holdt taler med sin svake, litt nasale stemme. Her blandet darwinisme og sosialisme seg i utopiske visjoner om framtiden til art, klasse og nasjon. Den nye biologiske vitenskapen representerte den gang som i dag uante og svært tvetydige muligheter. Eugenikken, troen på at vi kunne forbedre og rendyrke våre menneskelige kropp, ble lansert med brask og bram av vitenskapelige størrelser som Francis Galton (1822-1911) i 1881, mens Wells var elev ved Huxleys skole. Slike tanker må ha fascinert alle som var oppslukt av de seinviktorianske samfunnsendringene.

Vitenskapen og massemedia

I Wells' roman *The island of doctor Moreau* (1896) sitter den gale vitenskapsmannen på sin øy og produserer mutanter i et forsøk på å skape det forbedrede mennesket som Galton drømte om. Her bryter vitenskapen inn i litteraturen og tøyeløs vitenskap reduserer mennesket til et dyr. En aktuell tråd for vår moderne verden. Eugenikken skulle utvikle seg til et mareritt i nazistenes laboratorium, men den representerer likevel bioteknologien i en startfase. Slik sett har den og Wells bok ny aktualitet i dag når de tekniske nyvinningene har usynliggjort overgrepene som er nødvendige for å oppnå et gitt resultat.

Etter sitt gjennombrudd som forfatter trakk Wells seg tilbake til et lite

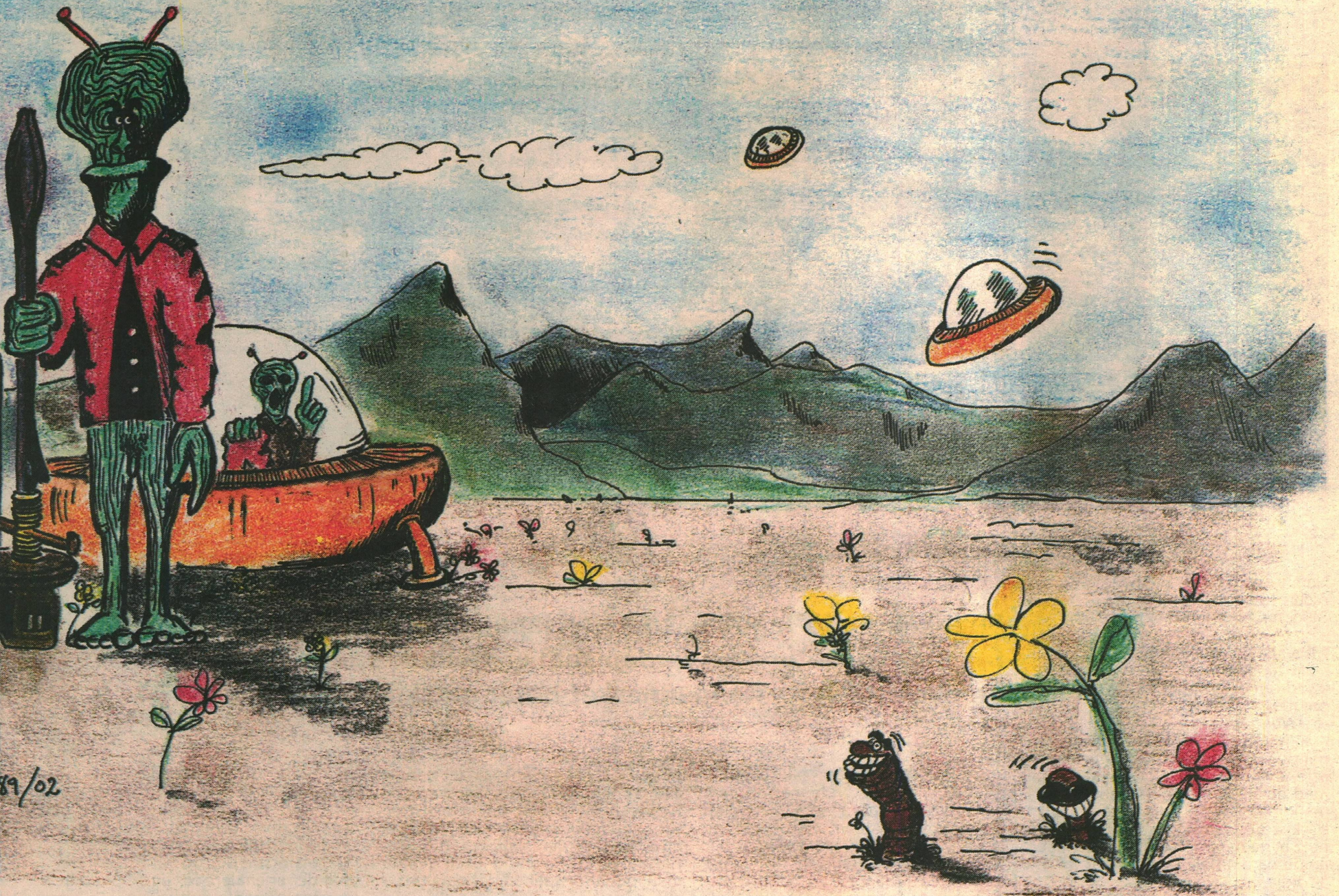
vertikaldelt hus ved en jernbanelinje et stykke utenfor London. Det var her han i 1897 gjorde forarbeidet til sine to neste suksesser: *The invisible man* (1897) og *The war of the worlds* (1898). I den første fortellingen skapte Wells en annen skikkelse som ble en av skrekkfilmens arketyper. Dette er historien om en usynlig mann, et psykologisk mesterstykke om en som får vite alle våre hemmeligheter, men som selv eksisterer i en gjennomsliktig tomhet. Den vemmelige følelsen av å bli betraktet av noe fremmed og fiendtlig trakk Wells til det ytterste i *The war of the worlds*. *The war of the worlds* er historien om en invasjon fra verdensrommet. Wells beskriver jordens undergang når en fiendtlig rase fra planeten Mars bestemmer seg for å overta jorden. De aggressive skapningene foregriper 1950-tallets UFO hysteri. Wells flytter oss nedover i næringskjeden og gjør oss til amøber i mikroskopene til "kjølig, overlegen og usympatisk intelligens som betraktet vår klode med misunnelige øyne".

I 1938 ble denne boka til et sensasjonelt hørespill i regi av den 24-årige Orson Welles. Welles forkledde historien som en falsk nyhetsending, som i reportasjeform beskrev Marsboernes invasjon. Det hele var så naturligt at panikken spredde seg i den amerikanske befolkningen og flere skal ha vervet seg til krigen mot den innbilte fienden. I *New York Times* kunne man dagen etter sendingen lese at "I Newark, i et enkelt kvartal

parentes

bare underholdning?

mellom Heldon Terrace og Hawthorne Avenue, strømmet mer enn tjue familier ut på gaten med våte lommetørkler og håndklær rundt hodene for å flykte fra det de trodde var et gassangrep. Enkelte begynte å bære ut møblene". Til og med Adolf Hitler fikk høre om amerikanernes panikk og han skal ha flirt hånlige av hvor lettlyrt de var i den såkalte München-talen.

I skuespillet finnes det ingen dialog mellom menneskene og romvesenene. Det er et univers mellom oss og dem. Vår redning kommer ikke i form av våpen eller tanker, men i form av en mikroorganisme som de fremmede ikke har forsvar mot. Slik blottlegger Wells ikke bare menneskehetens hybrid, han demonstrerer også hvordan biologisk tilpasning, naturens mekanikk, er en kraft hinsides vår fantasi og evner. Uansett hva menneskene gjør er det til slutt naturen som får det endelige ordet.

Hva skjer med populariserte samfunnsutopier?

Foreningen av H. G. Wells og Orson Welles ble først og fremst et vellykket ekteskap mellom den vitenskapelige fantasien og moderne massemedia. Som alltid blir oppmerksomheten rettet mot det overfladiske og det usannsynlige i stedet for tematikken. Hårreisende fortellinger kunne målbinde publikum foran lerretet. Hollywood kunne bruke Wells' fortellinger til å vise fram sine filmtekniske fremskritt. Se for en virkelighet

filmen kan skape, så de. Det var som om utallige versjoner av Wells' usynlige mann hjemsoekte filmstudioene i Hollywood. Filmutgavene av *The War of the Worlds* (1952) og *The Time Machine* (1960) vant begge Oscar for beste spesialeffekter. Men den største suksessen som kan takke H. G. Wells for sine dollarinntekter er uten tvil filmen *Independence Day* (1996), som låner litt av plottet, inkludert slutten, fra Wells gamle roman om marsboernes invasjon. Det at også denne filmen vant Oscar for beste spesialeffekter viser hvordan kulissene hele veien har stått i fokus. Science fiction er nemlig den filmsjangeren hvor menneskenes muligheter og filmmediets grenser blir utforsket samtidig.

Pussig nok er det det som mangler i *Independence Day* som har holdt Wells' bøker i live. Hollywoods effektmakere bruker enhver anledning til å overvelde publikum med stadig større og mer spektakulære scener, ofte på bekostning av fortellingens budskap. Mens det er en mikroorganisme som redder menneskeheten i Wells roman *The War of the Worlds*, er det et datavirus som redder oss i *Independence Day*. En slik digital konstruksjon sier lite om kjødets forgjenglighet. Det er noe parodisk og lekende med filmen. Den viser oss ikke veien til de selvhøytidlige temaene som ulmer under overflaten i Wells science fiction-klassiker. I Wells' framtidvisjon forvandles den darwinistiske revolusjonen med alle sine filosofiske og psykologiske

forgreninger til samfunnsutopi. Menneskene konfronteres med hva det vil si å være en biologisk art blant mange andre. Når en slik historie blir overført til billedmediet må det visuelle bli så overveldende at tematikken drukner.

Science fiction, et spørsmål om liv og død?

Men hvor alvorlig skal vi ta en science fiction-visjon? Er hensikten bare underholdning eller er det snakk om meningsfulle dramaer med spektakulære kulisser? Kanskje var det hans viktorianske selvhøytidighet som drev H. G. Wells inn i tungsinnet? I årene før og etter første verdenskrig gjorde han karriere som pessimistisk samfunnsprofet. Han hadde utgitt bøker med titler som *Anticipations* (1909), *The Work, Wealth and Happiness of Mankind* (1931) og *The Fate of Homo Sapiens* (1939). Leser man disse glemte bøkene, skjønner man at Wells ser den kulturelle utviklingen i sin samtid som en forlengelse av evolusjonshistorien. Han vil ikke bare blende leserne med sin grenseløse fantasi, han tror på mye av den tematikken han utviklet i sine fortellinger. Han kalte det menneskelig økologi med en fremtid full av "høyere bygninger, større byer, mer ondsinnede kapitalister og arbeidere som er mer undertrykte og desperate enn noensinne." Som politisk essayist fikk Wells tilgang til maktmennesker under alle himmelstrøk, til og med Lenin og Stalin som begge lyttet tål-

modig til hans synspunkter.

Heldigvis gjennomskuet Wells ofte øyeblikket og staket ut de store linjene. "Det som bekymrer meg nå", erklærte han i ettertid, "er den pussige måten som jeg brukte min prestisje og mine muligheter som spekulativ forfatter til å takle dette problemet med den menneskelige viljen og styresett i fantastiske former. Akkurat som Pope fant det lettere å diskutere natur teologi i vers, fant jeg det lettere å diskutere sosiologi i fabelform."

Krigen i Europa kom som et gufs over den aldrende Wells, men han overlevde Hitler-Tyskland med et helt år. Tanken om en planlagt verden, om nye samfunnsformer og deres forhold til menneskets biologiske eller psykologiske natur hadde blitt brennende aktuell i det øyeblikket sivilisasjonen og demokratiets framtid sto på spill. Slik visket omstendighetene vekk skillene mellom Wells spekulative fiksjon og virkeligheten. Like etter krigsutbruddet befant han seg i USA og i et radiointervju med Orson Welles og ham selv, uttrykte han sin forferdelse over likhetene mellom sine egne visjoner og den tragedien som rammet Europa. Så ble han spurt om den apokalyptiske stemningen i *The War of the Worlds* og alt det oppstyret som fulgte. "Dere kan godt bli underholdt av dette nå. Men vent til krigen kommer til dere", sa han.

studenten

Hvordan er det egentlig å være student? Hva gjør en student? Utopia presenterer en for deg. Så får du se om din egen studenttilværelse er som de andres.

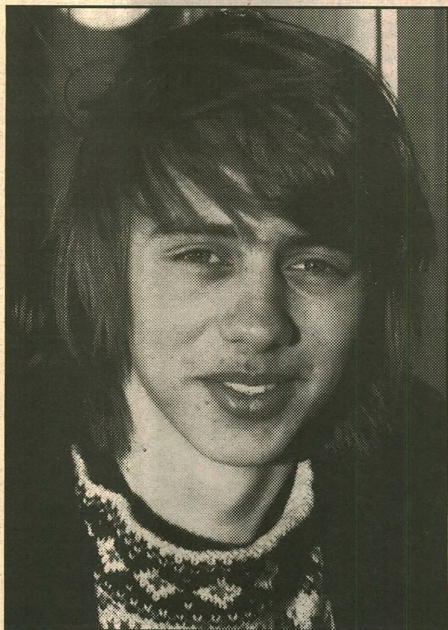

Foto ARNT V. ARNTSEN

Namn: Magnus Tenderland Uhre
Alder: 19 år
Studerer: Medisin embetsstudium

Mi siste veke

– Får sjå på timeplanen då...har førebudd semesteroppgåva. Den handlar om mennesket.

– *Noko meir?*

– Mæh! Oppgåva var artig, spennande og lærerik. Det vart meir effektivt etterkvart. No held eg på med eit sjakkparti frå Moskva i 1971 mellom Karpo og Hort. Det er artig å sjå kva dei store gutane gjer. Eg har nett byrja med sjakk, til saman har eg halde på ein halv time. Klarer faktisk å følgje med.

– Fekk du noko ut av semesteroppgåva?

– Lærte mykje om Descartes, Aristoteles og Platon. Kom fram til at mennesket har eit ansvar ovanfor alt, slik at verda kan bli best mogleg. Kjem det ein UFO og tittar ned på planeten vår skal han sjå eit paradys.

– Såg også Full Metal Jacket. Den var veldig bra; tøff, men eg hadde ikkje sett han ein gong til, ikkje no i alle fall.

Min siste dag

– Kollokvie møte, samt ei forelesing om sjukdom og samfunn. Det kom ein lege frå kreftavdelinga og fortalte oss om korleis det er å vere lege der. Ein kreftlækjar sin kvardag var særst interessant. Det vart fortalt om eit trist tilfelle som tydelegvis gjekk inn på forelesaren. Det er ein tøff jobb. Altså, det er mange lagnader ein har med å gjere når ein jobbar der.

– Hadde to brødsquirer med ost i mellom til mat i dag. Det var ikkje noko særleg godt.

Min siste time

– I starten av min siste time vart kollokviegruppemøtet avslutta. I midten av min siste time gjekk eg heim. No sit eg her og høyrer på Jefferson Airplane og ventar på at Grandiosaen skal bli ferdig.

Tekst ARNT V. ARNTSEN

Bujinkan krever helhetsforståelse

RESPEKT: Bujinkan inneholder en slags kommunikasjonslære og krever respekt ikke bare i kampen, men for alle medmennesker

Bujinkan Budo Taijutsu, som den japanske kampkunsten heter fullstendig, betyr å se verden som en helhet. Kamp, filosofi og evnen til å forstå mennesket hører uatskillelig sammen.

Stormester Doktor Masaaki Hatsumi er den eneste levende person som har autoritet til å spre kunnskap om Bujinkan. Alt vi vet om denne kunsten, vet vi av ham. At han blir brukt som referanseperson for gamle tekster (ca 1250 e.Kr) av universitetslærere viser hans utmerkete posisjon. (Hatsumi er også den eneste kampkunstudøveren som er honorert/fått en anerkjennelse av den japanske keiseren for spredningen av japansk kampkunst og kultur!) Disse tekstene er grunnlaget for en bevart tradisjon for kampkunsten. Grunnlaget for Bujinkan er fra den virkelige verden. Basen for kampsystemet ble utviklet under den japanske borgerkrigen, og innehar ni forskjellige skoleretninger.

Vanskelige begreper

Taijutsu er det man trener når man snakker om Bujinkan. Taijutsu betyr kroppsbevegelser, og er delt opp i de tre undergruppene Taihenjutsu (fallteknikk, bevegelsesmåter, kropps-kontroll), Dakentaijutsu (slag, spark) og Jutaijutsu (kvelning, grep, kast, kontroll av motstander). I disse tre gruppene ligger også kyushojutsu, kunnskapen om kroppens smertepunkt. Ukemi er læren om unnvikelse, og er grunnleggende for å forstå balanse. Da trenes man i å koordinere flukt, kontring og angrep. Naturlig respons i henhold til situasjonen er fundamentalt. Målet med responsen er ikke å vinne over motstanderen, men å ødelegge angrepet hans og å bevare sitt eget liv.

Taijutsus essens

Kjernen i Taijutsu er at man skaper en distanse, har riktig timing og behersker flyt. En skal bevege seg i forhold til motparten, gjenoppdage naturlige bevegelser og ignorere alt det som forstyrrer en. Det å lære å styre reaksjoner som før var ubevisst, er ganske avgjørende. Alt dette tilhører det fysiske planet. Men Bujinkan (oversatt *guddommelige krigers hall*), er mye mer enn det. Ærligheten er den filosofiske overbygning. Uten den får man ingen forståelse i det hele tatt.

Dømmekraft og selvbevissthet
På det mentale planet må man lære å innordne virkeligheten, noe som krever en grundig bevisstgjøring av omverden i hver enkelt situasjon. Så kan for eksempel en paraply fremstille et våpen, hvordan man innsetter redskaper praktiserer man også i treningen. I tillegg må man alltid kunne skape illusjoner, for at fienden ikke skal vite hva som skal skje. Dette krever dømmekraft og selvbevissthet. Hvis man bare konsentrerer seg om kampteknikker, da har man tapt.

Ingen faste mønster

At en bryter med vanlige mønster er veldig viktig. Teknikk er ikke det samme som natur.
– Man må ikke feste seg til noe som helst slags mønster, sier Kai Arne Olsen, som fungerer som instruktør for Bujinkan i TSI, og siterer Hatsumi, som en gang sa: – Ti tusen forandringer - ingen overraskelser.
– Det er på dette nivået kunsten får relevans i hverdagslivet. Man må alltid innordne seg situasjoner, søke å forstå andres motiver, være sensitiv, åpen og fleksibel.

Nin

Situasjonsbevissthet er nyttig i kamp-situasjoner, men er like viktig i det daglige livet. Bujinkan inneholder en slags kommunikasjonslære og krever respekt ikke bare i kampen, men for alle medmennesker. Å innarbeide naturlige responser er mest relevant her. En ninja er en person som både

har fysisk og mental kontroll og selvkontroll. Den vanlige veien går fra å lære det konkrete (teknikk), til det kreative (evaluere individuelle situasjoner) til det overmenneskelige (helhetsforståelse) og fører samtidig til at det er enklere for en å behandle sin egen personlige situasjon.

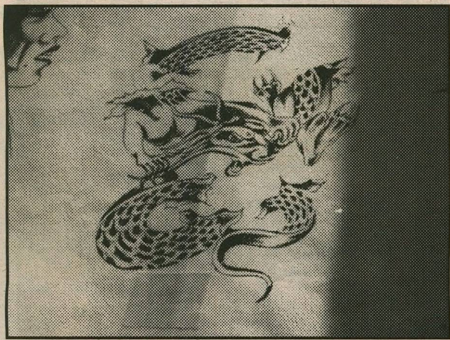
Bujinkan er følgelig en lære av både ånd og kropp. Hvis du nå har lyst til å lære mer om deg selv og andre, kan du møte opp på Kraft på mandag kl 18.30, onsdag kl 20.00 eller torsdag kl 17.30.

Tekst MAGNUS ENXING
Foto MARKUS BRUUN

STORMESTER: Doktor Masaaki Hatsumi

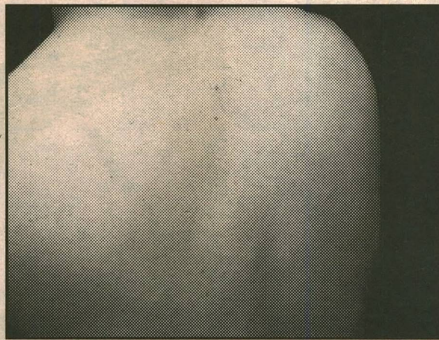
Malt for livet

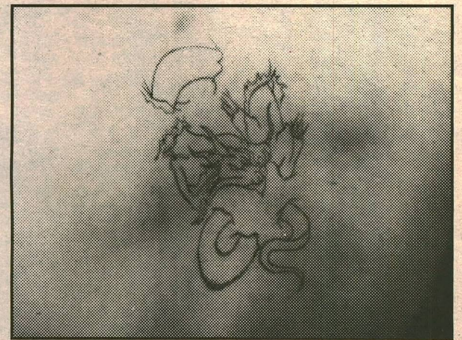
MOTIV: Dette skal tatoveres.

TATOVØR: Jahn Viktor tegner opp motivet.

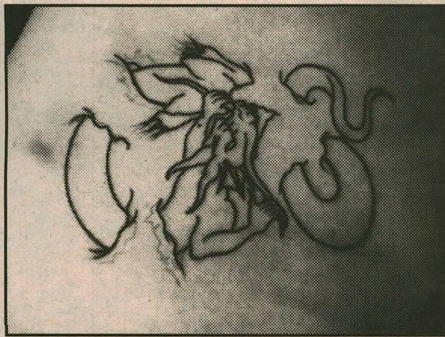
SISTE GANG: Ren rygg.

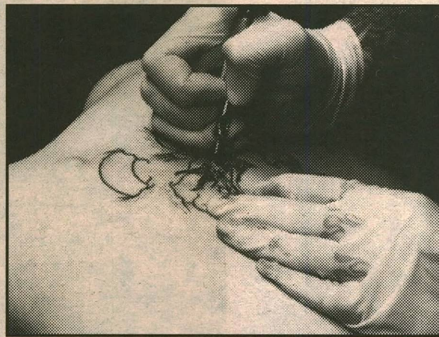
AVTRYKK: Her skal den være.

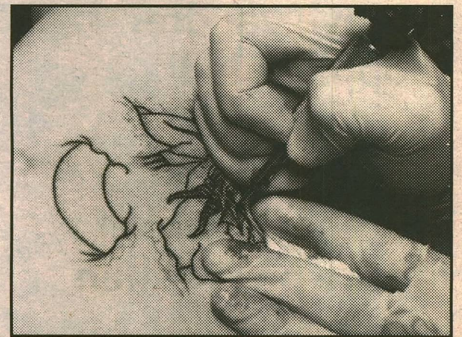
OMRISS: Det begynner å ta form.

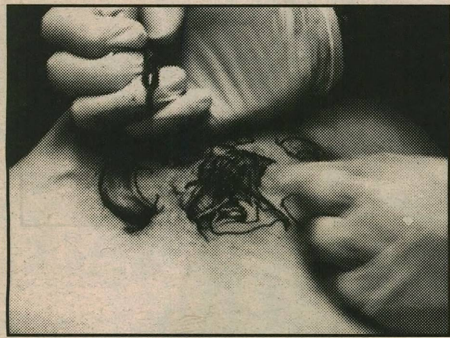
STREKET OPP: Omrisset er ferdig.

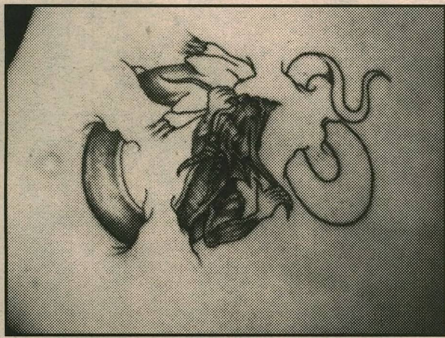
DETALJER: Tid for detyaljene.

HODET: Dragen får et ansikt.

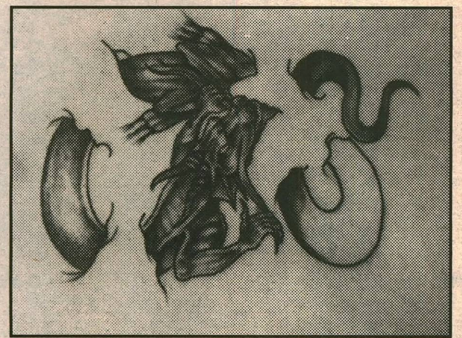
KROPPEN: Mye pirkearbeid.

MYE IJGEN: Det tar tid å bli ferdig.

PIRK: Enda mer pirkearbeid.

TAR FORM: Det begynner å nærme seg.

MOT SLUTTEN: Bare litt igjen.

SKYGGER: Til slutt noen skygger.

FERDIG: Etter to og en halv time, litt smerte og utallige nålestikk sitter en igjen med dette flotte resultatet.

En tatovering bør du tenke deg godt om før du tar, du blir tross alt merket for livet.

Tattoo World i Tromsø er den eneste plassen en kan ta tatovering her oppe, om en ikke bestemmer seg for å sette seg ned med ei nål og blekk da. Inne på tatoveringsbutikken ble vi møtt av eier Jahn Viktor, som ba oss se nærmere på noen bilder i en bok. Etter et par cola og en del titting, satte vi oss ned og tok en nærmere titt på de som var mest interessante. En tatovering skilte seg klart ut, men etter anbefaling tok jeg litt betenkningstid. Etter noen dager var det helt klart at dette var den rette. Tilbake i butikken dagen etter avtalte vi tidspunkt for når det hele skulle skje.

Let the pain begin

Noen dager senere var tiden inne. På butikken møtte vi Jahn Viktor, som hadde brukt litt lenger tid en planlagt på sin forrige kunde, i full gang med å tegne ferdig tatoveringen. Etter litt venting og et par sigaretter var den klar. Tegningen falt i smak med en gang og tatoveringen kunne begynne. Først ble den markert på ryggen med blekk. Tatoveringsmas-

chinen ble satt i gang og jeg fikk mitt første møte med nåla.

Ja, det gjorde vondt

Å bli tatovert er ikke noen spesiell behagelig opplevelse. Det føles naturlig nok som om en nål blir dradd gjennom huden din. Det er ikke vondt på den måten som når noen sparker deg, men mer som det du kjenner når du blir stukket av et insekt. Hele operasjonen var unnagjort på to og en halv forbausende raske timer.

Når tatoveringen er ferdig legges det raskt over et plastlag for å forhindre at det kommer bakterier i såret. Dette lar man ligge til neste dag. Etter det smøres tatoveringen inn med fuktighetskrem tre ganger om dagen for å hindre at det blir en stygg skorpe. Ellers er det viktig å ikke klø på ruren som kommer etter noen dager. Gjør en det, risikerer en å få skorpe på tatoveringen.

Tekst MARKUS BRUUN
Foto PER JOSEF KR. || INSULÁN

Langt fra geisha

Morten i Japan

Tokyo har ferie, men hjertet av Japans hovedstad pulserer like herlig allikevel. I Shibya vandrer shoppingglad ungdom forbi kafeene. Hiroko Wakabashi tenker tilbake på året hun bodde i Norge.

– Jeg var 16 år da jeg reiste til Norge. Familien min er med i Rotary og de hadde aldri sendt noen studenter til Norge før, så det var ikke så mange som visste så mye, forteller Hiroko på godt norsk med japansk tonefall.

Hiroko tilbrakte ett år på Persbråthen videregående skole i Oslo fra 1997 til 1998. Erfaringene hun gjorde seg i Norge det året har åpenbart gjort et uslettelig inntrykk på henne. Hun har vært på besøk til Norge ett par ganger siden den gang, og gleder seg til å dra på norskkurs i Bergen til sommeren.

Velferd fremfor salsa

– Jeg ville opprinnelig til Brasil, men jeg var interessert i velferd og jeg visste at Norge hadde et velutviklet velferdssystem, og at jeg kunne lære noe av det. Mange reiser til USA eller engelsktalende land som utvekslingsstudenter, mens Norge er ukjent og uvanlig, resonnerer Hiroko, som er født i Tokyo og oppvokst i Saitama, utenfor millionbyen, hos en mor som arbeider i bank og en far som er matgrossist, samt en storesøster som tilbrakte et år i Mexico har Hiroko vokst opp i en forholdsvis liberal japansk familie.

Høye nordmenn og blå himmel

– Japanere reiser ganske mye og mange reiser til Nord-Europa også, så mange forbinder Norge med snø, kulde og en rik velferdsstat. Mitt førsteinntrykk av Norge var at folk var høye og himmelen var så blå, beretter Hiroko, som ikke kunne si mer enn noen få innøvde hyggelighetsfraser da hun ankom sommeren 97. Engelsk kunne hun heller ikke. Her hun sitter leter hun etter ordene, slåss litt med ordstillingene, men det er imponerende hvor mye norsk hun kan. Hun sier hun har kontakt med norske venninner og øver på å skrive norske brev.

– I Norge er det så store hus og de har kjellere. Det var rart! Det var ganske skummelt den første dagen på skolen. Jeg ble sendt ved en feiltagelse til Ullern videregående. Det var ikke så mange som ville prate med meg. Det var litt vanskelig, men det ble lettere da jeg kom til Persbråthen, forklarer hun mens neonlysene blinker standhaftig utenfor kafévinduet. Noen jenter med blonde lokker ved nabobordet studerer dagens fangst i handleposene.

ANSVAR: I Norge lærte Hiroko Wakabashi mye om å føle ansvar under frihet. – Frihet og ansvar hører sammen, og i Norge ble jeg veldig takknemlig for den friheten som jeg fikk av vertsfamilien min, synes hun.

Foto MORTEN ODDVIK

Åpent hus og kaffeslaberas

– Mange japanere liker Amerika og den amerikanske kulturen, som baseball og sånn. Nordmenn har mer en egen kultur, synes jeg, eller de tar bedre vare på den. I Japan er hjemmet veldig privat, mens i Norge er det veldig vanlig å be folk hjem på kaffe og vise hele huset, mer åpenhet enn i Japan, konkluderer Hiroko, som nå studerer ved Japanese Women's University i Kanagawa utenfor Tokyo, hvor hun studerer sosial velferd.

– Både nordmenn og japanere er ganske konservative, men etter at jeg ble bedre kjent med nordmenn og lærte mer norsk ble de mer åpne. I Norge er det også mer vanlig å diskutere, mens japanere ikke er så glad i konfrontasjoner og å miste ansikt, men det betyr ikke at vi er utrivelige, bare stille, forsikrer Hiroko som synes det var veldig lærerikt å se hvordan forholdet mellom menn og kvinner i Norge var i forhold til i Japan.

Jenter og vindusshopping

– I Japan er det et litt gammeldags kvinnesyn. Kvinner skal være kvinner og menn skal være menn. Det er

veldig vanskelig fordi det blir ikke så mye snakket om, og jeg liker ikke å generalisere, men i Norge var det lettere å ha guttevenner, klemme hverandre uten at det betydde mer enn at vi var gode venner. I Japan snakker gutter guttesnakk og jenter skal snakke om vindusshopping og sånn, veldig atskilt. Mens i Norge var det en bedre balanse.

– Det er mer respekt for jenter og kvinner i Norge enn i Japan. Mange norske gutter er mer voksne enn japanske gutter. Ikke alle, men generelt sett, mener Hiroko, som mener at hun lærte mye om å føle ansvar under frihet i Norge og legger til at norske ungdommer flytter ut av hjemmet tidligere enn japanske ungdom.

– Frihet og ansvar hører sammen, og i Norge ble jeg veldig takknemlig for den friheten som jeg fikk av vertsfamilien min, sier hun.

Lekne japanere

Med sine 12 millioner innbyggere er Tokyo en av verdens største byer og av mange et skoleeksempel på hvordan fremtidens byer kan se ut. Hiroko er ikke overbegeistret over byen, men

tror det er artig å bo her når man er ung.

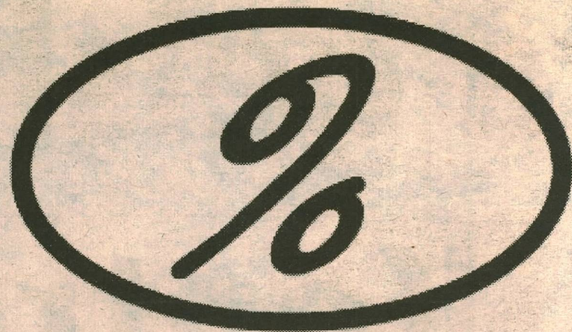
– Det er lettvis å bo i Tokyo. Alt er tilgjengelig og det er mange steder å ha det moro. Det er masse karaokessteder, kinoer, restauranter fra hele verden, hundre tusenvis av butikker og store shoppingssentre. På japansk sier vi "asobu", som betyr å leke, det er japanere i Tokyo veldig glad i. Vindusshopping og sånt, legger hun til og gir uttrykk for at hun misliker denne delen av kapitalismen svært mye og tror ikke at hun har lyst til å bosette seg her.

– Etter at jeg var i Norge fikk jeg mye selvtillit gjennom å lære meg en ny kultur gjennom språk og væremåte. Jeg har et veldig godt inntrykk av Norge. Jeg tror det vil være lettere å være kvinne i Norge enn i Japan, tenker Hiroko og legger til at hun ikke er fremmed for å bo i Norge.

– Jeg tror man lærer mye av å reise selvstendig og ikke på pakketur. Det er veldig skummelt når man ikke kan engelsk eller andre språk, men man må prøve, oppfordrer Hiroko.

Tekst MORTEN ODDVIK

STUDIERINGEN

Gir studenter bedre råd

J BRØDRENE
JOHANNESSEN A/S
HERRE- OG UNGDOMSKLÆR
v/brua - Tlf. 77 68 35 41 - Tromsø

10 % rabatt på alle varer til ordinær pris
når du handler for over 400,-

NB
Nordlandsbanken

Fr. Langesgt. 14 - Tlf. 77 66 30 00
www.nordlandsbanken.no

Gunstige betingelser
for studenter, bl.a. halvt
årsgebyr og mobilbank

J.M.HANSEN!

www.jmhansen.no
Telefon: 77 66 55 00

expert

Din expert butik i sentrum

Gratis hjem-
kjøring ved kjøp
av kapitalvarer

Bowling & Squash

Ha det gøy!

20-33% rabatt før klokka
17. etter klokka 22, samt
hele lørdag og søndag!

Stakkevollv. 51, Tlf 77 61 97 70

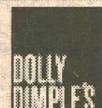
Urmester Norolf Andersen

Stortorget 3 - Tlf: 77 68 26 55

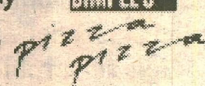

10 % rabatt på alle varer til ordinær pris

10 % rabatt på hele pizzaer,
både inhouse og take away

Nerstranda, Workinntunet, Tromsdalen,
Pyramiden. www.dolly.no
Telefon 77 63 71 11

Brillehuset as

Storgata 88 • Postboks 778, 9258 TROMSØ

10 % rabatt på briller
og kontaktlinser

20 % på halvårs-
pakker med linser

Britt's
BOUTIQUE

Storgt. 89 Telefon: 77 60 19 80
Jekta Telefon: 77 60 71 90

10 % rabatt på alle
varer til ordinær
pris når du handler
for over 50,-

Statoil

STATOIL ISRENNA, Stakkevollv. 328, Tlf. 77 67 05 43

20 % rabatt på bilrekvisita og service,
10 % på dagligvarer

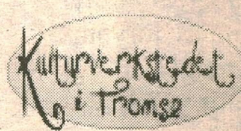

Markedsplassen - Telefon 77 68 22 54

Taras gir deg
10% rabatt på
kaffe og te i
løsvekt

INTERSPORT
SPORTSHUSET A/S

10 % rabatt på alle varer til ordinær pris når du handler for
over 300,- (gjelder ikke sykler, sykkel-, klatre- og fiskeutstyr)

Oldt Brevstygging - Stors Lysekraft

Opptil 27 % rabatt på
opplevelser for kropp
og sinn

Bankgt. 1 (rødt hus bak SAS-hotellet)
www.kulturverkstedet.no
776 80 390

Sjøgata 12, 9008 Tromsø
Telefon: 77 68 20 85

Studentdrikke
til 45,-
Dagens
husmannskost
til 69,-

OG SYSTUE

10 % rabatt på reparasjon
av lærprodukter samt
"joggebrodden Spiky"

Strandgt. 34
vis - a - vis postkontoret
Telefon: 77 68 46 82

NORDLYS
FESTIVALEN
TROMSØ

Årlig festival 23.-26. januar.
Store rabatter til studenter

www.nordlysfestivalen.no

Tromsø Gullsmedforretning
Storgt. 51, 9008 Tromsø, Tlf. 77 68 32 66

10% rabatt
på alle ordinære
priser ved kjøp
over 150,-

NYE VINLEGGEREN A/S

Strandgata 34, vis - a - vis postkontoret, Tlf. 77 65 68 70

10 % rabatt på alle varer til
ordinær pris

SOMMARØY
Kurs & Feriesenter

www.sommaroy.no
Telefon 77 66 40 00

20 % rabatt på
overnatting.
Gode priser på
mat og drikke

15% rabatt på CD'er
til ordinær pris

STORGT. 32, TELEFON: 77 61 00 33

MADRASS
HUSET AS
TROMSØ

Hulderveien 8 (ICA-senteret)
Tlf. 77 65 84 00

15 % rabatt
på alle varer
til ordinær
pris

Sommarøy Cruise A/S

Sommarøyveien 61, 9110 Sommarøy
(+47) 917 41 378, www.sommaroy-cruise.no

25 % rabatt på utleie av båter

NOR-CARGO

45 % rabatt på flytting og transport

P.b. 1053, 9261 Tromsø, Telefon 77 64 80 90

IVAR'S MUSIKK

Skippergt. 13 (v/bruhodet) - www.ivalsmusik.no

Opptil 15 % rabatt på instrumenter og rekvisita

Gode studentrabatter på aktiviteter og leie
av lavo på Sommarøy

**NATUR OG
UTFORDRING**

www.naturoutfordring.no
Telefon 77 63 26 66

10% rabatt på alle
varer til ordinær pris.
5% rabatt på parfyme

TROMSØ FARVEHANDEL A.S

Storgt. 79-83, Tlf. 77 68 24 51

TC Parfumeri

STUDENTRABATT/ STUDENT DISCOUNT!

Studieringen administreres av Tromsøstudentenes
Idrettslag (TSI). Rabatten er personlig og innrømmes
ved visning av gyldig studentbevis og betalt semesterav-
gift. Interesserte bedrifter bes ta kontakt med TSI-kontoret.

TSI Hovedgården, 9037 Tromsø.
Telefon 776 44579
E-mail tsi@tsi.org.uit.no
Hjemmeside http://tsi.org.uit.no

STUDENTRABATT HØSTEN 2002

Kultur

Kulturkommentar

Zoom: Inhabil?

I Stavanger ble Zoom arrangert for sjuende gang i år. Musikkonkurransen der mindre kjente band konkurrerer om å få komme til landsfinalen i Oslo, der heder og eventuell platekontrakt venter. Arrangør og jurymedlem Tom Brekke var storfornøyd. Han har vært med alle årene og sett både kvalitet og publikumsoppslutning økt. Brekke er også sjef for Checkpoint Charlie, uteplassen som arrangerer Zoom. Checkpoint driver også plateselskapet CCAP. De gir ut EP'en til Helldorado, vinneren av konkurransen. Brekke avviser at han er inhabil når han både sitter i plateselskapet og er med i Zoom-juryen. – Jeg ser problemstillingen, men heldigvis er vi to i juryen, sier han.

Det er kanskje ikke mange som sår tvil om Helldorado er den verdige vinneren, de består av proffe folk som virkelig begynner å bli anerkjent. Men både konkurrenter og andre involverte mente alt var avgjort på forhånd. Helldorado skulle vinne. Sjefen for plateselskapet til en av deltakerne utgjorde 50 prosent av juryen.

Kanskje dette bare er antagelser og spekulasjoner, men like fullt. Det sår tvil rundt hele arrangementet, og juryens integritet.

Også i Tromsø har det vært murring rundt Zoom-arangementet. Her var vinnerkandidaten mindre åpenlys. The Hangovers gikk av med seieren, men de hadde mange gode konkurrenter. Blårock er arrangør, juryen består grovt sett av folk rundt Blårock-miljøet. En jobber blant annet med vokalisten i Hangovers og en spiller sammen med en i vinnerbandet i en annen gruppe Den siste jobber på Platebaren Feedback. Båndene mellom Blårock og Feedback vil de fleste si er åpenlyse.

Så når relasjonene er så tette som de er, i alle fall objektivt sett, er det ikke rart det blir spekulasjoner. Det vil være lett-vint og si at konkurransen var avgjort på forhånd, men et signal gir det. Nå skal det sies at Tromsø er en liten by, med derav følgende lite og tett musikkmiljø, og en kan sikkert trekke linjer mellom flere av de andre deltakerne og jurymedlemmene. Dette gjør imidlertid ikke saken bedre. Så lenge det blir rettet tvil til juryens integritet, bør noe gjøres, ikke fordi jurymedlemmenes kvalifikasjoner og dømmekraft ikke er bra nok, de er eliten av musikk-kjennere i byen. Men snarere fordi deres integritet blir sådd i tvil, av både deltakere og publikum. Da bør hele juryordningen revurderes.

Så får vi håpe det ikke er slik det mures om i Oslo: At det er det samme hvem de andre byene velger ut. Mafiaen rundt finalearrangør So What! velger bare en av sine egne allikevel.

Kontroversiell

Hva driver en tekstjockey med?

Tekst CALVIN KROGH
Foto MONJA FISCHER

Henrik H. Langeland snakket om Marcel Proust og tekstsampling på Litteraten den 7. november. For om lag halvannet år siden debuterte Langeland med romanen *Requiem*, en historie om en middelaldrende pedofil mann fra Oslo som etter et illebefinnende, på legens oppfordring, drar til Zanzibar. Der får han utløp for sitt begjær etter mindreårige gutter. En nokså bisarr og egosentrisk kjærlighetshistorie, hvor mye av historien dreier seg om de refleksjoner hovedpersonen gjør seg etter at hans unge elsker rømmer fra sitt fangenskap i mannens leilighet, og dør.

Tekstjockey

Historien i seg selv skapte få reaksjoner da boken kom ut. Mer furore skapte det at anslagsvis 75 prosent av bokens setninger er klippet, eller samlet, fra Marcel Prousts verk *På sporet av den tapte tid*. Selv titulerer forfatteren seg som tekstjockey. Boken kaller han en collage og trekker sammenligninger til sampling/collagetechnik i musikk og billedkunst. Disse teknikkene anerkjennes i større grad av populærkulturen og innen samtidskunsten enn i litterære kretser, til tross for at forfattere i uminnelige tider har spunnet videre på andres tekster. Det siste er et faktum anmeldere langt på vei har oversett.

I Langelands tilfelle kan man ikke unngå å ta stilling til det litteraturvitenskapen kaller

intertekstualitet (på tross av at kun én av de forlagskonsulenter manuskriptet ble presentert for avslørte ham), fordi han selv rører det i slutten av boken; "Requiem er skapt av Anne-Lisa Amadous oversettelse av Marcel Prousts *På sporet av den tapte tid*."

Forsiktig manipulert

Selv om intertekstualitet er en disiplin som finnes langt tilbake i tid, ifølge Langeland siden før renessansen, må *Requiem* sies å være et ekstremt tilfelle. De setninger forfatteren har hentet fra *På sporet av den tapte tid* er oftest tatt helt ut av sammenheng og forsiktig manipulert for å skape en helt ny historie. Likevel er likheten, især i de ytterst få tilfeller der han har brukt hele passasjer, slående. Potensielle problemer med opphavsrettigheter var blant de tema Langeland tok for seg under sitt foredrag.

Når en forfatter går til det skritt å lime sammen en roman av setninger hentet fra en annen, må det nødvendigvis ligge et poeng bak. Langeland bedyrer at hensikten ikke har vært å harselere med forlagskonsulenter, bokanmeldere og andre litterater.

Forfatterens opphøyde posisjon

Derimot har han ønsket å rette kritikk mot måten vi fremdeles oppfatter forfatterens posisjon som en opphøyd, autonom, genuin skaperkraft. Igjen ligger litteraturen tilbake for andre kunstretninger hvor man for lengst har forkastet oppfatningen om kunstnergeniet. Det sterke fokuset på forfatteren

REAGERER:

Henrik H Langeland reagerer på det sterke fokuset på forfatteren som person, samt kravet om at en forfatter skal være en person langt utenom det vanlige. Langeland kom nylig ut med boken *Requiem*, som er en tekstsampling der anslagsvis 75 prosent av setningene er hentet fra Marcel Prousts bok *På sporet av den tapte tid*.

som person, samt kravet om at en forfatter skal være en person langt utenom det vanlige, er noe Langeland reagerer på. Dessuten mener han forestillingen om at hovedperson er lik forfatteren selv er uheldig. *Requiem* er etter sigende et svært upersonlig prosjekt, der et av hovedpoengene har vært å skildre tankelivet til en pedofil mann, og derigjennom sette søkelys på

Akademisk skriveku

I 1977 kom Umberto Eco si bok *Kunsten å skrive en akademisk avhandling* ut på italiensk. Først nå, 25 år etter, er ho omsett til norsk.

Tekst KJARTAN OTTERÅ

Då Eco skreiv boka var det med tanke på å sleppa å gjenta dei same råda til sine hovudfagstudentar i humanistiske fag. Etter kvart viste det seg at boka fekk ein større lesekrins enn han hadde tenkt seg, og Eco vart nøydd å revidere ho. *Kunsten å skrive en akademisk avhandling* vart etterkvart ei svært populær bok for studentar innanfor dei fleste fagområde.

Flink ikkje nok

Kva kan så norske studentar læra

av denne boka, 25 år etter? Thomas Hylland Eriksen har skrive forordet til den norske utgåva og meiner studentane har mykje å henta i ei slik bok.

– Av konkret dugleik lærer ein å strukturera, disiplinera og avgrensa seg i sine studie (og i si forskning), fortel han. Men på eit meir abstrakt plan blir lesaren også minna om kva det vil seie å ha noko på hjarta, og kor viktig dette er. Det er med andre ord ikkje nok å vera flink.

– Har boka berre relevans for hovudfagstudentar?

Manglar kunnskap

– Boka fungerer på alle nivå der det blir gitt heimeoppgåve, sjølv om ho er skriven spesielt med tanke på nivået som tilsvarer vårt hovudfag eller mastergrad.

– Boka skal læra hovudfagstudentar studieteknikk. Burde ikkje det vore godt innarbeidd på dette nivået?

– Jo, kanskje det, men røynda er ei anna. Faktisk er det mange hovudfagstudentar som ikkje veit korleis dei disponerer ei oppgåve, byggjer opp eit argument, og ikkje minst kor viktig det er å bruka lit-

Film om nordnorske fødsler
 Studieleiar på Høgskulen i Tromsø si jordmorutdanning, Torill Hansen, lagar dokumentarfilm om det å føda i nord. Filmen blir ein 30 minutt lang film

om det å føda i utkant-område, fortel ho til Håja, avisa for Høgskulen. Filmen skal ha premiere på den atropologiske delen av Filmfestivalen i Tromsø i januar. Filmen er stort sett frå fødestova

i Alta, men også litt frå Goreggoluoppal i Kautokeino kommune. Her har Hansen intervjuar Berit Bueng, som fortell om sine åtte fødsler på 1950- og 60-talet. Ho har fødd fire gongar heimeog

fire gongar på ulike fødestover. Den gong var det dårleg kommunikasjon og langt til fagpersonell.

Uka-styre nesten i boks
 Styre for Studentfestivalen Uka 2003 i Tromsø er valt. Styreleiar, revysjef, pr-sjef, konsert- og kulturansvarleg er klare. Stillinga som økonomisjef

er derimot er ennå ikkje satt. Leiar Kristine Trosby håpar denne snart er på plass. Samtidig oppfordrar ho flest mogleg frivillige til å stilla opp under Uka.

Collagelitterat

hva forfatteren anser som et av de aller største samfunnsproblemer vi står ovenfor i dag.

Proust-monografi

I 2001 kom Langeland ut med en monografi om Marcel Proust. Denne er del av en bokserie kalt Ariadne-serien. Boken bygger angivelig på Langelands egen hovedfagsoppgave i litteraturvitenskap, og er beregnet på kjen-

nerne av *På sporet av den tapte tid*, personer som bare så vidt kjenner til Prousts verk og for dem som gjerne skulle lest det. Denne Proust-monografien står etter hva ryktene sier som et positivt innslag i en bokserie av ellers varierende kvalitet.

Til neste år vil Langeland komme ut med en ny roman, denne gangen vel så mye basert på

egne erfaringer og observasjoner som på "lesning og genuint litterære erfaringer" (sitat fra Aftenposten). Stoffet til denne romanen samlet han mens han jobbet som *management trainee* i Schibsted-konsernet. Det vil følgelig bli en næringslivsroman, med innslag av Internett-bonanza, karrieremenesker etc.

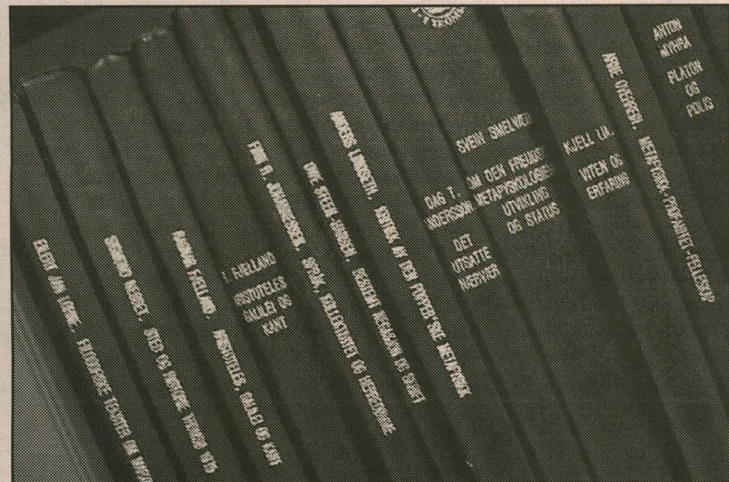
st

teratur på ein fornuftig og formelt korrekt måte. Eg tenkjer her blant anna på sitatbruk og referanseteknikk.

– Boka er 25 år gamal. Ærleg talt, ho skal lære oss å leite etter litteratur. Det var vel dårleg med Internett og Bibles på den tida?

Eksistensielt engasjement

– Ja, og det peikar eg også på i forordet. Hadde ho blitt skrive i dag, ville det sjølvstakt ha vore lagt stor vekt på litteratursøking på nettet. Samtidig er problema med litteratursøking grunnleggjande sett det same enten ein bruker Microfiche eller WWW. Utfordringa er og blir å finna den relevante litteraturen, korkje meir eller mindre. I dagens

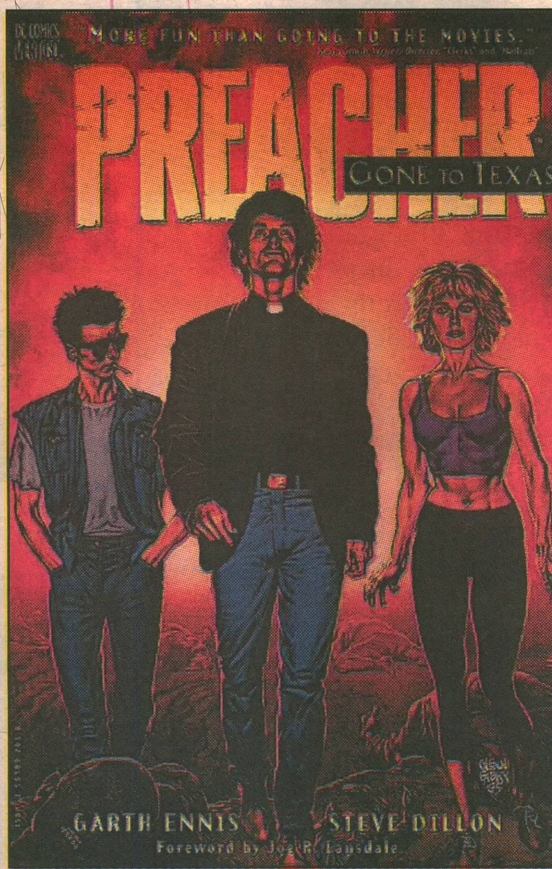
HOVUDFAG: Kva kan norske studentar lære av boka *Kunsten å skrive en akademisk avhandling*, 25 år etter?

situasjon er det eit særleg stort problem å unngå å finna meir.

– Tre grunnpilarar for å skriva ei oppgåva?

– Eksistensielt engasjement – du har noko det er viktig for deg å få sagt. Veksling mellom zoom

og vidvinkel – du ser heilskapen utan at det går ut over fordjuping og avgrensing. Sjølvdisiplin – du blir ferdig.

PREDIKANTEN: I den grafiske novella *Preacher: Gone to Texas* møter vi ein vampyr, ein mann som kan få kven som helst til å gjere akkurat det han vil og ein leiemordar.

Ein legitim predikant

Studentar frå Allmenn litteraturvitenskap kan meir enn å skrive om romanar som ingen har høyrte om.

Tekst AUDUN RUNDBERG

Tidsskriftet *Prosopopeia* er laga av hovudfagsstudentar ved Seksjon for allmenn litteraturvitenskap ved Universitetet i Bergen. Temaet for artiklane i siste utgåve er blant anna eit intervju med Pedro Carmona-Alvarez, Bob Dylan sitt maskespill, Odd Nerdrum sitt forhold til Hermann Broch sin filosofi, og H. P. Lovecraft sin skrekklitteratur. Ellen Johnsen har skrive om teikneserien *Predikanten* av Garth Ennis og Steve Dillon.

Predikanten er ein 90-tals roadmovie i teikneserieformat med figurane Jesse Custer, Tulip og Cassidy i hovudrollene. Jesse Custer kan få menneskje til å gjere det han ønskjer når han snakkar til dei. Tulip har jobba som leiemordar i ein kort periode. Cassidy er ein over hundre år gamal vampyr.

– Artikkelen er ei lesing av *Predikanten* der eg tar utgangspunkt i ein artikkel av Thierry Groensteen som heiter *Why are comics still in search of cultural legitimation?*. I

artikkelen peiker han på det han kallar teikneserien sine symbolske handikap. Handikappa er ting som har hjelpt til, og enno hjelper til med å nedvurdere teikneseriekunsten, seier Johnsen.

Groensteen sine tesar handlar om kvifor teikneseriar vert sett ned på, og ikkje er likestilt med litteratur og film som kunstform.

– Predikantens største kvalitet er at teikneserien har så mange referansar til populær- og underkultur, og teikneserieskaparane bruker referansane etter eige ønskje, seier Johnsen.

I teikneserien er figuren Saint of Killers på jakt etter Jesse Custer, på oppdrag frå himmelen. Saint of Killers er ein mann med lang skinnfrakk, cowboyhatt og store pistolar.

– Serien er på ein måte blasfemisk i forhold til gamle myter og religion. Den uhøgtidelige omgangen er ekstrem, men han skapar eit særskild uttrykk, meiner Johnsen.

Prosopopeia er å få kjøpt i bokhandelen Akademisk kvarter.

Oppgjer med forfalsking

Steinar Aas, førstekonsulent ved institutt for historie ved Universitet i Tromsø, gjev nå ut den kontroversielle biografien *Umberto Nobile – polarhelt eller svikar?* Aas teiknar eit nærgående portrett av den dristige italienaren som la seg ut mot norske eventyrarar. Nobile var den tids store luftpioner og stod bak og førte

luftskipet "Norge" under Roald Amundsens polferd i 1926. To år etter reiste italienaren ut på eigen ekspedisjon med luftskipet "Italia". På veg heim havarerte han i isaude utanfor Svalbard. Stor leitekasje vart sett i verk, og med på aksjonen var også Amundsen, men sjøflyet han sat i "Latham" styrta og nordmannen døydde.

Nobile overlevde, men vart jaga ut av landet, for alltid hata og skulda for å vera årsak til vår polarhelt sin død. I boka tek Aas eit oppgjer med "norsk smålegheit og historieforfalsking." For første gong får vi nå høyra historia frå Nobiles eige perspektiv. Boka er gjeven ut på Samlaget.

Redning for handball-laga

STABILT: Herrelaget til TSI ligg i 2. divisjon og har eit stabilt oppmøte på rundt 15 spelarar kvar trening. Damene ligg i 3. divisjon og har eit oppmøte på 15-20 kvar trening.

Handball-laga til TSI har den siste tida slitt med svak økonomi. Ei stund såg det ut som dei måtte trekka både dame- og herrelaget frå serien. Men nå ser det lysare ut.

Tekst KJARTAN OTTERÅ
Foto MONJA FISCHER

Grunnen til den økonomiske knipa skal vera dei store dommarutgiftene dei har ved heimekampane.

– På fire heimekamper nå har vi måtta betala 8-9000 kroner i dommarutgifter, fortel leiar i handballgruppa Bjørn Richard Monsen. Vi må ofte henta dommarar sør frå Nordland, noko som blir veldig dyrt. Vi må betale hotellovernatting, flybilletter og reise til og frå flyplassen.

Ei stund såg det ut til at TSI måtte trekkje sine lag frå seriespel, men nå ser det altså ut til å bli ei løysing.

– Vi fekk ein bra sponsoravtale i siste liten, så nå ser det ut som vi får pengar til å halda fram, fortel han.

Men sjølv ein slik avtale er i minste laget, og leiinga vil jobba for å få endå fleire sponsorar. Noko som ikkje er lett.

– Dei fleste vi spør seier at dei ikkje sponsar handball. Det kan sjå ut som om interessa rundt sporten er noko laber, seier ein litt oppgitt Monsen.

Sett vekk i frå den harde økonomiske røynda i handballsporten, er TSI handball ei absolutt oppegåande gruppa. Herrelaget ligg i 2. divisjon og har eit stabilt oppmøte på rundt 15 spelarar kvar trening. Damene ligg i 3. divisjon og har eit oppmøte på 15-20 kvar trening.

– Synd om økonomiske problem skal øydelegge for dette tilbodet. Det ville i tilfelle øydelegge for mange studentar, avsluttar han.

Tap for damene

Onsdag 6. november spelte TSI sitt damelag kamp mot Tromsø HK i Krafthallen. TSI gjekk på ein real smell, og tapte 9-22. Studentane ligg dermed sist på tabellen etter tre spelte kamper. – Ein dårleg kamp der vi ikkje fekk til nokon ting i angrep, seier ei skuffa Tonje Skilbred frå TSI.

TSI innebandy vant igjen

2. november var det seriehelg i 1. divisjon Nord-Norge i innebandy. Kampene foregikk i studentidrettshallen Kraft. Herrelaget til TSI innebandy vant én kamp og tapte en annen, mens damelaget vant åpningskampen i serien 6-4 mot Tromsø innebandyklubb.

Resultater

TSI Innebandy (herrer) – Harstad IBK 7 – 2
TSI Innebandy (herrer) – Tromsø IBK 3 – 4
TSI Innebandy (damer) – Tromsø IBK 6 – 4

Lag (herrer)	K	S	U	T	Mål	P
Karasjok	5	5	0	0	52 - 29	10
Tromsø IBK	5	4	0	1	28 - 24	8
TSI Innebandy	5	3	0	2	24 - 19	6
Harstad IBK	5	2	0	3	19 - 23	4
HF Innebandy	5	1	0	4	20 - 26	2
Havøysund	5	0	0	5	19 - 41	0

Lag (damer)	K	S	U	T	Mål	P
Nordreisa	2	1	1	0	11 - 10	3
Karasjok	2	1	0	1	11 - 9	2
TSI Innebandy	1	1	0	0	6 - 4	2
HF Innebandy	2	0	1	1	6 - 9	1
Tromsø	1	0	0	1	4 - 6	0

Vossa Jazz 2003

Det er nå klart at Terje Rypdal skal skriva tingingsverket til Vossa Jazz 2003. Urframføringa finn stad laurdag 12. april kl 18.00 i Voss idrettshall. Vossa Jazz er ein av dei store, tradisjonsrike musikkfestivalane her i landet, og trekk kvart år store jazznamn både frå inn- og utland. Saman med Rypdal er eit stjernelag med blant anna namn som: Palle Mikkelborg, Bugge Wesseltoft og Ståle Storløkken.

Glimt frå 35 år med Studer

Frå politisk s

FLAMMANDE: 4. oktober 1976 heldt to representantar frå The Pan-African Congress eit flammande innlegg i Studentsamfunnet mot fascismen i Sør-Afrika.

Studentsamfunnet i Tromsø vart stifta i april 1967. Les om 35 år med debatt, engasjement, fest og kriser.

Tekst KJARTAN OTTERÅ

– *Studentsamfunnet i Tromsø har til formål å samle studerende og andre akademikere til foredrag, fritt ordskifte og andre tiltak som kan fremme kameratskap og ånds-dannelse.*

Sitatet er henta frå Lov for Studentsamfunnet av mai 1968. Vidare heitte det at Samfunnet skulle vera eit debattforum for dei mange uløyste oppgåvene i samband med oppbygging av eit universitet i Tromsø. – *Man trenger et aktivt, levende og åpent forum for å drøfte disse oppgaver. Det er dette behov vi ser det som en av våre første oppgaver å dekke, skriv leiar Birgit Gaarder i programmet for 1967/–68. Universitetet i Tromsø var på trappene og sitering og utdanningsstilbod var enno ikkje heilt klart.*

Medisinerdebatten

Blant anna var debatten om Nord-Noreg skulle få ei eiga medisinnutdanning aktuell, så vel i Tromsømiljøet som i resten av landet. Fredag 27. oktober 1967 var det planlagt å setja opp debattmøte med helsedirektør Karl Evang og

ordførar i Tromsø, Kåre Nordgård i Tromsø sparebanks festsal. Helsedirektøren var einig i at ein måtte betra den "medisinske servicen" i landsdelen, men at befolkningsunderlaget, og dermed pasientgrunnlaget var for tynt for ein medisinsk lærestad i Tromsø. Ein måtte heller skunde på utbygginga av regionssjukehusa i Bodø og Tromsø. Nordgård derimot, meinte at han hadde støtte frå medisinsk sakyndige då han meinte at den medisinske helsetilstanden i Nord-Noreg avhengte av å få ei legeutdanning til Tromsø.

Å arrangere møte

Å arrangere slike debattar var då, som i dag, ingen lett jobb. Og mykje avheng av å ha god økonomi. Det hadde ikkje det nystarta Detentersamfunnet. Til møte om medisinerutdanning hadde dei også invitert professor Torsten Berthelsen frå Bergen. Det er langt frå gratis å sende folk til Tromsø med fly, så arrangørane måtte stå på. Det vart sendt ut søknadar til bankane og til Fylkesmannen i Troms, og også til Braathens S.A.F.E. Etter lang tid sende flyselskapet svar tilbake. Positivt

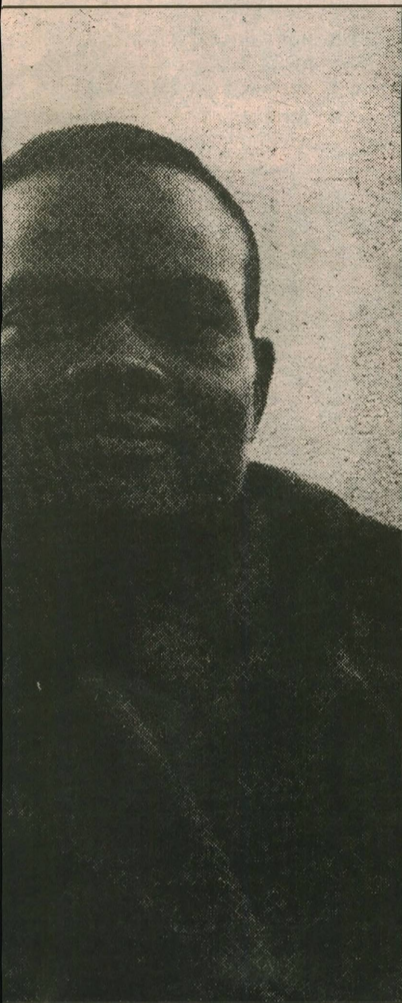
svar: – *Det gleder meg å kunne meddele Dem at jeg kan stille meg imøtekommende til Deres søknad og kan innrømme professor dr.med. Torstein Berthelsen en fri reise tur-retur Bergen – Tromsø på fast booket plass betingelser. Rekvisisjonen vil bli sendt til vårt kontor i Bergen, Veiten 3, hvor professor Berthelsen han hente den. Jeg beklager imidlertid å måtte meddele at professoren må betale passasjeravgiften til staten med kr 40,-. Jeg ønsker Dem lykke til med debatten og med det medisinske fakultetet. Vennlig hilsen Ludv. G. Braathen.*

Må ha skjenkeløyve

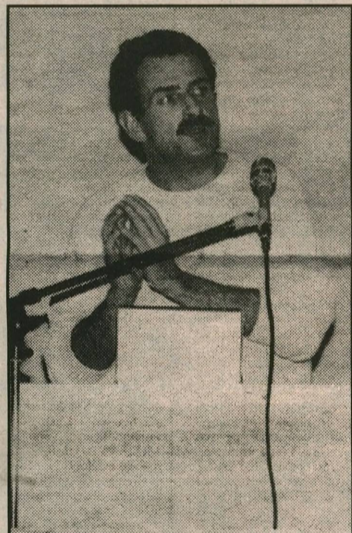
Men då brevet var Samfunnet i hende var det for seint. I svarbrevet var lektor Birgit Gaarder: – *Vi var veldig takknemlig for Deres positive vilje til å hjelpe oss. Imidlertid fikk vi Deres svar så sent at professor Berthelsen ikke klarte å få omberømmet noen forelesninger slik at han kunne reise med Braathens hele veien. Han benyttet Deres flyselskap bare til Trondheim og vi måtte dekke resten.*

Men det er ikkje berre møte-

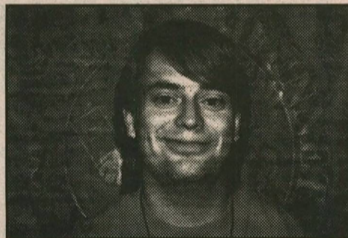
Samfunnet: tid til hobby og fritid

10 ÅR SIDAN: Dårleg oppmøte på Studentsamfunnet sitt 25års-jubileum.

1983: Jon Michelet heldt foredrag under den første Uka.

SMILANDE: Tidlegare president Arne Gya.

11 ÅR SIDAN: Debatt, fest og Bob Benoni.

Studentsamfunn i krise

DÅRLEG OPPMØTE: På generalforsamlinga i 1996 møtte 15 av 163 medlemmar opp.

Samfunnets arrangementer fra høsten 1991 og til i dag:

- Åpningsfesten i Hovedgården stort oppmøte

På studenthuset:

- Arild Nyquist fullt
- Oktoberfest 250-300 stk.
- Debattmøte 15 stk
- (Samarbeid med TROKS; Tromsø Kristelige Studentlag)
- Britt Eva Løkkemo 20-30 stk.
- Kusikuy 30-40 stk.
- (Folkemusikk fra Sør-Amerika)
- Gruppa 17-20 stk.
- Solfest bra oppmøte
- Det Store Ballet 100 stk.

- Bob Benoni underholdte hver lørdag i høst med afrikansk pop-musikk.

STRID: Peder A. Pedersen, sjef for Uka 1993.

deltakarar som skal på plass til slike arrangement. Dei heilt basale tinga som skjenkeløyve skal også vera i orden.

I samband med møtet 27. oktober vart det sendt søknad til Tromsø kommune om å få servera øl. Søknaden vart teke opp i formannskapet og positivt svar kom:

- Fru Birgit Gaarder gis rett til skjenking av øl i skatteklasse 2 på Studentersamfunnets møte i Tromsø Sparebanks festsal fredag den 27. oktober. Skjenkeavgiften settes til kr 25,-.

Kamerater!

Som vi veit vart Universitetet bygd, og i 1972 vart det offisielt opna av kong Olav. Den omstridde medisinerutdanning vart oppretta.

Utopia har ikkje fleire skriftlege kjelder frå Samfunnet sin aktivitet frå denne tida, men i 1976 starta det som då heitte Studentavisa i Tromsø opp. Der kan ein lesa om eit svært aktivt, og ikkje minst, politisk raudt Samfunn. No driven av studentane i byen. Store debattmøte vart arrangert. Dette var framleis den store aktiviteten i Studentersamfunnet. På haust-

programmet i 1976 stod blant anna møte om Libanon, solidaritet med motstandskampen i Chile, solidaritet med dei streikande ved Zinken/Odda og om revolusjonen i Kina.

4. oktober 1976 heldt dei eit solidaritetsmøte i samarbeid med 3. verd -komiteen der to representantar frå the Pan African Congress (PAN) tok del. Efenazekaya Cgobose og Vuyeni Mngaza var innleiarar og fortalte om kampen mot rasismen i Sør-Afrika. -Kamerater! I Anzania har spørsmålet vært stilt om forandringene vi søker kan oppnås på fredelig vis. For PAC er svaret NEI. Over hundre års ond fascistisk øvrighet kan ikke avskaffest pent og høflig... PAC avviser og fordømmer de såkalte fredelige forhandlingene og avtaler mellom Kissinger, Vorster og Smith på den ene sida, og de såkalte frontstatene Zambia, Lesotho, Mocambique, Tanzania og Angola.

AKP- dominans

Temperaturen var tydeleg høg på møta og innlegga både kontroversielle og spisse. For nokre vart desse møta for mykje. Og i frå

hausten 1975 gjekk det så langt at SV ved Universitetet (USV) boikotta Samfunnet sine møte. Vidare oppfordra dei andre studentar til å gjera det same. SV var bekymra for at Samfunnet sine medlemmar skulle bli lurt av "stalinistiske metodar" og "AKP- dominans" I eit svarinnlegg frå Raud Front, det politiske partiet som då kontrollerte Samfunnet, i Studentavisa nr 3 i 1977, skreiv dei:

- Dei seier at dei boikottar pga "tale- og debattstilen" i Stud.samf., og fordi "det er så mange AKParar der". Med dette stiller USV seg faktisk i spissen for kommunismet, og dei som helst av alt såg at AKP blei fullstendig isolerte.

USV ville ha meir demokrati og fleire ulike møteinnleiarar, ikkje den ein-sidede AKP-dominansen. Raud Front sparka vidare mot USV: - Utan eit einaste eksempel hevdar USV at det er umogleg å diskutere i Stud.samf. Vi har ein mistanke om at USV trakk seg tilbake fordi dei fekk lita oppslutning for "analysene" sine, særlig av Sovjet. Vi husker dei skarpsindige om det klasselause overgangssamfunnet, eller det barbariske ikkje-

imperialistiske samfunn.

Quisling-pati

Slik gjekk debatten ei stund før USV hausten 1978 i eit ope brev til Studentavisa skriv at den to og eit halvt år lange boikotten av Studentersamfunnet var slutt. I brevet kjem også USV med ei lang utgreiing om bakgrunnen for boikotten. Her er eit lite utdrag:

- Dei politiske motsetjingane på venstresida blei gjort uforsonlege til motseiingar mellom "borgerskapet" og "arbeiderklassen" sine representantar. Det var ikkje lenger tale om motseiingar innan venstresida. Debatten skulle "avsløre" "klassesviket" til SV...det var på denne tida SV blei eit "potensielt quisling-parti". Dermed hadde AKP-tilhengjarar immunisert seg mot teoretiske og politiske argument. M-I -arane kunne overvinne alle politiske motstandarar til representantar for klassefienden. Dermed slapp dei å ta argumenta til andre venstregrupper alvorlege.

Men nå var altså stemminga ei anna. I alle fall sa USV seg villige til å delta på Samfunnet sine møte igjen. Mykje pga den nye lina som

AKP hadde lagt seg på. Dei ville blant anna leggja meir vekt på innskap på venstresida. Dette trudde USV ville få positive effektar.

- Det gjer at dei må ta meir alvorleg på politiske diskusjonar og at dei må føra desse diskusjonane på ein annan måte.

Nedgang for Samfunnet

Hausten 1979 var Samfunnet svært aktive igjen etter ein liten bølgedal. Og både laurdagskroene og debattmøta var godt besøkt. Styret kunne skryta av to tusen selte billetter og nærare 300 medlemskort. På vårprogrammet stod blant anna møter om Vietnam sin invasjon av Kampuchea og om utbygging av Alta-vassdraget.

Aktiviteten i Samfunnet ser ut til å ha gått opp og ned dei neste åra. Tidleg på 80-talet hadde det våre labert engasjement. I alle fall var det oppfatninga til avisa. I Studentavisa nr 6 i 1981 i artikkelen Men Studentersamfunnet var ikke dødt stod det: - I Universitetets tidligere år fantest det visstnok et aktivt studentersamfunn også her i byen. Men det var i de dager da den politiske aktiviteten blant studentene var litt større enn ►

Vulgær Raskolnikov

Fridtjof Såheims Raskolnikov er sammensatt og dystert kun i egenskap av de replikker han freser ut over publikum. I sitt ytre fremstår han som vulgær og barnslig.

teater

Forbrytelse og straff
Riksteateret
5. november
Kulturhuset

Tekst CALVIN KROGH

En dramatisert versjon av F. M. Dostojevskijs roman *Forbrytelse og straff* sto på plakaten da Riksteateret den 5. november gjestet Tromsø. Bentein Baardson har regien på teaterstykket *Raskolnikov*. Det er dessuten ham, i samarbeid med Bodil Kvamme, som har dramatisert Dostojevskijs romanklassiker. Alt lå med andre ord til rette for en teateropplevelse av de sjeldne.

Forestillingen var middelmådig. Man fikk med seg de viktigste begivenheter fra boken, om enn ikke i kronologisk rekkefølge. Vi presenteres for en mann tydelig plaget av den forbrytelse han har begått. Vi tar del i den prosessen som foregår i morderens sinn, hans tanker og forsøk på å forklare sine gjerninger, inntil han endelig (på gatepiken Sonjas oppfordring) bekjenner sine synder for Gud og myndigheter. Et greit resymé.

Men så var det dette med valg av skuespillere, da. Etter min mening har man virkelig gjort en blunder ved å sette Fridtjof Såheim i hovedrollen. Den Raskolnikov man møter i *Forbrytelse og straff* er en sammensatt, intens og dystert figur. Såheims Raskolnikov er sammensatt og dystert kun i egenskap av de replikker han freser ut over publikum. I sitt ytre fremstår han som vulgær og barnslig. Min følelse var at der slett ikke befant seg noen Raskolnikov på scenen. Følgelig foretrakk jeg de scener hvor han ikke var tilstede, eller i alle fall holdt seg i bakgrunnen.

Erik Hivju (Porfirij) og Stein Grønli (Svidrigajlov) holdt stykket noenlunde oppe, men alt i alt var det en skuffende forestilling.

◀ i dag...Men 'nu rør det på seg' igjen!

Hausten 1982 var det igjen svartemann for Samfunnet. *Studentersamfunnet er ikke dødt (men det er ikke mye om å gjøre)*, stod det. Dei økonomiske problema tynga, og dei mangla folk som ville sitja i styret.

Første UKA

I oktober 1983 vart den første Uka arrangert. Både revyen og dei andre arrangementa på Huset (studenthuset i Skippergata) var godt besøkte. Men alt var ikkje berre lov og pris. Det var tydeleg mykje murring rundt om kring i gangane. Arrangørane klaga på at det var vanskeleg å få med studentane til frivillig arbeid og meinte folk var "individensentret og at den avpolitiserende tida gjorde seg gjeldande", nokre meinte organiseringa var dårleg, andre stilte spørsmål ved om kommersialiseringa av Uka var riktig. Pengestøtte frå næringslivet var nødvendig for å finansiera Uka, men likevel bør vi reflektere over hvor mye reklame

Vakkert og lekent

To av jazzens betydeligste personligheter besøkte Tromsø. Det ble en behagelig opplevelse.

konsert

Charlie Haden og Jim Hall
Tromsø kulturhus
30. november

Tekst GLENN FAGERVIK

Gitaristen Jim Hall (71) og kontrabassisten Charlie Haden (65) møttes for første gang da sistnevnte var med på å revolusjonere jazzen i Ornette Colemans kvartett på

slutten av femtitallet. Men selv om de begge har spilt med mange storheter som Bill Frisell, Pat Metheny, John Scofield, Joe Lovano og Michel Petrucciani, er det ikke før etter Jim Halls fjorårsutgivelse *Jim Hall and basses* at de har opptrådt sammen på scenen.

Begge har vært eksponenter for jazz i svært mange forskjellige stilarter, men repertoaret på årets turné ligger på et vakkert, melodi-

øst og stillferdig plan. Egne låter og standardlåter som klassikeren *All the things you are* ble fremført med nerve og lekent samspill. Mellom låtene kom det noen historier og morsomme replikker på alt fra jazzhistorie til deres oppfatning av Tromsø.

Men det var først på Joe Lovanos *Ed's message* (en melodi til minne om Lovano og Ornette Colemans avdøde trommeslager Ed Blackwell) at undertegnede begynte å bli grepet av det som skjedde på scenen. Det ble ikke noe verre av at de etter en stund tok fatt i Ornette Colemans svært

vakre *Lonely woman* fra *The shape of a jazz to come* fra 1959, hvor Charlie Haden hadde en sentral posisjon. En fantastisk låt som ble fremført på en måte som gjorde at undertegnede ønsket at det aldri tok slutt. Men det gjorde det jo, dessverre. Åtte låter og åtti minutter er jo ikke akkurat kort, det bare virket slik. Og det er en indikasjon på at konserten var svært vellykket.

En stor takk til Tromsø Jazzklubb for å lykkes å booke de nevnte herrer til det kalde nord. Vi hadde vært litt fattigere uten denne opplevelsen.

Stillferdige tøn

Det nyoppstartede bandet The Hangovers vant den lokale finalen av Zoom 2002 i Tromsø. Og det etter en opptreden som de selv så på som sin første skikkelige spillejobb.

Tekst GLENN FAGERVIK
Foto AUDUN RUNDBERG

Konserten var vellykket. Såpass vellykket at de vant finalen. Til tross for at onde tunger hevdet at finalen var avgjort på forhånd kom seieren som meget overraskende på bandet. De er svært glade og fornøyde.

Målet var å få være med i Tromsø, og så kom vi videre! Nå må vi bare peise på, sier Gaute Mehus, som holdt på å rive ned leiligheten sin av glede.

Vi må jo gjøre det bra i Oslo. Nå hviler jo hele kulturlivet i Tromsø på oss, vi er jo representanter for byen, sier Mona Helleland Varpe. De synes det er trist at det har vært spekulasjoner om forhåndsavgjørelse og mener selv at det at de er på fornavn med noen i juryen ikke har hatt noe å si på resultatet. Og da legger vi den saken død.

Nedtonet

The Hangovers består av Mona Helleland Varpe (sang, orgel), Yngvar Mehus (sang, gitar), Halvard Rundberg (bass) og

Gaute Mehus (trommer og perkusjon). Bandet startet for alvor i september, men Mona og Yngvar begynte å lage låter allerede i mai. Å definere sin egen musikkstil er ikke enkelt, men de er inspirert av band og artister som Low, Mazzy Star, Midnight Choir og Townes van Zant.

Vi prøver å blande elementer av country, visesang og pop. Jeg er glad i nedtonet og lavmælt musikk, sier Mona og kommer inn på at The Hangovers er et stille og rolig alternativ til de andre mer hardtslående banda de er involverte i. Halvard har Turdus Musicus, Mona har Pulp Vixen og Gaute har Thee Mono Sapiens. Det har vært en omstilling for dem å spille neddempet og rolig.

Det er uvant. Man er vant til å hoppe rundt på scenen å denge løs på ting og spille rock. Så skal man stå helt stille, sier Yngvar. Det hører med til historien at Gaute måtte bruke litt tid på å lære seg å spille sakte.

Søndagsøvinger

Det er ikke alltid lett å bestemme navn på bandet sitt. Og det å kalle

opp bandet etter følgene av en fuktig kveld på byen er en morsom vri.

Vi begynte å øve på søndager og da var jeg som regel i utrolig dårlig form. Derav navnet The Hangovers, sier Mona.

Tekstene handler blant annet om regn, kjærlighet og ensomhet. Alt etter hvem som skriver låtene.

Bandet er foreløpig et prosjekt som de ikke har rukket å tenke så langsiktig med. Zoom i Oslo er den eneste spillejobben i nærmeste fremtid. Der har de som mål å gjøre en jobb de selv er fornøyd med, så får det gå som det går. De har søkt på Byalarm, og ønsker sterkt å få vise seg frem der. Det burde være store muligheter for det. Det florerer jo ikke av lavmælte band i Norge, og The Hangovers er et vakkert og stille alternativ til hard og brutal rock som det blir mer og mer av.

TØMMERMENN OG KVINNE:

Tre av fire medlemmer av Hangovers, som nå skal ned til Oslo for å forsvare Tromsøs ære.

vi kan godta på fremtidige Uker som det stod i eit lesarinnlegg. Høgdepunktet på Uka 1983 kunne, forutan revyen, sjå ut til å vera Jon Michelet sitt foredrag på Huset. Og som vår venn i lesarinnlegget oppsummerte: – Vi bør lære mye av den og dessuten: Vi hadde det da ganske gøy, tross alt?

Bredt tilbud

Mot slutten av 80-talet kan det sjå noko labert ut, men i mars 1990 møter vi eit smilande Samfunnet-styre. Dei skryt av å ha fått fire hundre nye medlemar, eit auke på hundre prosent frå året før. Og nå lovar dei valuta for medlemskontingenten. Konsertar, kåseri, debattar og seminar står på den fyldige arrangementslista. – Vi satsar på seriøs studentkultur, og ikkje bare fester, kan det nyvalte styret fortelja. Målet er å nå og engasjere flest mulig studenter gjennom eit bredt tilbud av aktiviteter. Derfor har Samfunnet også trukket i gang flere studentsosiale foreninger. Nå var altså fritidsklubbane på full fart inn i det som

hadde fått namnet Studentsamfunnet. Dramakor, vinklubb, vinseminar, fotoklubb og dartklubb var godt i gang. Dartklubben rekna med å arrangera si første turnering over påske.

Kontor i Hovedgården

Dette året flytta også Samfunnet kontor frå andre etasje i Studenthuset i byen til Hovedgården på Universitetet. Styret var stornøgde: – At vi nå får kontorer midt i studentmiljøet er selvsagt en kjempefordel. Samfunnet synes bedre, og vi kommer lettere i kontakt med studentene.

4. oktober 1990 vart den årlege oktoberfesten arrangert på Studenthuset. Ordførar Erlend Ryan var tilstades og drakk ei øl med studentane, og studentkoret Fullt på høyde med det beste i utlandet (det var visst namnet den gong) og studentkorpsset Ompaniet underheldt.

På nyåret vart Uka 1991 arrangert. På programmet stod konsert med Jan Eggum og jazzensemblet Bras Bros., debattmøte med Paul

Chaffey og Arne Treholt, kabaret på Skarven, revy og liv i gatene. Uka 1991 skulle vera ein fest for heile byen, heitte det. På denne tida var forresten Samfunnet eigar av Studenthuset. 60 prosent av aksjane sørgde for råderett over ein av dei store kulturinstitusjonane i byen. I reklamen for Samfunnet stod det blant anna: Som medlem av Studentsamfunnet (kroner 60,- pr semester) får du blant anna gratis garderobe på Huset, redusert inngangspris på arrangement og rabatt på pizza på Huset.

25års-parodi

I april 1992 var Samfunnet 25 år. Stor fest og stormande jubel skulle vi tru, men nei. Det vart riktige nok invitert til stor jubileumsfest. Men på grunn av elendig oppmøte måtte jubileet avlysast. Kor var det blitt av det levande og samlande Studentsamfunnet frå 70-talet? Klaginga rundt i studentmiljøet kunne ingen ende ta. Leiarplassen i Utopia var inga unntak: – Fra en stolt og aktiv periode på 70-talet,

har det siste tiåret vært en eneste lang nedtur...I dag er Studentersamfunnet for de fleste studenter bare et navn. Samfunnet som det sentrale samlingspunktet og det overordnede koordineringsorgan for studentaktivitet er gått over i historien.

Og ikkje nok med dette: Året etter ser Uka-skuta ut til å søkka. Sjef for Uka 1993 Peder A. Pedersen står kort tid før start åleine igjen i styret. Resten av leiinga har trekt seg i protest blant anna på grunn av Pedersens leiarstil. Frå siste styremøte i november 1992 til april året etter var det ingen kontakt mellom økonomisjef Maanyan Murad og styreleiaren. Forutan revyen og eit kåseri står inga arrangement på programmet. Uka-93 har ikkje fått sponsorar. Uka-avisa manglar folk og har ingen annonseavtalar. Men: – Vi har i overkant av tretti tusen igjen på kontoen, uttaler Pedersen og fryktar difor ikkje eit kommande underskot. Jeg ser ingen grunn til å rope om krise enda.

Høy gåsehudfaktor

plate

Helldorado
Lost Highway
CCAP

Tekst GLENN FAGERVIK

Det må være noe med vannet i Stavanger. De siste åra har det kommet mange riktig flotte band og artister fra oljebyen som har hatt mer å fare med enn Morten Abel. Lano Places, Pawnshop, Thomas Dybdahl, Kaada og Wunderkammer for å nevne noen. Og nå sist, det gåsehudfremkallende livebandet Helldorado. Med voka-

list og gitarist Dag Sindre Vagle i spissen har de skapt euforiske lykkefølelser hvor enn de har opptrådt, og nå har de endelig kommet med et dokument på hvordan de låter utenfor konsertlokalene. Og resultatet har, uten å overdrive, blitt særdeles vellykket.

Musikalsk er det en blanding av melankolsk rock, country & western, surferock, punk og det meste annet bandet liker. Men selv om uttrykket kan virke melankolsk og til tider er svært gripende, er det uansett musikk å bli glad av. Dette til tross for at coveret, tittelen og musikken osar av David

Lynch-inspirasjon.

Lost highway er en seksspors EP med fire egne låter og to coverlåter. To av låtene er liveopptak (Lost highway og Roadhouse), fire er studioopptak hvor to av dem (The snake girl song og You sucker) har vært å høre en stund på hjemmesiden. De to resterende er låter av henholdsvis Nick Cave (Jack the ripper) og Julie Miller (All my tears). En glimrende debut som man oppdager noe nytt med for hver lytting. Det eneste negative med plata er at den varer i kun 24 minutter. Jeg vil ha mer. Det vil du også.

mermenn

Kor var studentane?

Det blei Uka dette året også. Revyen var redninga, skal vi tru skribenten. – Uka-93 har lagt vel til havn med en ledende rednings-skøyte. (Etter underskotsgaranti frå Universitetet og overføringar frå Uka-91 går Uka-93 med underskot på 51000 kroner.)

På generalforsamlinga i 1996 vart det på nytt ropt krise. Av 163 medlemmar møtte 15 opp. For å vera styringsdyktige må ti prosent av medlemmane vera til stades. Det mangla ein. Men den utsendte journalisten teikna medlemskap, då vart dei plutseleg mange nok. Under møtet gjekk riktig nok ein person, då var dei jo igjen styringsdyktig, men som ordstyrar sa: – Det står ingen ting i vedtektene om at vi må telje om igjen.

I 1997, som i –95 og åra før, stod Samfunnet bak Student-Uka. Ein Lars Lillo Stenberg i toppform opna festen. Vidare blei det revy, teater, utstillingar, foredrag og meir konsertar. Dette var visst den største Uka noko sinne, men det evige spørsmålet etterpå var: Kor

var studentane!? Arrangørar og frivillige hadde gjort ein kjempejobb, men studentane møtte ikkje opp.

Optimisme

I 1997 strauk Studentstyret Debut-uka frå sitt arbeidsprogram. Nå skulle Studentsamfunnet stå som hovudkoordinator for arbeidet rundt arrangementet. Arrangørane var oppgitt. – Samfunnet har ikke kapasitet og ressurser nok til å få hele arrangementet lesset ned over seg.

I januar 1999 går 27-åringen Arne Gya inn som leiar av Studentsamfunnet. Svolværingen er optimistisk og teiknar eit positivt bilete av organisasjonen. – Samfunnet er for tiden i veldig god form, men det må jobbes mer mot høyskolestudentene. Dessuten bør det bli enklere å starte opp nye undergrupper. Så ville det vert mye greiere om vi hadde studenthus, seier han.

I dag har tromsøstudentane fått studenthus. Driv vart opna vinteren 2000 til stor jubel frå studen-

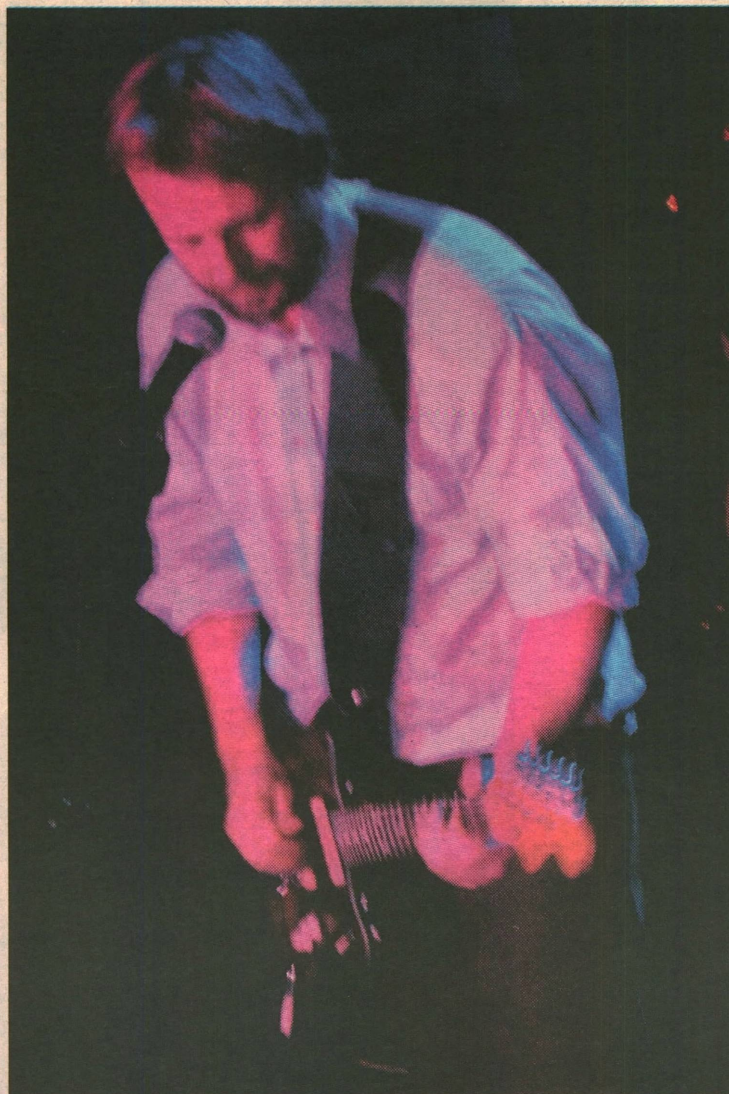
tane og byens innbyggjarar.

Studenthus og fritid

Huset har vore ein levande kulturarena og mange meiner byens kulturliv har fått eit løft. Student-samfunnet hadde nok sett for seg at heile studentlivet vart samla i dette huset, men slik vart det ikkje. – Slik det er i dag er studentlivet delt inn i to leirar, ein i byen og ein på campus, sa Tore Kristensen tidlegare i haust. Han er leiar i konsertkonsulatet i Samfunnet og kunne helst ønskt å flytta studentforeiningane inn til Driv. – Det er synd studentorganisasjonane ikkje får større spelerom.

Samfunnet er i dag ein paraplyorganisasjon for ulike studentforeiningar, klubbar og lag. I tillegg driv dei Kafé Bodega i Hovedgården. Kaffi og vaffel for ein billig penge. Men det er kanskje konsertkonsulatet den gemeine student har mest forhold til. Dei står ofte som arrangør av dei store konsertane og arrangementa på Driv og MH-bygget. Dei siste åra har også, som vi har sett, Samfun-

Gitarakkord fra 80-tallet

ÅTTITALLET: En samlet norsk presse kaller *Midt i begynnelsen* De Lillos' beste plate siden åttitallet. 6. november spilte de på Driv.

konsert

De Lillos
6. november
Driv

Tekst AUDUN RUNDBERG
Foto KJARTAN OTTERÅ

Juli en gang på 80-tallet. Kassettpilleren, en walkman fra Sony, summer fornøyd. Det var De Lillos jeg hørte på. Det var siste sommerferiedag, og bilen jeg satt i suste av gårde på vei hjem fra mormor og morfar. Senere kranglet jeg og lillebror om hvem som eide Lakrisbåtane-kassetten med S'il vous plait. Da fotball-VM rullet over TV-skjermen i 1994 hadde onkel ennå ikke glemt fjorårets store sommerschläger, og sang på de to-tre tekstlinjene han husket. Samme år ble et band fra Tønsberg kjent for sin versjon av Hjernen er alene, og De Lillos slapp en plate med konsertopptak

fra Rockefeller som fikk terningkast tolv i Dagbladet. 1995 smakte honning. Sju år senere står jeg her. Midt i begynnelsen.

November 2002. Tårene henger lange i øyekrokene, og fem av Norges mest kjente musikere står på scenen noen meter unna og synger om glemte minner. Gjennom en tirade av kjente og ukjente sanger tvinner Lars, Lars, Lars, Øystein og Kyrre publikum rundt lillefingerne. Sangene fra deres siste studioplate er kanskje deres beste siden 80-tallet. Tiden går. Med ett er de borte. Et samlet publikum tar hevn, messer "Tøffetøffetøff" om og om igjen og tvinger førtiåringene ut på scenen gang på gang.

Jeg takker Tigerstaden for De Lillos. Det er godt det finnes band som lager sanger som varer lengre enn til neste sommer.

net hatt ansvar for Debut-Uka.

Sidan slutten av 70-talet har det vore klaging og syting over manglande engasjement og dalande oppslutning rundt arrangementa til Samfunnet. Men likefullt, når du står der og hoppar opp og ned på Kaizer-konsert med 700

andre, tar tak i tubaen på øving med Ompaniet, flirer av vitsane til Hans Wilhelm Steinfeldt på Driv eller tar ein god bit av ein vaffel i Bodegaen, då er du ein del av Studentsamfunnet i Tromsø.

– Vi var patriotar

Ivan Kristoffersen, tidlegare sjefsredaktør i Nordlys, var med og starta opp Studentersamfunnet i 1967. Han hugsar godt den tida og kampen for å få universitet til Tromsø. – Vi var patriotar og våre hjerter banka for saken. Samfunnet skulle vera ein stad for debatt, først og fremst rundt

opprettinga av Universitetet, fortel Kristoffersen. På den tida var det ikkje studentar som dreiv Studentersamfunnet, men andre folk som var interesserte i det som då var den store saken her nord, som han seier. Kristoffersen hugsar særleg styremøta dei hadde i Alfheim svømmehall, der låg

dei ute i bassenget og diskuterte. Også styreleiaren har han i minne.

– Leiaren Birgit Gaarder var drivkrafta bak, med eit stort engasjement. Ho var intenst engasjert i det ho heldt på med. Harald Overvaag, seinare universitetsdirektør, var også sentral, hugsar han.

ENGLEBARN: Spiller på Driv 14. november.

Arkivfoto SILJE H. RYVOLD

Englebarn med smil om mu

14. november skal Norges snilleste rockere igjen overøse publikum på Driv med tung melodios rock.

Tekst LASSE UREN DREYER

Englebarn har i løpet av sin karriere etablert seg som et av Tromsøs aller kjæreste liveband. Konserten 14. november markerer ett år pluss én-dagen for sleppfesten for plata *Siste sangen*. Det var en legendarisk affære der 591 publikummere velvillig lot seg dyppe i svette og fjær. Siden denne sagnomsuste konserten har bandet spilt tre

ganger på Driv. Denne gangen vanker det etter sigende igjen nytt materiale.

Englebarn spiller tung, tung melodios rock med et smil om munnen. Det minner til tider litt om Seigmen, bortsett fra at de prater mellom låtene. Med norske tekster og fete gitarriff er også Dum dum boys en vanlig sammenligning.

Her er noe av det norsk presse

har skrevet om Englebarn:

Englebarn viser at de hører hjemme innenfor eliten i norsk rock. (Musikkavisen)

I konsertsammenheng er Englebarn et tett og hardtslående partyband. (Panorama)

Englebarn har opparbeidet seg en stor og entusiastisk fanskare der nord og det går enda gjetord om bandets opptreden på Bylarm i 2001. (Spot)

Legger ut sjarmen

Damer med utlagt sjarm er nettopp det – utrolig sjarmerende. Vi har møtt to av dem. Det ble en smakebit på noe som ganske sikkert er morsomt.

Tekst KJARTAN OTTERÅ
Foto TONE SLOTSVIK

– Det er hyggelig med god kritikk.

– *Hva med dårlig kritikk?*

– Det bryr vi oss ikke om.

– *Har noen av dere fått slakt?*

– Nei, aldri!

De to damene er full av selvtilit. I vår spilte de noen få forestillinger i Tromsø og fikk knallkritikker. Og publikum gav beskjed om at de ønsket mer.

Passet fint

– Så da fant vi ut at vi skulle prøve i høst også, sier tidligere punkrocker og ballettdanser Tove Mack, et av tromsøalibiene i Damer med utlagt sjarm.

– Vi er fire stykker som er med i kabareten og alle holder på med ulike prosjekt rundt om i landet. Det er ikke så lett å samle alle, men nå passet det sånn at vi kunne sette opp noen forestillinger. Det forteller Kristine Henriksen som er fra Sørlandet. Hun jobber i dag som frilansskuespiller. Tidligere har hun jobbet for Hålogaland teater og Påtryneteateret. Formalitetene for skuespillerkarrieren ble ordnet på Bergen teaterskole.

– *Er det mye grisete, nordnorsk humor i kabareten?*

– Jeg tror ikke det finns noe egen nordnorsk humor. Jeg tror

humor er noe mer allment, sier Henriksen.

Alvor med humor

– Vi kommer alle fra ulike plasser i landet. Men når vi møtes ler vi like mye av hverandres vitser, legger Mack til. Nei, det er ikke noe særlig underbuksehumor.

– *Hva handler kabareten om?* De drar på det.

– Det handler om sånt som alle kan kjenne seg igjen i, mener Mack. Venninner og mannfolk og såne ting.

– Men det er en del alvor i det også, forteller Henriksen. Alvor med humor.

– Kabareten passer folk i alle aldersgrupper. Og du trenger ikke komme fra Tromsø for å forstå vitsene. Det er humor som alle kan forstå.

Starten på hele "utlagt sjarm" –opplegget kom i 1998 da damene var med i et show med Påtryneteateret. De falt pladask for hverandre, og siden den gang har de møttes for felles moro så ofte den kan. Den tredje dama i gjengen er Ingrid Anne Yttri, med seg har de også musiker Ole-Jakob Larsen.

Alltid nervøs

Til sammen er de da altså fire. I tillegg til forestillingene i Tromsø skal de på en liten turne til Narvik og indre Troms. Før de takker for

SJARM: Kvinner med utlagt sjarm setter på nytt opp kabaret i Tromsø. Forestillingene i vår fikk kjempekritikker, og nå er de tilbake med sprø dans, sang og hysteriske parodier.

denne gang 14. desember.

– *Hva er en kabaret?*

– Det er prat, sang, dans og parodier i en forestilling.

– *Har dere sufflor?*

– Nei.

Til tross for den gode selvtiliten vi skrev om først i artikkelen, legger ikke damene skjul på at de er nervøs for en forestilling.

– Jeg kjenner det alltid litt i magen før jeg går på scenen. Du

vet jo aldri hva som kan skje, sier Mack.

– En gang gikk brannalarmen da jeg stod på scenen, forteller Henriksen. Jeg visste ikke helt hva jeg skulle gjøre. Om det var falsk

Månemenn fra Haugesund

Tiåringen Vamp kommer til Tromsø for å spille konsert på Driv 21. november.

Nylig feiret Vamp sitt tiårsjubileum med en suksessrik konsertturne, og mange husker nok den flotte konserten på Driv i vår. Den gang var det de gamle slagerne som stod på programmet. Nå har rogalendingene kommt med ny plate, og vil nok gi smakebiter fra denne. *Månemannen* har mottatt strålende kritikker, med seksere både i Aftenposten og VG. Tittelkuttet gikk rett inn på førsteplass

da det kom på singel i juli, og konsertanmeldelsene har vært bra. Nytt fra tidligere er flere tekstforfattere og skotske Mick O'Brian på sekkepipe. Foruten tekster fra Kolbein Falkeid og Arnt Birke-dal bidrar forfattere som Ingvar Hovland, Hans Børli, Harald Sverdrup, Håvard Rem, Ottar Engtrø og svenske Nils Ferlin. Mange var urolige for Vamp sin fremtid da vokalist Jan Toft gav

seg for et par år siden, ville noen kunne erstatte han. Ny sanger ble Vidar Johnsen. Han har ikke sviktet og skal vi tro anmeldelsen i Bergens Tidende har han faktisk hevet Vamp og gitt de et mer "ildfullt og farlig uttrykk". Fra Bergen meldes det også at slegeren Tir n'a Noir ble spilt.

VAMP: Spiller på Driv 21. november.

en

Monument og Mindtwist skal varme opp. Monument spiller tung og seig kvalitetselektronika. Mindtwist skal sørge for å blåse øregangene rene for voks før hovedbandet entrer scenen. Mindtwist har etter hvert opparbeidet seg et visst rykte blant publikum i Tromsø etter flere opptredener i byen. Tenk Slipknot kombinert med raseriet til 40 ill-sinte gutter tidlig i puberteten, og du er nesten der.

r med utlagt tilbake før jul

alarm eller ikke. Jeg spilte videre, og det viste seg heldigvis at det var falsk alarm.

Damer med utlagt sjarm har premiere 15. november på Sub-sirkus

Metallica på Driv

Onsdag 13. november kan du endelig få høre Metallica-låter i levende live. Om du er av de som aldri kom deg på Metallica-konsert da du var yngre, bør du ta turen til Driv. Gutta i Rocketboy pluss Daggi Helling (gitaronist i Hangface) spiller kjente og kjære låter fra *Kill 'em all* til *Reload*. Hvem har vel glemt Sad but true, Unforgiven og Nothing else matters? I stedet for å sitte alene hjemme blant gamle plakater og knuste cd-cover, kan du nå møte deg med musikkvenner i hyggelig samvær. Ta med tunge riff og godt humør. Driv 13.11 kl 21:00. Gratis inngang.

PLATEKOMPANIET

Ny avdeling • Oslo City • Åpner onsdag 13. november

YES, WE'RE OPEN!

Vi feirer åpningen av ny avdeling og dumper ut 1000-vis av CD'er til usedvanlig lave priser. Tilbudene gjelder i alle avdelinger. Dette er kun et utvalg av tilbudene. NB! Begrenset antall på en del titler. Tilbudene gjelder så langt lageret rekker!

PLATEKOMPANIETS TOPP 15 **149⁵⁰/199⁰⁰**

1. U2 / The Best Of 1990-2000 (2CD+DVD)..... 199⁰⁰
2. PEARL JAM / Riot Act..... 149⁵⁰
3. KARI BREMNES / 11 ubesvarte anrop..... 149⁵⁰
4. CRAIG DAVID / Slicker Than Your Average..... 149⁵⁰
5. BJØRN EIDSVÅG / Tålt..... 149⁵⁰
6. JOHNNY CASH / The Man Comes Around..... 149⁵⁰
7. HÅKAN HELLSTRÖM / Det Är Så Jag Säger Det..... 149⁵⁰
8. PINK / Missundaztood..... 149⁵⁰
9. BETH GIBBONS & RUSTIN' MAN / Out Of Season..... 149⁵⁰
10. MISSY ELLIOTT / Under Construction..... 149⁵⁰
11. ELTON JOHN / Greatest Hits 1970-2002 (2CD)..... 189⁰⁰
12. DE LILLOS / Midt i begynnelsen..... 149⁵⁰
13. ODD BØRRETZEN OG LARS MARTIN MYHRE / Kelner!..... 149⁵⁰
14. MCMUSIC HITS 2002 (2CD)..... 169⁰⁰
15. NIRVANA / Nirvana..... 149⁵⁰

ANDRE BESTSELGERE **149⁵⁰/159⁵⁰**

- DIANA KRALL / Live In Paris..... 149⁵⁰
- NORAH JONES / Come Away With Me..... 149⁵⁰
- HERBORG KRÅKEVIK / Eg og Edith..... 149⁵⁰
- BJÖRK / Greatest Hits..... 149⁵⁰
- SIGUR ROS / ()..... 149⁵⁰
- MARK KNOPFLER / The Ragpicker's Dream..... 149⁵⁰
- DAVID BOWIE / Best Of Bowie..... 149⁵⁰
- BADLY DRAWN BOY / Have You Fed The Fish?..... 149⁵⁰
- JUSTIN TIMBERLAKE / Justified..... 149⁵⁰
- TLC / 3D..... 149⁵⁰
- WESTLIFE / Unbreakable – Greatest Hits..... 149⁵⁰
- FOO FIGHTERS / One By One..... 149⁵⁰
- ROLLING STONES / Forty Licks (2CD)..... 149⁵⁰
- JOKKE & VALENTINERNE / Prisen for popen (2CD)..... 159⁵⁰
- LEONARD COHEN / The Essential (2CD)..... 159⁵⁰

NICE PRICE TOPP 15 **79⁵⁰**

1. PEARL JAM / Ten..... 79⁵⁰
2. SIGUR ROS / Agaetis Byrjun..... 79⁵⁰
3. WHITE STRIPES / White Blood Cells..... 79⁵⁰
4. HÅKAN HELLSTRÖM / Känn Ingen Sorg För Mig Götebor..... 79⁵⁰
5. JOHNNY CASH / American III: Solitary Man..... 79⁵⁰
6. QUEENS OF THE STONE AGE / Rated R..... 79⁵⁰
7. FOO FIGHTERS / The Colour & The Shape..... 79⁵⁰
8. COLDPLAY / Parachutes..... 79⁵⁰
9. CRAIG DAVID / Born To Do It..... 79⁵⁰
10. MADONNA / The Immaculate Collection..... 79⁵⁰
11. DE LILLOS / Gamle sanger om igjen..... 79⁵⁰
12. HIVES / Veni Vidi Vicious..... 79⁵⁰
13. KARI BREMNES / Erindring..... 79⁵⁰
14. VAMP / Ei med alt..... 79⁵⁰
15. KAIZERS ORCHESTRA / Ompa til du dør..... 79⁵⁰

TILBUD **119⁵⁰/149⁵⁰**

- KENT / Vapen & Ammunition..... 119⁵⁰
- COLDPLAY / A Rush Of Blood To The Head..... 119⁵⁰
- CHRISTINA AGUILERA / Stripped..... 119⁵⁰
- NELLY / Nellyville..... 119⁵⁰
- EMINEM M.F.L. / 8 Mile – Soundtrack..... 119⁵⁰
- EMINEM / The Eminem Show..... 119⁵⁰
- SANTANA / Shaman..... 119⁵⁰
- TORI AMOS / Scarlet's Walk..... 119⁵⁰
- THOMAS DYBDAHL / That Great October Sound..... 119⁵⁰
- RED HOT CHILI PEPPERS / By The Way..... 119⁵⁰
- SUEDE / A New Morning..... 119⁵⁰
- ASH / Intergalactic Sonic 7's (2CD)..... 119⁵⁰
- MANIC STREET PREACHERS / Forever Delayed – Greatest Hits (2CD)..... 119⁵⁰
- MOTORPSYCHO / It's A Love Cult..... 119⁵⁰
- THE CRANBERRIES / Stars – Very Best Of 1992-2002..... 119⁵⁰
- ELVIS PRESLEY / 30 #1 Hits..... 119⁵⁰
- FRANK SINATRA / My Way – Very Best Of (2CD)..... 119⁵⁰

UNDER HUNDRELAPPEN **99⁵⁰**

- BECK / Sea Change..... 99⁵⁰
- QUEENS OF THE STONE AGE / Songs For The Deaf..... 99⁵⁰
- MADRUGADA / Grit..... 99⁵⁰
- THE HELLOCOPTERS / By The Grace Of God..... 99⁵⁰
- JAGA JAZZIST / The Stix..... 99⁵⁰
- PAAL FLAATA / In Demand..... 99⁵⁰
- AVRIL LAVIGNE / Let Go..... 99⁵⁰
- RÖYKSOPP / Melody A.M. (2CD)..... 99⁵⁰
- GÅTE / Jygri..... 99⁵⁰
- EVE / Eve-olution..... 99⁵⁰
- ALICIA KEYS / Songs In A Minor (2CD)..... 99⁵⁰
- RYAN ADAMS / Demolition..... 99⁵⁰
- MARI BOINE / Eight Seasons..... 99⁵⁰
- SOUNDTRACK / O'Brother, Where Art Thou?..... 99⁵⁰
- ROBBIE WILLIAMS / Swing When You're Winning..... 99⁵⁰
- NILS PETER MOLVÆR / NP3..... 99⁵⁰

OVERSTOCK **49⁵⁰**

- ELVIS COSTELLO & BURT BACHARACH / Painted From Memory..... 49⁵⁰
- JOHN LENNON / Collection..... 49⁵⁰
- DEPECHE MODE / Ultra..... 49⁵⁰
- SMASHING PUMPKINS / Pisces Iscariot..... 49⁵⁰
- NICK CAVE & THE BAD SEEDS / The Good Son..... 49⁵⁰
- SEBADOH / Harmacy..... 49⁵⁰
- PRIMAL SCREAM / Xtrmntr..... 49⁵⁰
- OZZY OSBOURNE / Diary Of A Madman..... 49⁵⁰
- FRANK ZAPPA / Absolutely Free..... 49⁵⁰
- BERTINE ZETLITZ / Beautiful So Far..... 49⁵⁰
- RED HOT CHILI PEPPERS / What Hits?..... 49⁵⁰
- THE LAUNDRETTS / Shaken And Disturbed..... 49⁵⁰

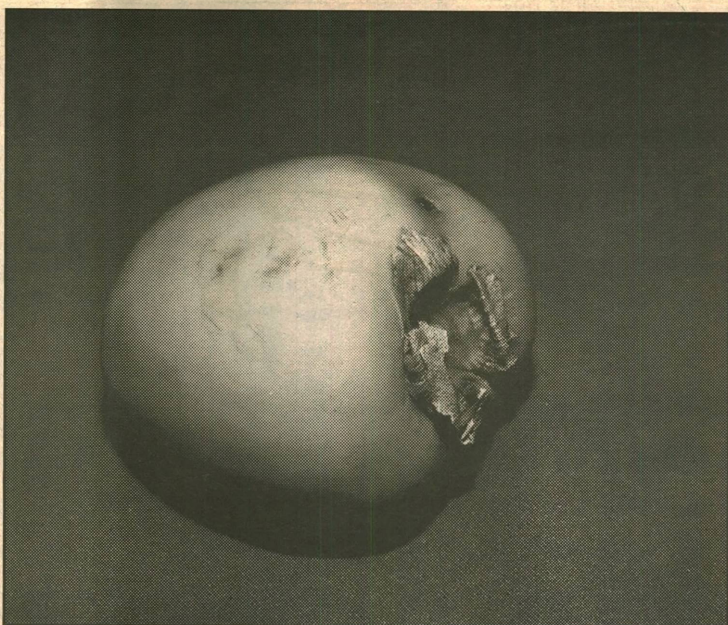
OSLO
Bogstadveien 40
Byporten Shopping
Grønland T-bane
Oslo City
Stortingsgaten 22

BERGEN
Torgallmenningen 5
KRISTIANSAND
Markens gate 32
SANDVIKA
Sandvika Storsenter

STAVANGER
Søregata 9
STRØMMEN
Strømmen Storsenter

TROMSØ
Nerstranda Senter
TRONDHEIM
Munkegata 31

www.platekompaniet.no

Sharon

Dette er Sharon. Sharon er fra Israel og kan kjøpes i de fleste butikkene. Vi kjøpte Sharon og fant ut ti ting vi kan gjøre med han:

1. Presse Sharon hardt mellom hendene.
2. Spille fotball med Sharon
3. Skjære Sharon i småbiter og le en ond latter.
4. Spise Sharon og spy etterpå.
5. Kaste Sharon ned fra et høyt hus.

6. Sette på Shania Twain og Creed høyt og legge Sharon mellom høytalerne.
7. Dele Sharon i to og presse ut safta av han.
8. Snitte i Sharon med en skarp kniv.
9. Begrave Sharon levende.
10. Kjøre over Sharon med tanks.

Vi anbefaler deg å gjøre det samme, eventuelt å boikotte Sharon.

Asbjørn

1. Ikke peiling
2. Moss og Start
3. Ikke peiling
4. Ikke peiling
5. Sikkert litt bedre på Universitetet. Omtrent tre prosent.
6. Ikke peiling
7. SSL

Duell

Hvert nummer drar vi fram to personer fra studentlivet til Duell. Denne gangen er det avtroppende leder i Studentstyret ved Universitetet, Tor Arne Morskogen, mot avtroppende leder i Studenttinget ved Høgskolen, Asbjørn Hudø. Vinneren får drive valgkamp for SSL til neste år, taperen må være den nye studentbiskopen.

Tor Arne

1. Hva er et gatt? To ting.
2. Hvilke lag rykket ned fra årets tippeliga?
3. Hva er hovedstaden i Uruguay?
4. Hva heter AUFs nye leder?
5. Hva er differansen mellom valgdeltagelsen til Studentstyret og til Studenttingsvalget?
6. Hva heter den siste plata til Madrugada?
7. Hvem fikk 43,6 av stemmene ved Urnevalget?

1. En frihandelsorganisasjon?
2. Start... og Moss

3. Montevideo

4. Gry Larsen
5. Ikke peiling

6. Industrial violence

7. SSL

Svar: 1. Endetarmsåpning på fisken og åpning i rekka på et skip som du fører trossa gjennom. 2. Moss og Start. 3. Montevideo. 4. Gry Larsen. 5. 5,3 prosent. 6. Gritt. 7. SSL.

• STOR MENY • RIMELIGE PRISER

15 prosent rabatt ved bestilling.

Telefon 77/65 65 66 • www.lillebuddha.no
Sjøgata 25, 9008 Tromsø

Intervjuerkoordinatorer og intervjuere søkes

Statistisk sentralbyrå søker intervjuerkoordinatorer og intervjuere på ditt hjemsted til Leseforståelsesundersøkelsen i perioden januar ut april 2003.

Lønn: Intervjuerkoordinator ltr. 24 (kr 116,50 pr. time). Intervjuer ltr. 20 (kr 108,80 pr. time).

Søknadsfrist for intervjuerkoordinatorer:

11. november 2002.

Søknadsfrist for intervjuere: **1. desember 2002.**

For søknadsskjema og mer informasjon, se våre nettsider www.ssb.no/lesing, eller send e-post til lesing@ssb.no, eller kontakt oss på telefon **21 09 46 63**.

Adresse: Statistisk sentralbyrå, Seksjon for intervjuundersøkelser, Postboks 8131 Dep., 0033 OSLO.

Statistisk sentralbyrå
Statistics Norway

Opptur

Juleøl. Kun poløl er godt nok. Pass på høyt alkoholinnhold. To sixpack på vorspiel er kanskje vel mye.

Tore på sporet. Vi synes du gjør en kjempejobb. Fortsett sånn! Oki, du hadde siste program lørdag, synd.

Bondevik. Statsminister Kjell Magne Bondevik ber Vladimir Putin om å stoppe krigen i Tsjetsjenia. Ja, nå må vi ha fullt

fokus på Irak, og ta en krig om gangen.

Eksamensperiode. Når begynner den, og er det noen slaks markering. Har ikke fått noe innbydelse, så da tror jeg vi kuler an litt til.

Nedtur

Statsbudsjettet. Det var da fælt til mas med dette statsbudsjettet.

Harselas. Nå bruker vi ikke

det ordet mer, er det forstått? Sånn, fint!

Mørkt. Se der ja, allerede. **Per Ståle Lønning.** Er det mulig å være en mann på så feil sted og til så de grader feil tid. Snart kommer vel Sven O og Kenneth Sivertsen rekende inn på nachspiel i Go´ morgen Norge bare for å renske kjøleskapet til Wenche og sovne på sofaen.

Ondskapsfull kunngjøring

Tekst CALVIN KROGH

Satan være lovet. Vi lovpriser Ham og ber om Hans hjelp og tilgivelse. Måtte Satan lede oss mot nye synder og ugjerninger. Den Satan rettleder, blir ikke forledet, men den som går seg vill, har ingen rettleder. Jeg bevitner at det ikke finnes noen annen gud enn Satan, den Ene og udelelige. Jeg bevitner også at Otto Jespersen er Hans tjener og sendebud.

Dette er Norge. Satan den Allmektige rammet landet med et uskyldig men velrettet spark til en av våre mest hyklerske politikere. I sin avsyndige dumhet gikk den forulempede til motangrep og besørget dermed et mediesirkus av urimelige dimensjoner. Satan være lovet. Dette er Norge. Fylt av dumhet fra nord til sør og øst til vest. Satan være lovet. Gjennom mange år har nasjonens politiske virkelighet vært preget av en vulgaritet man bare finner maken til i andre sammenlignbare land. En politiker utnytter det han enn måtte besitte av private problemer til å øke oppslutningen om sin person.

Takket være et fullstendig skakkjørt utdanningssystem er opinionen tilbøyelige til å foreta sine politiske valg basert på de maktøkendes uvesentlige attributter.

Da Satan den Allmektige la alt til rette for ondskapens yppersteprest, ble grensen for hva satirikere kan tillate seg å si om statsmenn korrigeret. Da han reagerte på vegne av sine likesinnede, de onde seende, skrek hele det politisk korrekte Norge. De vantro skrek, og så fulgte hykleriet.

I mange år har dumskapen bredt seg ut over landet, og rammet en hel befolkning slik at den i stadig mindre grad er i stand til å foreta kvalifiserte politiske vurderinger. Dette er ingen tilfeldighet, men en nøye kalkulert taktikk. På denne måten peker herskerne nese av det norske folk. Men vi har ikke hørt noen høylydte protester, og ingen har løftet en finger.

Men når latterliggjøringen rammer herskerne selv, stikker hykleriet hodet frem og sørger over de harde ord som falt. Det minste man kan si om disse er

at de er moralsk fordervede. De rykket arrogant ut med sine mediekonsulenter, og fikk selv satirikere som bekjenner seg til ondskapen til å gå ut mot Jespersen. Mot ham som åpent har erklært sin tro på Satan og som har nektet å gi avkall på den. De rykket ut i ønske om å bekjempe ondskapen i mobbingens navn.

Det påligger enhver onding å rykke ut til forsvar for sin religion. For troens og endringens vind har blåst for å fjerne falskheten fra Jespersens rike. Satan er større, og ære være ondskapen. Ufred være med dere og Satans velsignelse.

Mens vi venter på Nord-Norgebanen...

LONG RANGE DESERT GROUP: På Kaos 15. november.

Konsert

Metallicatz

Driv, onsdag 13.11. *Tribute til Metallica*. Folk frå Rocketboyz og Hangface speler Metallica-låtar frå Kill em all til Reload. Live-konsert på Håkon-scene.

Badger

Kaos, 13.11. Sjarmerande kraftpopgutar med fine melodiar. Håvard Stangnes i spissen, med ny trommis, Kim Karlsen. Bill: 50,-

Et nordnorsk saxofonprosjekt

Tromsø kunstforening, 13.11 kl 1930. Bill: 150/100.

Solveig Slettahjell

Teaterkafeen, onsdag 13.11 kl 21. Jazzklubben presenterer konsert med ei av dei mest kjente jazz-songerinnene i landet. Mjuke og stemningsfulle balladar. Bill: 80(jazz)/120

Englebarn

Driv, torsdag 14.11. Tromsøs store kraftpop-band. Likar du Seigmenn og Dosertanker er dette tingen for deg.

Salvatore

Kaos, 14.11. Eit av dei mest omtalte gruppene i haust. Rock frå Oslo. Siste skiva *Tempo* har fått strålende kritikk både i inn- og utland.

Long range desert group

Kaos, fredag 15.11. Musikk litt i The Doors -gata. Med blant anna Jon Lauland Pettersen på trommer (ex. Madrugada) og broren Thomas Lauvland Pettersen på bass (Perculator og Sternklang).

Global Puls: Blix + DJ

Driv, fredag 15.11. Trombonist Øydstun tar med seg andre lydkunstnarar på scenen i eit aldri så lite eksperiment. Eksotiske rytmar på diskoteket etterpå. 125/75(stud.)

Ab und zu

Driv, onsdag 20.11 kl 21. Jazzklubben presenterer eit av landets mest anerkjente og erfarne band. Musikken ligg i landet pop/rock/jazz. Bill: 80(jazz)/90(stud.)/120.

Vamp

Driv, torsdag 21.11. Vamp har fått kjempekritikk for deira nye plate *Månemannen*. Rogalendingane gjorde ein strålende konsert på Driv i vår, ingen grunn til å tru at denne blir dårlegare.

Odd Eirik Rude Nonet

Driv, søndag 24.11 kl 21. Debut for nytt nord-norsk jazzorkester. Odd Eirik er frå Tromsø og har erfaring som frilansmusikar og frå fleire storband. Han er både komponist og arrangør for det nye orkesteret.

DDE

Kulturhuset, Storsalen, søndag 24.11 kl 1830. No è det DDE jul igjen 2002. Bill: 290,-

TRØKK

Elverøy kyrkje, onsdag 13.11 kl 20. Kammerkoret TRØKK har sin årlege barokk-konsert med samansett orkester og fire unge, dyktige og framstormande solistar: Berit Solset (sopran), Fredrik Akselberg (tenor), Pål-Are Bakksjø (baryton) og Mats Johnsen (trompet).

Polyfonic Tango

Sparebanken festsal 15.11 kl 1930. Bill: 120/60.

Teater

Damer med utlagt sjarm

Subsirkus, fredag 15. og 16.11 kl 20. Sprø dametrio med ablegøyer, satire, dans og hylande morosam kabaret. Les intervju side 28. Blir også spelt siste veka i november og fram til 15. desember.

Stå opp

Strøket, fredag 15.11 kl 22. Øyvind Loven frå Oslo er velkledd og sjarmerande. Ein av dei mest erfarne stå-opp komikarane i landet.

Siste kveld med mamma

Rådstua, onsdag 20. – søndag 24.11 kl 21. Arrangør: Totalteateret. Bill: 160/100.

Stå opp

Mack-kjelleren, torsdag 21 og laurdag 23.11. Herodes Flask.

Holbergsuite og Samplin ground

Kulturhuset, Storsalen. Laurdag 23.11 kl 1930. Ballett arrangert av Opera nord i samarbeid med Tromsø symfoni-orkester og Nasjonalballetten. Bill: 240/170.

Påtryneteateret: Ser på TV

Ekstraforestilling, Amtmannens datter. Fredag 22. og laurdag 23.11. Sikker vinnar. Alltid populær.

Film

Stanley Kubrick: A life in pictures

Verdensteateret, laurdag 16.11 kl 1430. I denne filmen gir Jan Harlan, Kubricks svoger, oss eit bilete av heile hans karriere. Bilete av Kubrick blir bl.a. teikna av regissørar som Woody Allen, Alan Parker, Martin Scorsese og Steven Spielberg.

Dr. Strangelove or: How I learned to stop worrying and love the bomb (1964)

Driv, 17.11 kl 20. Stanley Kubricks komiske meisterverk. Filmen var i utgangspunktet tenkt som ein temmeleg direkte filmatisering av romanen *Red Alert* av Peter George. Etterkvart vart Kubrick stadig meir slått av kor absurd handlinga var: «...what could be more absurd than the very idea of two megapowers willing to wipe out all of human life because of an accident». Morsomste øyeblikk: Når Dr. Strangelove kaller USAs president Mein Führer.

Black box BRD

Verdensteateret, laurdag 23.11 kl 1430. I ein imponerande dokumentarfilm om eit av dei mest traumatiskaste kapitla i tysk etterkrigshistorie viser Andreas Veiel forbløffande parallellar i liva til RAF-terrorist Wolfgang Graml og den norske bank sjef Alfred Herrhausen.

Det beste frå Grimstad

Driv søndag 24.11 kl 20. Her får du smakebitar frå dei beste filmene frå kortfilmfestivalen i Grimstad i sommar.

Anna

SAIH: Vest-Sahara

Driv, torsdag 14.11 kl 19. Vest-Sahara er eit lite land på vestkysten av Afrika. Landet har vert okkupert av Marokko sidan 1975. I dag bur 165.000 saharawianarar i flyktningleirar i ørkenen i Algerie, dette er det tørraste og varmaste området i verda. Yahia Mahmod fortel om situasjonen i landet og korleis det er å vokse opp i ein slik leir.

Internasjonalt seminar

Mack-kjelleren, 14.11 kl 20. Aids, økonomi og etikk. Innleiar: Professor Carl-Erik Schultz, Norges fiskerihøgskole.

Fotballturnering

Gymsalen, Avdeling for lærarutdanning. Laurdag 16.11. Dame- og herreklasser. Påmeldingsfrist: 14.11 til 95732895 eller 90861850.

Lørdagsuniversitetet

Driv, laurdag 16.11 Moderne medisin – til glede eller ulykke? Kritisk blick på den moderne medisinen. Med Jorid Andreassen, institutt for Sosiologi.

Allmøte på Matnat

Kantina Matnat, tysdag 19.11 kl 1615.

Internasjonalt seminar

Mack-kjelleren, torsdag 21.11 kl 20. Eit delt Israel. I kveldens internasjonalt seminar å vise at det er mange stemmer i Israel – også for fred og forsoning.

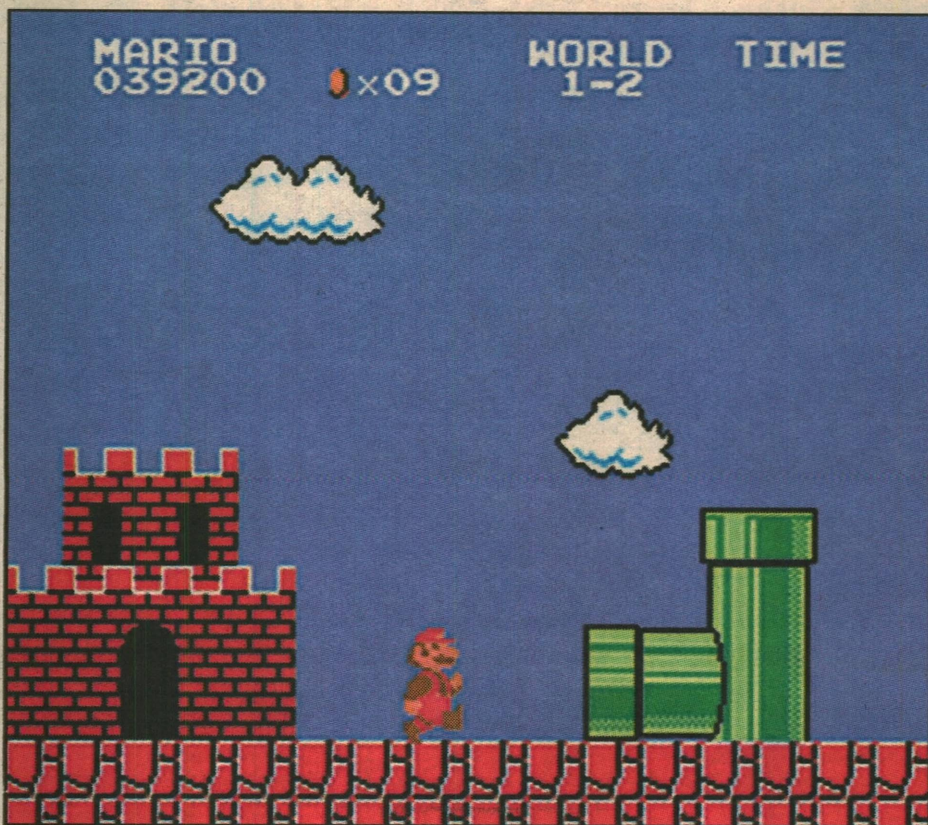
Afrikansk danse- og trommekurs

Fysioterapigymsalen, MH-bygget plan 8. Fredag 22. til 24.11. Trommekurs: fredag 18-19, laurdag/søndag 12-15. Dansekurs: fredag 15-18. Pris eit kurs: kr 400, begge kr 700.

Lørdagsuniversitetet

Driv, laurdag 23.11. Miljøvernader av genmanipulert mat. Med Terje Traavik, institutt for medisinsk biologi.

Gavmild jubilent

RØRLEGER: Slik så Mario ut første gang han viste seg, for de som eventuelt hadde glemt det.

Spillbutikken Spider-Man i Grønnegata er like gammel som TILs siste cupfinaleseier i disse dager. Det ble behørig feiret i tre dager til ende.

Tekst PER JOSEF KR. INSULÁN

Spider-Man holdt konkurranser der vinneren hver dag stakk av med en spillkonsoll og et spill. Første konsoll ut var Playstation 2, og spillet det ble konkurrert i var *Burnout 2* i chrash-mode. Vinneren ble Stein Roger Johannessen som glad og fornøyd tok med seg en PS2 og spillet *Burnout 2* hjem. I konkurransen om en X-Box ble det spilt *Dead Or Alive 2*, og Mikkel Rustad viste seg som den mest slagkraftige spilleren. Utropias utsendte var innom og havnet på en desidert sisteplass.

I konkurransen om en Gamecube var det nok mange som stusset litt over at det ikke ble spilt på en gamecube, men man skulle vise sine ferdigheter i en av spillverdenens absolutt største klassikere, *Super Mario Bros.* på gode, gamle Nintendo 8-bit. Bataljen som utspant seg over storskjermen denne dagen var den jevneste, og det måtte omkamp til for å kåre vinneren.

Stor suksess

– Med rundt hundre deltakere per dag anser vi dette som en suksess, forteller Christian Sæther, daglig

leder ved Spider-Man.

– De eneste jeg har savnet her er studentene. Det var nesten ingen som kom innom.

Sæther har planer om å arrangere flere konkurranser i fremtiden også.

– Vi har hatt et par konkurranser på Driv tidligere, og vi prøver å få til en *Tekken 4*-turnering på nyåret. Der burde vi i alle fall klare å treffe studentene, avslutter Sæther.

Ab via

Ab via melder at spalten nå er morsom igjen. Drapstrusler kan sendes til Utropia v/Ab via, Hovedgården – Uitø, 9037 Tromsø.

Plateselskapet til Satyricon er fly forbanna etter at hurraavisa Under dusken trykket et noe alternativt intervju med bandet i spalten *Sixpackpraten*. – Så det er det som skal til for å havne i Petre 16, sier redaktøren i den skammelig venstrepolitisk korrekte snilleavisa Utropia.

Ab via presenterer neste års Zoom-jury: Herman Kristoffersen og Hilde Sjurelv.

– Orderud-saken reddet meg fra døden, sier Kristin Kirkemo Haukeland. Ab via er forsåvidt

enig, men noterer seg at det samme ikke kan sies å gjelde Kristian, Marie og Anne.

Studenthusets DJ Arctic voice har blitt frastjelt CDer for flere tusen kroner. Nesten ikke relatert til denne sjokkerende nyheten i det hele tatt ønsker Ab via å selge blant annet følgende skiver:

Haddaway: *What is love?*
Skatman John: *Skibudiblibarabaradib, bumbaramba, bumbaramba*
2 Unlimited: *No no, no no no no, no no no no, no no there's no lyrics*

Forsvarssjefen har gitt klar beskjed om at forsvaret ikke skal øve med klasebomber. Her er beskjeden: *Viktig melding.*

Ikke bruk klasebomber. Kristin blir så lei seg. Vær så snill?

Studentavisene i landet sliter med rekrutteringen. – Vi pleier å skrive saker under falskt navn, men nå har vi sluppet opp for pseudonymer, sier Bjørgunn Krankenschwester-Fataltmorder, redaktør i toalett-papiret Utropia.

Alex Ferguson vil at David Beckham skal slutte å oppføre seg som en popstjerne. Ab via har bevisene på Beckhams utdige popstjernehandling:

1. Han tjener en haug med penger.
2. Millioner av mennesker ser på han når han opptrer.
3. Han har en annen popstjerne som kone.

Kvinnfolk!

Tekst PER JOSEF KR. INSULÁN

For de som pleier regelmessig kontakt med dette kjønnnet, er vel dette en velkjent situasjon. Hun sier en ting, og blir nærmest dødelig fornærmet når du gjør akkurat det du blir bedt om. Det var jo ikke det hun mente, og det må du vel skjønne. Et eksempel er hvis hun sender deg til butikken etter melk og brød, og du kommer hjem med melk og brød. Da kan hun finne på å bli fornærmet fordi du ikke kjøpte med seigmenn. Hun hadde jo så lyst på seigmenn...

Sideblikk

Personlig er jeg i et forhold som har vart ganske lenge, og har lært meg til å tyde noen av disse signalene som sendes. Sier jeg at jeg kommer til å bli sen fra jobb fordi jeg skal ta et par øl sammen med kamerater er det to svar som ikke under noen omstendigheter må forveksles. Sier hun *"Ha det fint"* nyter jeg et par brune uten problemer. Kommer det derimot et *"Greit"*, er det best å gå fra jobben ti minutter før tiden, slik at jeg rekker å kjøpe med noen roser før jeg kommer hjem til vanlig tid.

I andre situasjoner er det også veldig viktig å være oppmerksom. Et uttrykk man må passe seg spesielt for er *"Gjør som du vil"*. Angst! Hører du dette fra din elskedes munn er det best å kansellere alle planer du hadde for kvelden. Det man skal gjøre da er å spontant begynne å massere føttene hennes, mens man ringer en koselig restaurant og bestiller et bord for to. Hva du enn gjør, ikke gjør det du hadde tenkt til å gjøre! Gjør du det, kan du forvente å få en natt på sofaen.

Dette er bare et par eksempler. Jeg kan dessverre ikke ta for meg alt grunnet plasshensyn. Temaet er nemlig så omfattende at det måtte et verk i tolv bind til for å dekke det meste. Men, en liten henstilling til alle kvinner der ute: Kan dere ikke si akkurat det dere mener, slik at det ikke blir så mye misforståelser?

Til slutt: selv om kvinner er ille, er ikke menn helt uskyldige de heller. Vi har nemlig offside-regelen!

Ukas Hamsun

Ukas Hamsun er presentert i samarbeid med Hamsunforeninga Landsstrykere.

Nordlandsbefolkningen har ikke væstlendingens seighet og surhet eller østlendingens stivhet og sjiølvgodhet. Nordlendingerne er godhjærtet og tålmodige, lette å lede - også lette å lede vild. (Teologen i Æventyrland)

Ukas dikt

Venstreback

venstreback, venstreback, du rotar bort ballen stadig vekk
kjem halsande etter sjølv om spissen har strekk, venstreback
du har aldri vore ein luftens baron
du får aldri kontrakt på ein million

men

når haustregnet piskar
og båten er lekk
finn du fram bøtta
og ausar vatnet vekk

venstreback

Johnny Robertsen

